

Jaarverslag en Jaarrekening 2018

Regionale Uitvoeringsdienst Drenthe

INHOUD

1	VOORWOORD	3
2	DE JAARSTUKKEN IN ÉÉN OOGOPSLAG.....	5
3	SAMENVATTING VAN HET JAARVERSLAG	6
3.1	OP HOOFDLIJNEN	6
3.2	DE DRENTSE MAAT.....	7
3.3	DE NIET-DRENTSE MAAT	8
3.4	ONZE PROJECTEN	9
4	ORGANISATIEONTWIKKELING	11
4.1	DE RUD DRENTHE	11
4.2	OP WEG NAAR EEN TOEKOMSTBESTENDIGE GEZONDE ORGANISATIE	12
5	ONZE PROGRAMMAVERANTWOORDING	16
5.1	HET PROGRAMMA MILIEU – REGULIER	16
5.2	PROJECTEN	41
5.3	PROGRAMMA ORGANISATIEONTWIKKELING	42
5.4	WAT HEEFT HET GEKOST?	42
6	DE VERPLICHTE PARAGRAFEN	44
6.1	LEGES / LOKALE HEFFINGEN	44
6.2	WEERSTANDSVERMOGEN EN RISICOBEBEERSING	44
6.3	DE FINANCIËLE KENGETALLEN.....	48
6.4	FINANCIERING / TREASURY	49
6.5	BEDRIJFSVOERING	51
6.6	PERSONELE ONTWIKKELINGEN	56
7	DE FINANCIËLE JAARREKENING	61
7.1	GRONDSLAGEN VOOR WAARDERING EN RESULTAATBEPALING	61
7.2	OVERZICHT BATEN EN LASTEN IN DE JAARREKENING.....	64
7.3	TOELICHTING BATEN	65
7.4	TOELICHTING LASTEN	66
7.5	ONZE BALANS	71
7.6	TOELICHTING OP DE BALANS	72
BIJLAGEN	78	
	BIJLAGE A: BIJDRAGE PER DEELNEMER IN 2018.....	78
	BIJLAGE B: WNT-verantwoording 2018 RUD Drenthe.....	79
	BIJLAGE D: CONTROLEVERKLARING ONAFHANKELIJKE ACCOUNTANT	83

1 VOORWOORD

Met het aanleveren van deze jaarstukken komt de P&C cyclus van het boekjaar 2018 tot een afronding.

Het jaar 2018 kenmerkte zich door tegenvallende productieresultaten in het eerste kwartaal, gevolgd door Actieplan productie op orde waarmee collectief hard is gewerkt aan verbetering. Daarmee is gezorgd voor meer grip op productie en financiën en hebben onze rapportages meer voorspellende waarde gekregen.

In dit jaarverslag is de uitvoering van onze taken verder uitgewerkt en tevens voorzien van informatie achter de cijfers, zodat u zich een compleet beeld over onze activiteiten kunt vormen.

In onze begrotingswijziging 2018 zijn nieuwe financiële uitgangspunten verwerkt, die gebaseerd zijn op het onderzoek naar organisatie en financiën door het bureau SeinstravandeLaar in 2017. Het jaarprogramma is gebaseerd op de begrotingswijziging 2018 en bevatte een begroot tekort van circa 7000 uren.

Onze Eerste kwartaalrapportage 2018 liet een onderproductie van de Drentse Maat zien. Dit zorgde voor de bestuurlijke opdracht om de onderproductie niet verder te laten toenemen en de focus binnen onze bedrijfsvoering zoveel mogelijk op de productie te richten. Daarbij is besloten het Ontwikkelprogramma on hold te zetten en alleen de productieversterkende elementen in 2018 op te pakken.

Het is niet gelukt om de achterstand vanuit het eerste kwartaal helemaal in te lopen en 85% van de productie te realiseren. Er is 77% ten opzichte van het jaarprogramma Drentse Maat in 2018 uitgevoerd. Hoewel dat cijfermatig als een tegenvaller kan worden beschouwd ligt het toch wat genuanceerder. Zo is er nadrukkelijk voor gekozen om de planning van werkzaamheden niet alleen te richten op het behalen van zo hoog mogelijke aantallen. Zo is 100% van het toezicht op de zwaardere bedrijven gerealiseerd, wat uiteraard meer tijd per bedrijf kost dan lichtere bedrijven. Verder is een belangrijke nuancering dat de meeste producten vraaggestuurd en hierdoor niet beïnvloedbaar zijn in het aantal af te handelen zaken, terwijl dat voor de berekening van percentages wel van grote invloed kan zijn. Om die reden zal in de rapportages over het jaar 2019 worden gewerkt aan een verbeterslag in de presentatie van de inhoud en impact van de werkzaamheden.

Het uitstellen van de uitvoering van het Ontwikkelprogramma (op de productieversterkende elementen na) en de uitvoering van alle maatregelen in ons Actieplan productie op orde hebben geleid tot onrust binnen de organisatie. Onze medewerkers kennen een hoge mate van betrokkenheid om hun werk goed te doen. Alle negatieve publiciteit en ingezette acties en veranderingen hebben geleid tot uitval en verklaart daardoor deels het relatief hoge ziekteverzuim van gemiddeld 8%. Met ondersteuning van het Bureau Het Zuiderlicht wordt middels teamcoaching met de teams gewerkt aan meer zicht en grip op de veranderopgaven. Belangrijk onderdeel is het werken aan een gedeeld perspectief binnen onze organisatie zodat voor ieder weer duidelijk wordt waar de organisatie voor gaat en staat.

Bovenstaande ontwikkelingen zijn ook goed terug te zien in de toelichting op ons negatieve rekeningresultaat 2018 van -€ 19.000. Het hoge ziekteverzuim, de sterke focus op de productie en de krapte op de arbeidsmarkt hebben geleid tot een stevige overschrijding van onze kosten voor inhuur en werken sterk door in het rekeningresultaat. Deze overschrijding wordt voor een deel gecompenseerd door de lager uitgevallen bedrijfsvoeringskosten.

De jaarstukken zijn voorzien van een accountantsverklaring. Op basis van getrouwheid is een goedkeurende verklaring gegeven. Op basis van rechtmatigheid is een verklaring met beperking afgegeven als gevolg van het onvoldoende naleven van de regels van de Europese aanbesteding met betrekking tot de inhuur. De gebruikelijke methodiek van aanbesteden bleek daar onvoldoende aan te voldoen. Inmiddels is een nieuwe procedure uitgewerkt waarmee we de inhuurprocedures hebben verbeterd.

We denken u met deze jaarstukken een transparant inzicht te bieden in onze activiteiten, resultaten en ingezette middelen in 2018.

Jisse Otter,

Voorzitter Dagelijks Bestuur
Regionale Uitvoeringsdienst Drenthe

Marjan Heidekamp,

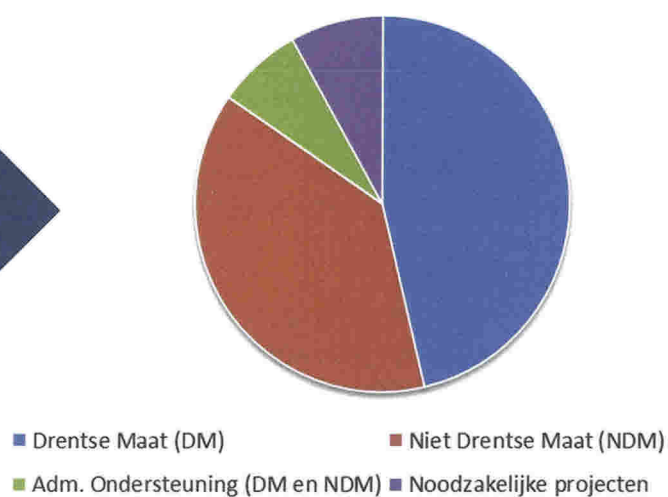
Secretaris Dagelijks Bestuur
Regionale Uitvoeringsdienst Drenthe

2 DE JAARSTUKKEN IN ÉÉN OOGOPSLAG

REALISATIE RUD DRENTHE 2018 IN ÉÉN OOGOPSLAG				
X € 1000				
	Realisatie 2017	begroting 2018 voor wijziging	begroting 2018 na wijziging	Realisatie 2018
 Deelnemersbijdrage	12.405	12.087	13.959	13.959
 Projecten	583	271	271	289
Leges	125	225	223	155
TOTAAL BATEN	13.113	12.583	14.453	14.403
 Loonsom en inhuur	9.322	8.810	9.954	10.494
 Reis-, opleidings- en algemene personeelskosten	491	741	674	588
 Bedrijfsvoeringskosten	2.179	2.444	2.519	2.221
Projectkosten LOS	210		400	400
Projectkosten Ontwikkelprogramma	0	0	330	323
 Projecten	608	271	271	289
Leges	89	173	173	107
Incidentele lasten	97	0	0	0
 Onvoorzien	0	125	125	0
TOTAAL LASTEN	12.996	12.564	14.446	14.422
RESULTAAT	117	19	7	-19

**Gerealiseerde
uren 2018**

3 SAMENVATTING VAN HET JAARVERSLAG

3.1 OP HOOFDLIJNEN

Ons jaarprogramma 2018 is op basis van de begrotingswijziging 2018 uitgevoerd. Bepalend hierin waren de resultaten vanuit het integrale onderzoek gericht op de financiën en organisatie uitgevoerd door het bureau SeinstravandeLaar en de constatering van een onderproductie bij de uitvoering van de Drentse Maat in het begin van het jaar.

Jaarprogramma 2018

Het onderzoek van SeinstravandeLaar heeft geleid tot nieuwe uitgangspunten voor de begroting, die hebben doorgewerkt in ons jaarprogramma. In ons jaarprogramma is aangegeven dat de totale vraag van onze deelnemers ca. 7000 uur groter is dan het totaal beschikbaar aantal uren voor 2018. Door het bestuur is besloten om uit te gaan van de totale vraag. Bij knelpunten zou via bestuurlijke besluitvorming worden bijgestuurd.

Bestuurlijke opdracht bij constatering onderproductie

De onderproductie bij de Drentse Maat zoals bleek in onze Eerste kwartaalrapportage heeft geleid tot de volgende bestuurlijke opdracht voor 2018:

- Zorg binnen de bedrijfsvoering er voor dat de productie DM de hoogste prioriteit krijgt en voer de bijsturende en versoberingsmaatregelen uit;
- Zorg er voor dat de achterstand zoals in beeld gebracht in de eerste kwartaalrapportage niet verder oploopt (85% van de geraamde productie Drentse Maat in het jaarprogramma);
- Zet het ontwikkelprogramma on hold en geef in dat kader alleen uitvoering aan de 3 prioritaire projecten die in 2017 zijn opgestart, de voorbereiding van de Omgevingswet en productieversterkende elementen vanuit het ontwikkelprogramma.

Onrust en zorgen bij de medewerkers

De bestuurlijke bijsturing richting de productie met uitvoering van versoberingsmaatregelen gaf spanning op de kwaliteit van uitvoering en heeft ook voor onrust en stress gezorgd onder de medewerkers. Het ziekteverzuim was in 2018 mede daardoor significant hoger (8%) dan begroot (4%). Dat betekent dat voor het 4% hogere ziekteverzuim dan begroot geen financiële dekking was en daardoor ten koste is gegaan van de productie. Ter ondersteuning van onze medewerkers en het MT in deze veranderopgave is het bureau Het Zuiderlicht aangetrokken.

Door de krapte op de arbeidsmarkt bleek het soms moeilijk om vervangende inhuur aan te trekken. De krapte leidde ook tot hogere kosten bij inhuur dan verwacht.

Actieplan productie op orde 2018

Om de bestuurlijke opdracht goed gecoördineerd uit te voeren en tegelijkertijd aandacht te geven aan de aanwezige onrust onder de medewerkers is vanaf juni 2018 gewerkt met het uitvoeren van het Actieplan productie op orde 2018. Het Actieplan omvatte de uitvoering van de drie prioritaire projecten, de uitvoering van de bijsturende en versoberingsmaatregelen, de voorbereiding op de Omgevingswet, de uitvoering van productieversterkende maatregelen uit vanuit de ontwikkelopgave en het opstarten van het traject teamcoaching.

Uitvoering van de 3 prioritaire projecten

De uitvoering van de 3 prioritaire projecten heeft in 2018 in hoofdlijnen het volgende opgeleverd:

- *De professionalisering van de financiële functie en financiële producten*
Dit project is gebaseerd op het uitvoeren van een zevental actielijnen en is voor een groot deel afgerond in 2018. Het heeft geresulteerd in een verhoging van de kwaliteit in de financiële- en controlfunctie en de rapportages en een herijking van functies en bemensing met betrekking tot de financiële- en controltaak.
- *Onderzoek naar een verbeterde implementatie van het zaakstelsel LOS*
In nauwe samenwerking met de ODG is ingezet op de gewenste verbeterpunten binnen het stelsel LOS. Het project Werkprocessen op orde is na de zomer opgestart, waarbij het proces Omgevingsvergunning milieu regulier onder de loep is genomen. Dit heeft positieve resultaten opgeleverd, in termen van administratieve lastenverlichting maar ook in draagvlak en uniformiteit in werken/registreren. Het laat echter ook zien dat niet alle gewenste aanpassingen realiseerbaar zijn.
- *Een inventarisatie naar de digitale aanlevering van documenten door onze deelnemers*
Met al onze deelnemers zijn gesprekken gevoerd. De implementatie van de daaruit voortvloeiende quick wins is in gang gezet. Daarmee is het probleem nog niet volledig in beeld en opgelost, waardoor dit project in 2019 nog een vervolg dient te krijgen.

Werken aan een gedeeld perspectief

Uit het onderzoek naar ons collectief drijfveren-DNA verricht door het bureau Het Zuiderlicht is vastgesteld dat het binnen de teams en het MT ontbreekt aan een gedeeld perspectief op de toekomst van de organisatie. Dit gebrek aan gedeeld perspectief werkt in de dagelijkse praktijk belemmerend, levert onduidelijkheden en onrust op. Het MT heeft met begeleiding van het Zuiderlicht een concept-visie opgesteld, welke in 2019 verder zal worden uitgewerkt en besproken met de medewerkers en het bestuur.

Verbetering grip op productie en financiën

Met de uitvoering van het Actieplan productie op orde is de grip op onze productie en financiën en de onderlinge relatie aan het eind van 2018 sterk verbeterd. De monitoring en de stuurbaarheid van de productie zijn verbeterd. Bij de Drentse Maat is de verhouding tussen inzet en productie van sterk verbeterd. Deze ontwikkeling zorgt ook voor een verbetering van ons voorspellend vermogen, wat noodzakelijk is in het kader van realistische eindejaarsprognoses en de begrotingscyclus.

3.2 DE DRENTSE MAAT

Gekoerst is op het behalen van 85% van de productie Drentse Maat van het Jaarprogramma 2018. Een percentage van 85% betekent dat de achterstand op het jaarprogramma niet verder zou oplopen en er per direct op het niveau van het jaarprogramma zou moeten worden gewerkt. Via de uitvoering van het Actieplan op orde 2018 (gestart in juni 2018) is de focus binnen de bedrijfsvoering zo sterk mogelijk op de productie gelegd. Met die versterkte inzet is de productie over 2018 op 77 % van het Jaarprogramma uitgekomen. Daarnaast heeft de aanpak bijgedragen aan het gezond maken van de ratio tussen productie en bijbehorende ureninzet.

- **Vraaggestuurde producten**

Het merendeel van de producten Drentse Maat is vraaggestuurd. Het aantal opgeleverde producten is afhankelijk van het indienen van een melding, aanvraag of klacht. Het aantal afhandelingen binnen het jaarprogramma is op die onderdelen ook daardoor niet beïnvloedbaar. Dat maakt een streefpercentage in te behalen productie minder hard dan het cijfer doet vermoeden.

- **Uitvoering van toezicht op peil gebracht**

Het reguliere toezicht bij bedrijven wordt volledig door ons gepland en wordt alleen beïnvloed door onvoorziën toezicht op basis van een klacht, verzoek van het bevoegd gezag of het uitvoeren van een handhavingstraject. Bij het uitvoeren van toezicht is de productie met het Actieplan productie op orde 2018 op een peil gebracht die zonder achterstand in het begin van het jaar had kunnen leiden tot het behalen van het geraamde productie (160 controles per maand). De in het eerste kwartaal opgelopen achterstand hebben we echter niet in kunnen halen. Wel is de hoogste prioriteit gegeven aan de zwaarste bedrijven (cat. 4/5). De uitvoering van de controles bij deze bedrijven is voor 100% opgestart in 2018 en heeft geresulteerd in een afronding van 91% van de zaken.

Enkele successen:

Met de focus op productie en bijbehorende cijfers lijkt het soms alsof er alleen sprake is van problemen bij de organisatie. Niets is echter minder waar. Met de inzet van onze medewerkers wordt een goede bijdrage geleverd aan de milieutaken binnen Drenthe. De inhoud van ons werk wordt door de verschillende deelnemers goed beoordeeld. Een paar van de opvallende inhoudelijke successen:

- In plaats van 12 verschillende procedurele brieven en publicaties per bevoegd gezag is dit jaar gestart met het gebruik van uniforme brieven en publicaties bij vergunningverlening.
- Bij de teams toezicht is dit jaar gestart met het uniform werken en registreren via het in gebruik nemen van digitale checklisten. Hierin verwerkt zit tevens de beoordeling van de landelijke Handhavingsstrategie. De druk op de productie is wel ten koste gegaan van het onderling goed afstemmen van de toepassing en de wijze van het beoordelen, om te komen tot een eenduidig gebruik.
- De inzet op de beoordeling van energieonderzoeken (EED's) laat zien dat bij uitvoering van alle verplichte maatregelen stevige besparingen kunnen worden behaald. De inzet van toezicht in dit kader is in de komende jaren van belang.
- In het kader van rampenbestrijding houden we onze kennis en vaardigheden op peil en hebben we onze rol uitgevoerd bij de natuurbrand in Wateren en hebben we op verzoek van gemeente Emmen de volledige nazorg afgehandeld bij een brand bij een afvalverwerker.

3.3 DE NIET-DRENTSE MAAT

In totaliteit komt de ureninzet redelijk overeen met geraamde uren volgens het jaarprogramma. De grootste uitschieters betreffen de advisering op het gebied van ruimtelijke ontwikkelingen en de geluidsadviesing. De aantrekkende economie zorgt voor een duidelijke toename van het aantal adviesaanvragen. Dit werkt in de volle breedte door en raakt daardoor bijvoorbeeld ook de bodemadviesing en de advisering in het kader van externe veiligheid.

Steeds beter weten de deelnemers ons te vinden. Om effectief te kunnen adviseren is het van belang dat de adviesvraag ons in de beginfase van een ruimtelijk plan bereikt. Ook hier zien we verbetering, maar niet bij alle deelnemers. We zullen ons blijven inzetten om dit te verbeteren.

Enkele successen:

- Het eerste gebiedsplan en uitvoeringsplan gebiedsgericht grondwaterbeheer in Drenthe is in november door gemeente Hoogeveen vastgesteld.
- De integrale advisering geluid bij evenementen wordt positief ontvangen door steeds meer gemeenten en zorgt voor een vermindering van de ervaren hinder. Het heeft geleid tot een sterke groei van onze inzet bij evenementen.
- In juni 2018 beleefden we samen met onze deelnemers een landelijke primeur met het online gaan van de eerste digitale openbare verwachtingskaart asbestdaken
- Binnen de risicokaart is 67% van de risicosituaties geactualiseerd.
- Bij het toezicht op asbestsaneringen heeft het ondertekenen van een convenant met de woningcorporaties geleid tot een sterke vermindering van onze administratieve lasten. De nieuwe werkwijze kent een betere registratie, waardoor ook de monitoring is verbeterd.

3.4 ONZE PROJECTEN

Project Werkprocessen op orde

In de tweede helft van 2018 is gestart met het herijken van het eerste zaaktype (omgevingsvergunning milieu regulier). Het heeft duidelijke successen opgeleverd m.b.t. het eenduidig interpreteren en registreren en het verlichten van het aantal administratieve handelingen. Niet alle wensen blijken realiseerbaar in LOS.

Inspectieview Milieu

De wettelijk vereiste koppeling tussen ons zaakstelsel en Inspectieview Milieu is operationeel. In 2019 zal de technische implementatie worden vervolgd.

Project Locatiebestand op orde

Het plan van aanpak is goedgekeurd, waardoor het project in 2019 kan worden opgestart, met de kanttekening dat de benodigde projectkosten van €150.000,- onderdeel vormen van het (nog toe te kennen) investeringsbudget Ontwikkelprogramma.

Project Activiteitenbesluit vierde tranche

Deze doorlichting is afgerond. Binnen het project is in kaart gebracht welke vergunningen en voorschriften als gevolg van de verschillende tranches Activiteitenbesluit zijn vervallen en is getoetst of nog sprake is van een vergunningplicht. Voor de betreffende inrichtingen is het maatwerk vastgesteld, voor zover dit voor 1-1-2019 moest gebeuren. Het overige maatwerk is gepland. Het project heeft veel gegevens opgeleverd over inrichtingen. Deze resultaten van het project worden via het project Locatiebestand op orde verwerkt in het LOS.

Landelijke handhavingsstrategie

Met ingang van 1 januari 2018 wordt door ons in heel Drenthe bij het constateren van een overtreding de LHS toegepast. De strategie leidt in de praktijk nog tot verschillende interpretatiemogelijkheden met als gevolg verschillende beoordelingen bij een gelijksoortige situatie. Ook de afstemming met het strafrecht binnen de LHS is nog onwennig. Door de druk op de productie is voor het inhoudelijk afstemmen van de praktijksituaties nog onvoldoende tijd geweest. Het algemene beeld is wel dat de toepassing zorgt voor een toename in het aantal handhavingzaken. Twee gemeenten hadden de LHS nog niet vastgesteld. Dit zal begin 2019 alsnog plaatsvinden.

Voorbereiding op de Omgevingswet

Voor de implementatie van de Omgevingswet bij de RUD Drenthe is een concept-plan van aanpak opgesteld. De projectkosten vormen een onderdeel van het (nog toe te kennen) investeringsbudget voor het ontwikkelprogramma. Verder is er actief deelgenomen aan de VDG werkgroep Omgevingswet en themamiddagen. Op verzoek van de gemeenten is een aanzet gemaakt voor het project Bouwstenen milieu, waarin we de gemeenten inhoudelijk en procesmatig adviseren bij de voorbereiding naar de Omgevingswet. Bij een drietal gemeenten hebben we onze deskundige inbreng geleverd bij Omgevingswetprojecten.

Omgevingswet : Warme overdracht bodemtaken

De omgevingswet heeft onder andere ook tot gevolg dat de taken en rollen van het Rijk, provincies, gemeenten en waterschappen op het gebied van bodem gaan verschuiven. Veel taken komen te liggen bij de gemeenten. In 2019 zal dit samen met de gemeenten en provincie projectmatig verder worden verkend en uitgewerkt.

4 ORGANISATIEONTWIKKELING

4.1 DE RUD DRENTHE

4.1.1 ALGEMEEN

De RUD Drenthe is een samenwerkingsverband tussen alle Drentse gemeenten en de provincie Drenthe op het gebied van milieu. De 12 Drentse gemeenten en de provincie Drenthe zijn samen eigenaar van de RUD Drenthe. Voor alle 13 deelnemende partijen voert de RUD Drenthe overeenkomstig de Gemeenschappelijke Regeling het milieubrede takenpakket en de bodemtaken uit. De RUD Drenthe voert als backoffice opdrachten uit voor de deelnemende partijen. De gemeenten en de provincie blijven bevoegd gezag en eerste aanspreekpunt voor de samenleving. De gemeenten en de provincie blijven daarbij verantwoordelijk voor het milieubeleid en prioriteitstelling op lokaal niveau.

Bij de oprichting van de RUD Drenthe zijn de visie, missie en doelstelling van de dienst bepaald en deze vormen een belangrijk kader voor de financiën en organisatie van de dienst. Op basis van de in 2017 uitgevoerde doorlichting van de organisatie en financiën van de RUD Drenthe is de aanbeveling gedaan aan het bestuur om te komen tot een herijking van de visie en missie. Deze aanbeveling is voor 2018 niet overgenomen maar uitgesteld tot een later moment. Onze oorspronkelijke missie en doelstellingen zijn als volgt bepaald:

4.1.2 MISSIE

RUD Drenthe is een uitvoeringsorganisatie op het gebied van de milieuwet- en -regelgeving en milieuhandhaving. Onze klanten zijn de gemeenten en de Provincie Drenthe. Onze doelgroepen zijn bedrijven, instellingen (inrichtingen) en inwoners van Drenthe. De RUD Drenthe is betrokken bij de opdrachtgevers en de medewerkers kennen het gebied. Onze klanten kunnen er van op aan, dat wij de taken goed en volgens de bestuurlijk gemaakte afspraken uitvoeren. Wij ondersteunen onze klanten adequaat en deskundig. Wij denken mee met het behalen van de gemeentelijke en provinciale milieudoelstellingen. Wij streven daarbij naar eenduidigheid en waar nodig maatwerk. Wij borgen de noodzakelijke menskracht en kennis voor de uitvoering van deze taken. Wij zijn klant- en oplossingsgericht. Wij zijn ons daarbij bewust van het maatschappelijk krachtenveld, waarin we functioneren. Wij gaan professioneel, integer en zorgvuldig om met het spanningsveld tussen de verschillende rollen (vergunningverlening en handhaving) binnen en buiten onze dienst. Wij zetten ons in voor een veilige, hele en schone leefomgeving in Drenthe.

4.1.3 DOELSTELLINGEN

- De RUD Drenthe zorgt ervoor dat de taakuitvoering voldoet aan de wettelijke kwaliteitseisen, onder voorwaarde dat zij daarvoor de opdracht en de financiële middelen krijgt.
- De RUD Drenthe zorgt voor een kwalitatief goede uitvoering van taken.
- De RUD Drenthe zorgt voor een goede afstemming/samenwerking met partijen die participeren in de RUD Drenthe, de partijen waarvoor taken worden uitgevoerd en de andere handhavingspartners.
- De RUD Drenthe zorgt voor een zo eenduidig mogelijke taakuitvoering in de gehele regio, met maatwerkafspraken als het gaat om ambities en bestuurlijke keuzes van de individuele organisaties.

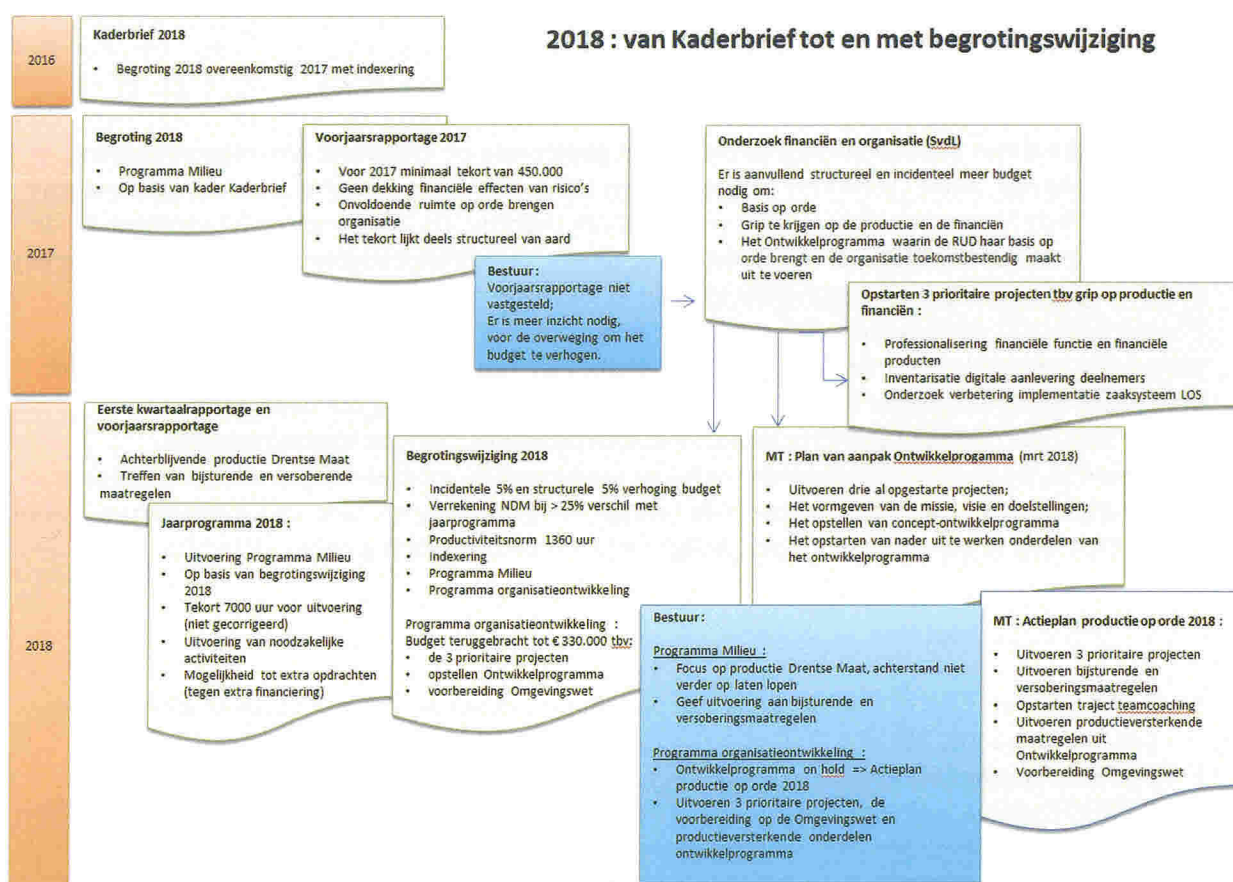
- De RUD Drenthe zorgt ervoor dat de taakuitvoering beduidend efficiënter gaat plaatsvinden dan de som van de huidige taakuitvoering door de afzonderlijke organisaties.
- De RUD Drenthe zorgt voor een breed pallet aan ontwikkelingsmogelijkheden in termen van specialismevorming en doorgroeimogelijkheden.
- De RUD Drenthe draagt bij aan verdergaande innovatie in de aanpak en organisatie van de VTH taken.
- De RUD Drenthe zorgt ervoor dat specifieke expertise wordt geborgd en waar mogelijk verder wordt uitgebouwd.

4.2 OP WEG NAAR EEN TOEKOMSTBESTENDIGE GEZONDE ORGANISATIE

4.2.1 INLEIDING

In onderstaand overzicht wordt in hoofdlijnen het proces richting onze begrotingswijziging 2018 weergegeven, die als basis heeft gediend voor ons jaarprogramma. In deze paragraaf zijn deze ontwikkelingen verder uitgewerkt.

Figuur 1: De ontwikkeling van de kaders bij de begroting en uitvoering in 2018

Naar aanleiding van een geprognostiseerd verlies in het voorjaar van 2017 zijn er maatregelen getroffen door het bestuur en is er een integrale doorlichting van de organisatie en de financiën van de RUD Drenthe uitgevoerd door een extern bureau, SeinstravandeLaar BV.

De vier belangrijkste conclusies van de doorlichting zijn:

- De RUD Drenthe heeft te maken met een onderproductie als gevolg van een grote omvang van en diversiteit aan weglekkende uren.
- De RUD Drenthe heeft een oplopend financieel tekort met een structureel karakter.
- De RUD Drenthe heeft haar basis niet op orde, heeft beperkte ontwikkelkracht en ze voert haar rol als opdrachtnemer weinig zakelijk uit.
- De eigenaren en opdrachtgevers van de RUD Drenthe hebben de afgelopen jaren onvoldoende hun verantwoordelijkheid genomen.

Op basis van deze conclusies zijn 3 majeure aanbevelingen gedaan:

1. Zorg ervoor dat de begroting duurzaam op orde komt.
2. Eigenaren, opdrachtgevers en de RUD Drenthe zouden samen hun verantwoordelijkheid en betrokkenheid moeten tonen middels de opzet en de uitvoering van een aantal ontwikkelagenda's.
3. Investeer in de organisatie van de RUD Drenthe middels een investeringsprogramma voor de komende drie jaren.

Uit het rapport blijkt dat om deze zaken te verbeteren er aanvullend structureel en op incidentele basis budget vanuit de deelnemers benodigd is. Daarbij is aandacht nodig voor:

- Grip op productie en financiën.
- Ontwikkelprogramma waarin de RUD Drenthe haar basis op orde brengt en de organisatie toekomstbestendig maakt.

4.2.2 GRIP OP PRODUCTIE EN FINANCIËN

Om de grip op de productie en de financiën te verbeteren, zijn er – vooruitlopend op het ontwikkelprogramma - in november 2017 drie prioritaire projecten opgestart, die in 2018 hun vervolg hadden :

- 1) De professionalisering van de financiële functie en financiële producten;
- 2) Een inventarisatie naar de digitale aanlevering van documenten door onze deelnemers;
- 3) Onderzoek naar een verbeterde implementatie van het zaakstelsel LOS;

Naast het uitvoering geven aan ons vastgestelde jaarprogramma 2018 en de drie prioritaire projecten, zou ook gestart worden met het vormgeven en uitvoeren van het Ontwikkelprogramma. De eerste opzet van het ontwikkelprogramma is begin 2018 vormgegeven. Hierbij is de scope nader geformuleerd en zijn uitgangspunten voorgesteld voor het verder uitwerken en uitvoeren van het Ontwikkelprogramma.

4.2.3 HET ONTWIKKELPROGRAMMA

In de rapportage van de integrale doorlichting van de organisatie en financiën is aanbevolen om een Ontwikkelprogramma op te stellen waarin de verschillende ontwikkelagenda's worden opgepakt. Indicatief is daarvoor een investeringsbudget in het rapport opgenomen van 1,73 miljoen. Bestuurlijk is de keuze gemaakt dit investeringsbudget niet op voorhand als een vast gegeven in de begroting(en) te verwerken. In de (meerjaren-) begrotingen is daarom een p.m.-post opgenomen. Op basis van concrete uitwerking van programmaonderdelen zal het benodigde budget gefaseerd

worden onderbouwd en toegekend. Als aanvullende wens is aangegeven bij de uitwerking van het programma ook de nog openstaande aanbevelingen vanuit de Tussenevaluatie 2016 op te nemen. De implementatie van de Omgevingswet – die oorspronkelijk in de reguliere begroting werd genoemd – is onderdeel geworden van het Ontwikkelprogramma.

4.2.4 HET JAARPROGRAMMA 2018

In het jaarprogramma 2018 zijn de concrete aantallen en uren vastgelegd per deelnemer voor de Drentse Maat, respectievelijk niet-Drentse Maat. Het onderzoek van SeinstravandeLaar heeft geleid tot een aantal nieuwe uitgangspunten voor de begroting 2018, die hebben doorgewerkt in de bepaling van onze beschikbare inzet in ons jaarprogramma:

- De deelnemersbijdrage wordt structureel verhoogd met 5% en voor de jaren 2018 en 2019 tijdelijk verhoogd met een extra 5%;
- De productiviteitsnorm is gewijzigd naar een meer realistische norm van 1.360 uur per fte en er is gedefinieerd welke werkzaamheden hier wel en niet onder vallen;
- De indirect productieve uren zijn niet meer gebaseerd op 7.5% van het totaal beschikbare productieve uren in een programmajaar. In plaats daarvan zijn nu de noodzakelijk uit te voeren activiteiten voor 2018, die naast het primaire proces moeten worden uitgevoerd, benoemd en geraamd op de benodigde inzet en middelen;
- Deelnemers waarbij de gemiddelde afname van de niet-Drentse Maat over de jaren 2016 en 2017 meer dan 25% afwijkt van de gevraagde uren in 2018, zijn gecorrigeerd in de gevraagde uren in 2018 naar de gemiddelde afname over 2016 en 2017.

Voor de uitvoering van de totale vraag bleek een tekort te bestaan van ruim 7000 uur binnen het Jaarprogramma 2018. Dat betekent dat voor de productie Drentse Maat 91% van het totaal aan benodigde uren beschikbaar was. Het bestuur heeft als uitgangspunten meegegeven alle activiteiten te gaan uitvoeren en gaan monitoren zonder extra middelen ter beschikking te stellen. In de monitoring is de realisatie afgezet tegen de daadwerkelijk beschikbare uren binnen het jaarprogramma. Met de opdrachtgevers en het bestuur zal de voortgang worden besproken. Indien zou blijken dat er knelpunten in de uitvoering ontstaan, zou via bestuurlijke besluitvorming de uitvoering worden bijgesteld.

De constatering van een forse onderproductie Drentse Maat - in combinatie met een scheve verhouding productie ten opzichte van bestede uren - zorgde echter voor een aanscherping van de koers binnen de uitvoering van het jaarprogramma: versterkte focus op de productie middels het Actieplan productie op orde 2018.

4.2.5 VERSTERKING FOCUS OP PRODUCTIE

4.2.5.1 Bestuurlijke bijsturing bij onderproductie Drentse Maat

Onze Eerste kwartaalrapportage van dit jaar toonde te lage productiecijfers (zowel in aantal als in verhouding uren/producten) wat betreft de uitvoering van de Drentse Maat. Deze achterblijvende productie was aanleiding om direct maatregelen te treffen. Het dagelijks en algemeen bestuur hebben op basis van de Eerste kwartaalrapportage en de behandeling van de Voorjaarsrapportage besloten dat voor het jaar 2018:

- De productie de hoogste prioriteit binnen de bedrijfsvoering had;
- De in het 1^e kwartaal opgelopen achterstand niet verder mocht oplopen (85% van de Drentse Maat);

- Het Ontwikkelprogramma waarmee de ontwikkelopgave vanuit het onderzoek van SeinstravandeLaar zou worden uitgevoerd, uitgesteld werd, met uitzondering van de 3 prioritaire projecten, invoering Omgevingswet en overige productieversterkende maatregelen/activiteiten.

4.2.5.2 *Het actieplan productie op orde 2018*

Om uitvoering te geven aan deze bestuurlijke opdracht is het Actieplan op orde 2018 opgesteld. In dit Actieplan zijn alle productieversterkende /–stabiliserende maatregelen gebundeld en gecoördineerd in de uitvoering.

Het Actieplan Productie op orde 2018 omvat op hoofdlijnen:

- Uitvoering van de drie prioritaire projecten die als doel hebben grip te krijgen op de productie en de financiën;
- De bijsturende (Eerste kwartaalrapportage) en versoberende maatregelen (Voorjaarsrapportage) t.b.v. de productieverhoging die per team zijn uitgewerkt in een set van verbeteracties. Integraal is een project gestart voor het versterken van de administratieve ondersteuning binnen het primaire proces.
- Het opstarten van een traject van team coaching ter ondersteuning van onze medewerkers en het MT bij de veranderopgave;
- Productieversterkende onderdelen vanuit de ontwikkelopgave, zoals het oppakken van het Locatiebestand (inrichtingenbestand);
- Het door laten lopen van de voorbereidingen op de Omgevingswet (project Omgevingswet).

De begrotingswijziging 2018 is, rekening houdend met de ingebrachte zienswijzen, gewijzigd vastgesteld. De wijziging is het gevolg van de getroffen maatregelen om de focus op de productie te versterken. Voor het investeringsbudget behorend bij het Ontwikkelprogramma betekent deze focusverlegging een wijziging in de besteding van het budget. De verschuiving in toepassing van het investeringsbudget vraagt om een aanpassing van de betreffende teksten in begrotingswijziging 2018 en de begroting 2019. Beide documenten zijn hierop gewijzigd.

Met de uitvoering van dit actieplan is de grip op onze productie en financiën en de onderlinge relatie aan het eind van 2018 sterk verbeterd. Los van de inhoudelijke reden van het halen van de productie is vooral ook belangrijk om te constateren dat de acties er voor hebben gezorgd dat de monitoring en de stuurbaarheid van de productie zijn vergroot. Bij de Drentse Maat is de verhouding tussen inzet en productie van sterk verbeterd. Deze stappen voorwaarts hebben ook een effect op het voorspellend vermogen wat bijvoorbeeld van belang is in de begrotingscyclus.

Deze verbeteringen (bewustwording van de productie en verantwoording) zijn te merken in alle lagen van de organisatie; medewerkers, werkverdelers, teamleider en directie. Tegelijk kan worden geconstateerd dat het hiermee niet af is. Enerzijds omdat aandacht voor productie nog niet voldoende duurzaam is geborgd en anderzijds omdat de huidige wijze van verantwoording als onvolledig of gebrekkig wordt ervaren. Hierop worden in 2019 specifieke vervolgmaatregelen ingezet.

In hoofdstuk 6.5 wordt de uitvoering van dit actieplan verder besproken. In hoofdstuk 5 (Programmaverantwoording) wordt verder ingegaan op onze productie in 2018 en de relatie met ons jaarprogramma 2018.

5 ONZE PROGRAMMAVERANTWOORDING

5.1 HET PROGRAMMA MILIEU – REGULIER

5.1.1 WAT VALT ONDER DIT PROGRAMMA

Het programma Milieu bestaat uit de volgende onderdelen:

- De Drentse Maat (5.1.3)
- De Niet-Drentse Maat (5.1.4)
- De administratieve ondersteuning bij de uitvoering van de (niet-)Drentse Maat (5.1.5)
- De noodzakelijke aanvullende projecten/activiteiten (5.1.6)

In 2016 is gestart met het werken overeenkomstig de Drentse Maat. Dit deel van de taken van de RUD wordt voor alle deelnemers uitgevoerd volgens eenzelfde kwaliteitsniveau. De financiering is gebaseerd op output. De producten behorend bij de behandeling van vergunningen en meldingen en het toezicht vallen onder de Drentse Maat.

De begroting is niet volledig volgens de Drentse Maat opgezet. Er zijn namelijk ook taken waarvoor een uniform uitvoeringsniveau moeilijk is af te spreken. Dit resterende deel van producten en diensten wordt de niet-Drentse Maat genoemd. De uitvoering van de taken behorend bij de Wet bodembescherming, specialistische advisering in het kader van ruimtelijke plannen en toezicht bij asbestsanering zijn hier voorbeelden van.

De uitvoering van de Drentse en Niet-Drentse Maat taken vindt voor een deel plaats door ons centraal georganiseerde Bedrijfsbureau. Zo vindt hier de intake plaats en ook de administratieve afronding van een zaak plaats. Voor de uitvoering van onze taken konden onze deelnemers gebruik maken van onze Producten- en dienstencatalogus 2018.

5.1.2 DE INZET OP HOOFDLIJNEN IN 2018

De uitvoering van onze taken voor onze deelnemers heeft betrekking op de producten behorende bij de Drentse en niet-Drentse Maat. De inzet van de administratieve ondersteuning maakt onderdeel uit van het primaire proces van zowel Drentse Maat als niet-Drentse Maat.

Tabel 1: De ureninzet op hoofdniveau

Jaarprogramma 2018	Uren gevraagd JP 2018	Uren beschikbaar in 2018	Realisatie uren	% realisatie uren JP 2018	% realisatie uren t.o.v. de beschikbare uren
Drentse Maat (DM)	80.061	72.711	65.824	82%	91%
Niet Drentse Maat (NDM)	53.257	53.254	52.986	99%	99%
Adm. Ondersteuning (DM en NDM)	7.200	7.200	10.565	147%	147%
Noodzakelijke projecten	16.606	16.606	11.587	70%	70%
Totalen	157.124	149.771	140.962	90%	94%

Om voor alle deelnemers de te leveren inzet adequaat te kunnen uitvoeren is het noodzakelijk dat er naast dit primaire proces een aantal indirect productieve projecten/activiteiten worden uitgevoerd. Deze zijn benoemd als noodzakelijke projecten.

5.1.3 DE DRENTSE MAAT

Op basis van de Eerste kwartaalrapportage heeft het bestuur ons de opdracht gegeven om de onderproductie van de Drentse Maat niet verder te laten oplopen ten opzichte van het eerste kwartaal. Dat betekent dat gekoerst is op het behalen van ongeveer 85% van de productie Drentse Maat van het Jaarprogramma 2018. Via de uitvoering van het Actieplan op orde 2018 (gestart in juni 2018) is de focus binnen de bedrijfsvoering zo sterk mogelijk op de productie gelegd. Met die versterkte inzet is de productie over 2018 op 77 % uitgekomen (tabel 2).

5.1.3.1 Rekening houden met vraaggestuurde producten

In onze halfjaarrapportage hebben wij nadrukkelijk gewezen op de vraaggestuurde producten (volledig afhankelijk van externe input, zoals vergunningen, meldingen en klachten) binnen de Drentse Maat in relatie tot de opgelegde norm van 85% van de productie Drentse Maat. Voor de vraaggestuurde producten is in het Jaarprogramma een raming opgenomen van het aantal te verwachten producten. Het aantal dat daadwerkelijk is ingediend in 2018 is echter niet door ons beïnvloedbaar.

Alle producten binnen de Drentse Maat zijn vraaggestuurd, behalve:

- Omgevingsvergunning milieu – Actualiseren;
- Toezicht milieu (bedrijfsactiviteiten).

5.1.3.2 De totale vraag van het Jaarprogramma 2018 als uitgangspunt

Bij de toetsing op de productie Drentse Maat is de totale vraag zoals opgenomen in het jaarprogramma 2018 het uitgangspunt. Dit sluit aan bij de bestuurlijke opdracht uitvoering te geven aan de totaal gevraagde inzet met een monitoring op de voortgang. Bij het ontstaan van knelpunten zou via bestuurlijke besluitvorming worden bijgestuurd.

5.1.3.3 Wat hebben we gedaan?

In tabel 2 en 3 wordt een overzicht gegeven van de afhandeling van de verschillende Drentse Maat producten in 2018.

Ten opzichte van de raming in het jaarprogramma 2018 zijn een tweetal aanpassingen doorgevoerd:

- 1) Het totaal aantal toezichtsbezoeken categorie 2 is naar beneden bijgesteld. Dit heeft te maken met een afspraak met gemeente Coevorden waar erg veel toezicht uren zijn gebruikt voor 1 locatie. Afsproken is vervolgens om het aantal toezichtsbezoeken voor categorie 2 naar beneden bij te stellen.
- 2) Het aantal locaties 4/5 waar provincie Drenthe bevoegd gezag is, is met 9 locaties verminderd. Dit betreft de BRZO/ RIE4 locatie (risicovolle industriële bedrijven en grotere chemiebedrijven) die onder het bevoegd gezag van de ODG zijn komen te vallen en waarvan de verantwoording op de uitvoering plaatsvindt via het jaarverslag van de ODG.

Tabel 2: Aantal en uren Drentse Maat producten

Product nr.	Producten Drentse Maat	Q1	Q2	Q3	Q4	Aantal zaken afgerond tot 31-12-2018	JP2018 aantal	% tov JP2018	Inzet in uren 2018
101	Omgevingsvergunning Milieu - Oprichtingsvergunning	8	5	10	6	29	9	322%	2.558
102	Omgevingsvergunning Milieu - Revisievergunning	6	6	5	9	26	63	41%	3.464
103	Omgevingsvergunning Milieu - Milieuneutrale wijziging	19	11	22	20	72	32	225%	3.262
104	Omgevingsvergunning Milieu - Veranderen	21	23	21	22	87	70	124%	3.915
105	Omgevingsvergunning Milieu - OBM	11	8	12	6	37	52	71%	438
106	Omgevingsvergunning Milieu - Actualiseren	3	3	5	1	12	60	20%	242
107	Maatwerkvoorschrift milieu	15	16	2	16	49	70	70%	895
108	Vooroverleg milieu	29	43	33	32	137	284	48%	3.072
109	Besluit Gelijkaardigheid Activiteitenbesluit	1	0	0	0	1	2	50%	7
110	Intrekken van een vergunning	5	5	2	3	15	42	36%	216
111	Meldingen Activiteitenbesluit	122	138	111	165	536	1193	45%	7.215
112	Melding niet inrichtinggebonden	12	17	8	9	46	36	128%	90
113	Ontheffing verboden	17	0	0	0	17	24	71%	102
114	Informatieverstrekking bedrijfsactiviteit en milieu	72	101	63	98	334	504	66%	1.534
115	Advisering rijksprocedures	1	0	2	1	4	32	13%	44
116	Toezicht milieu (bedrijfsactiviteiten) cat. 1	1	5	7	5	18	0	1800%	177
117	Toezicht milieu (bedrijfsactiviteiten) cat. 2	78	238	186	194	696	897	78%	9.126
118	Toezicht milieu (bedrijfsactiviteiten) cat. 3	40	137	130	154	461	599	77%	9.549
119	Toezicht milieu (bedrijfsactiviteiten) cat. 4	45	118	83	141	387	423	91%	10.283
120	Klachten	80	156	153	162	551	903	61%	2.483
121	Meldingen Besluit bodemkwaliteit	231	307	242	237	1017	957	106%	2.052
122	Melding calamiteit bodem artikel 27	1	3	1	2	7	66	11%	160
123	Toezicht bodemaspecten Wm-inrichtingen - tanksaneringen	30	37	35	49	151	41	368%	20
124	Toezicht Besluit bodemkwaliteit	68	188	172	189	617	479	129%	2.032
125	Toezicht niet ernstige gevallen bodemsanering	3	1	1	2	7	79	9%	177
126	Toezicht gebiedsgericht milieu								1.597
128	Ketentoezicht								1.116
	Totaal	919	1566	1306	1523	5314	6917	77%	65.824

Het in tabel 2 aangegeven totaal aantal uren per product (inzet uren 2018) is de som van de uren besteed aan het aantal afgeronde zaken met de uren besteed aan de nog op 31-12-2018 in behandeling zijnde zaken. Deze laatste categorie wordt in tabel 3 in beeld gebracht.

nr.	Producten vraaggestuurd Drentse Maat	Werkvoorraad per 31-12-2018
101	Omgevingsvergunning Milieu - Oprichtingsvergunning	6
102	Omgevingsvergunning Milieu - Revisievergunning	10
103	Omgevingsvergunning Milieu - Milieuneutrale wijziging	1
104	Omgevingsvergunning Milieu - Veranderen	13
105	Omgevingsvergunning Milieu - OBM	1
107	Maatwerkvoorschrift Milieu	27
108	Vooroverleg milieu	34
109	Besluit Gelijkaardigheid Activiteitenbesluit	2
110	Intrekken van een vergunning	2
111	Meldingen Activiteitenbesluit	210
112	Melding niet inrichtinggebonden	4
113	Ontheffing verboden	13
114	Informatieverstrekking bedrijfsactiviteit en milieu	40
115	Advisering rijksprocedures	2
120	Klachten	103
121	Meldingen Besluit bodemkwaliteit	23
122	Melding calamiteit bodem	1
123	Toezicht bodemaspecten tanksaneringen	22
124	Toezicht Besluit bodemkwaliteit	31
125	Toezicht niet ernstige gevallen bodemsanering	4
	TOTAAL:	549

Tabel 3: De nog in behandeling zijnde zaken per product Drentse Maat op 31-12-2018

Tabel 4: Uitvoering van de Drentse Maat per deelnemer

Drentse Maat (DM)	JP 2018 geraamde uren	Gerealiseerde uren DM 2018	Keten toezicht	Totaal gerealiseerde DM uren tot 31-12-2018	% werkelijk t.o.v. JP 2018
Aa en Hunze	3125	3216	60	3276	105%
Assen	5011	3495	100	3595	72%
Borger-Odoorn	3845	2538	66	2604	68%
Coevorden	6052	4667	93	4759	79%
De Wolden	5953	4459	83	4542	76%
Emmen	14445	13388	210	13598	94%
Hoogeveen	6937	4330	100	4430	64%
Meppel	5496	4496	75	4571	83%
Midden-Drenthe	7768	6443	126	6569	85%
Noordenveld	3060	2149	69	2217	72%
Provincie Drenthe	11528	9859	3	9863	86%
Tynaarlo	3031	2191	60	2250	74%
Westerveld	3810	3477	71	3548	93%
Totaal RUD	80061	64708	1116	65824	82%
GR 34 Ketentoezicht		1116			
Totaal RUD incl. GR 34 Ketentoezicht		65824			

5.1.3.4 Wat hebben we bereikt bij de Drentse Maat?

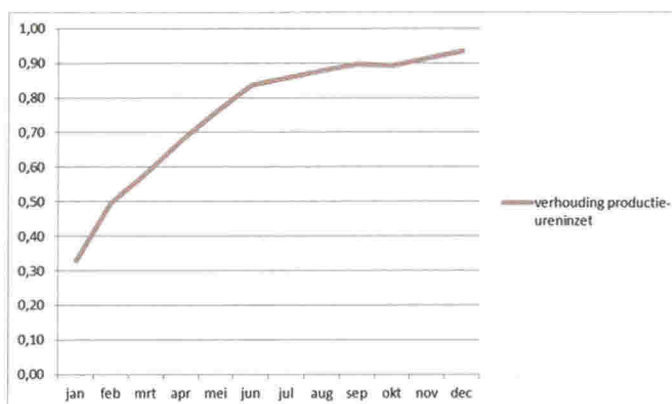
De uitvoering van onze taken heeft tot doel onze fysieke leefomgeving in Drenthe te beschermen en te verbeteren. Binnen de Drentse Maat gebeurt dit via vergunningverlening, toezicht en het monitoren van het toepassen van grond en bouwstoffen op de bodem. Op deze wijze zorgen wij onder andere er voor :

- dat de bedrijven de door ons goedgekeurde activiteiten onder gestelde voorwaarden kunnen uitvoeren;
- dat de bedrijfsactiviteiten in de praktijk worden getoetst aan de vergunning of ingediende melding en de bijbehorende voorwaarden. Hierbij wordt de focus zo veel mogelijk gericht op de voor de fysieke leefomgeving risico-veroorzakende activiteiten;
- dat de toepassing van grond en andere bouwstoffen via beoordelingen van meldingen en het houden van toezicht plaatsvindt met behoud van de betreffende bodemkwaliteit.

De uitvoering van de verschillende productgroepen binnen de Drentse Maat wordt in de komende paragrafen nader toegelicht.

Door de verschillende maatregelen vanuit het Actieplan productie op orde 2018 hebben we bereikt dat er bij de uitvoering van de Drentse Maat een gezondere verhouding is gaan ontstaan tussen de productie en de inzet van de benodigde uren. In de figuur 2 is de ontwikkeling in beeld gebracht van het percentage gerealiseerde productie en het percentage van de bijbehorende ureninzet, beide ten opzichte van de ramingen van het Jaarprogramma 2018.

Figuur 2: de verhouding % gerealiseerde productie en % ureninzet DM

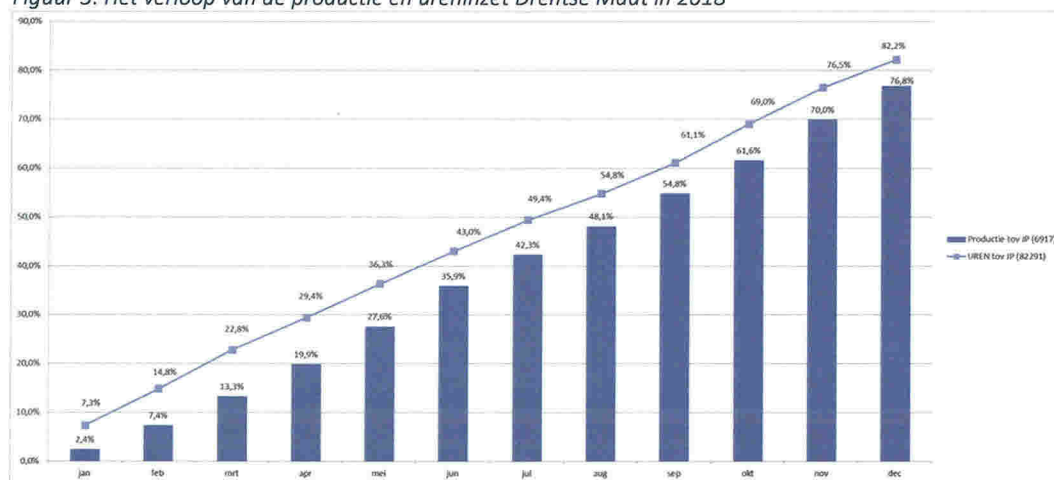

Bij een goede realistisch geraamde en geregistreeerde productie zou de in figuur 3 weergegeven verhouding rond de waarde 1 (met x% uren x% productie) moeten liggen. Dan is er een sterke en gezonde relatie tussen de productie en bijbehorende tijdsinzet.

De grafiek brengt in beeld dat er in 2018 een sterke verbetering is bewerkstelligd in de effectiviteit van de ureninzet bij de productie van de Drentse Maat. Deze verbetering komt grotendeels door een directere (aan)sturing en door de verbeterlagen in het registreren van onze werkzaamheden.

Deze verbetering heeft echter niet kunnen zorgen dat de bestuurlijk gewenste 85% van de Drentse Maat ten opzichte van het jaarprogramma 2018 is gerealiseerd. We zijn uiteindelijk uitgekomen op een gemiddelde van 77% van de geraamde Drentse Maat productie binnen het jaarprogramma.

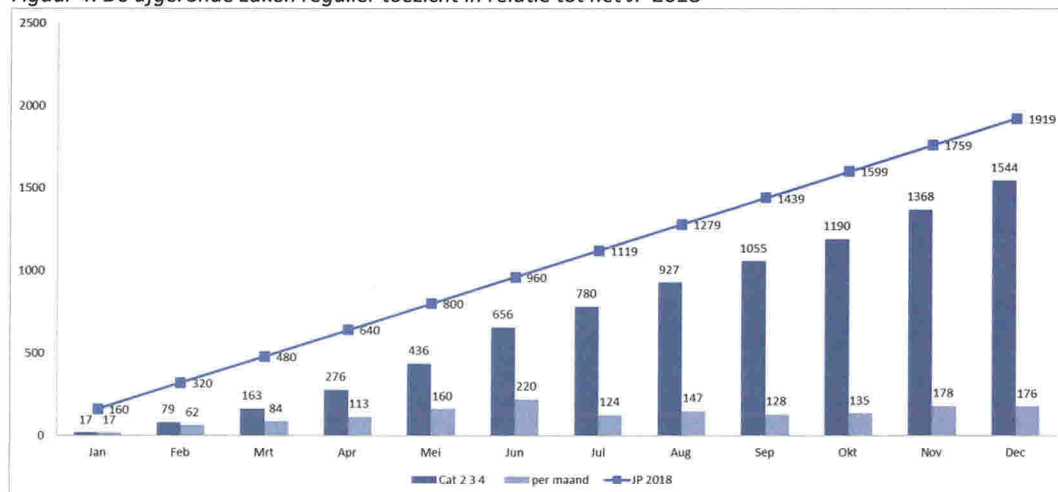
Figuur 3: Het verloop van de productie en ureninzet Drentse Maat in 2018

Figuur 4 laat zien dat bij het uitvoeren van 160 controles per maand het Jaarprogramma 2018 zou zijn gehaald. Gedurende het jaar is het aantal bezoeken per maand op het peil gebracht behorend bij een omzet van ca 160 controles per maand. Het gemiddelde aantal controles per maand in de periode mei-december ligt op 159 controles per maand.

Bij toezicht is prioriteit gelegd bij de zwaardere bedrijven (categorie 4/5). Voor deze groep bedrijven is 91% van de uit te voeren toezicht zaken in 2018 uitgevoerd en afgerond. Bij de overige 9% is het toezicht opgestart in 2018 en wordt in 2019 afgerond.

Figuur 4: De afgeronde zaken regulier toezicht in relatie tot het JP 2018

Vermeldenswaard is de berekende energiebesparing behorend bij de beoordeelde 111 Energie audits (EED)s. Bij de 111 bedrijven met een getoetste EED is bepaald dat de uitvoering van alle te treffen maatregelen overeen komt met een besparing van het verbruik van ca 8.600 huishoudens. Om te borgen dat deze maatregelen daadwerkelijk worden getroffen is het uitvoeren van toezicht onontbeerlijk.

De belangrijkste oorzaken van het niet behalen van de Drentse Maat (85%) :

- Bij aanvang in het Jaarprogramma bestond al een capaciteitstekort Drentse maat (7000 uren);
- Het jaarprogramma is voor de meeste producten vraaggestuurd en daarmee niet beïnvloedbaar wat betreft het sturen op het behalen van de raming van de aantallen uit het Jaarprogramma;
- Het ziekteverzuim en personele knelpunten bevinden zich vooral bij de teams toezicht, wat belemmerend heeft doorgewerkt in de mogelijkheden om te komen tot een productieverhoging;
- Het is erg moeilijk om kwalitatief goede inhuurkrachten te vinden, waardoor het inlopen van achterstanden wordt beperkt;
- De inzet van het project Vierde tranche Activiteitenbesluit ter beoordeling van de geregistreerde vergunningplichtige locaties (zie 5.1.6.3) is hier niet meegenomen. Deze inzet is ten koste gegaan van de actualisering van de vergunningen.
- De grote vraag naar niet-Drentse maat advisering (bouw en ruimtelijke ordening), werkt beperkend door op de mogelijkheden van inzet voor de actualisering van vergunningen;
- De datakwaliteit van het inrichtingenbestand is niet op orde, waardoor het niet/onvoldoende mogelijk is snel een beeld te vormen van bijvoorbeeld de bedrijven die te maken hebben met een actualisatie van de best beschikbare technieken (BBT) en het nieuwe Landelijke Afvalbeheerplan (LAP3). Het belemmert eveneens het plannen en programmeren van toezichtsbezoeken.
- Het verandertraject via team coaching is opgestart. Inzet binnen dit traject is deels ten koste gegaan van de productie.

5.1.3.5 Bijzonderheden Vergunningverlening en meldingen

- Uniformiteit in brieven en publicatie

Voor alle brieven en publicaties behorende bij vergunningprocedures verlangden onze deelnemers de toepassing van eigen sjablonen. Dit zorgde voor inefficiëntie in ons werken. In dit programmajaar zijn we samen met onze deelnemers overgestapt naar het gebruik van uniforme sjablonen voor de 12 gemeenten.

- Hoger dan verwacht aantal oprichtingsvergunningen

Het aantal verleende oprichtingsvergunningen is duidelijk hoger dan verwacht. Deze vergunningen zijn voor een belangrijk deel gerelateerd aan bestaande bedrijven die door groei of verandering buiten de kaders van het Activiteitenbesluit komen te vallen en vergunningplichtig worden. Voorbeelden hiervan zijn het houden van meer dan 200 melkkoeien en de verandering van bemande naar onbemande tankstations, die niet volledig voldoen aan de entree-eisen van het Activiteitenbesluit.

- Meldingen Activiteitenbesluit

Het aantal meldingen Activiteitenbesluit blijft achter bij de raming, evenals in de voorgaande jaren. Omdat inmiddels ook grote bedrijven binnen het Activiteitenbesluit zijn komen te vallen, vraagt de beoordeling van een melding meer tijd, dan tijdens de invoer van de Drentse Maat is voorzien. Vergelijking van het aantal benodigde geraamde uren voor de afhandeling van de meldingen met de gemaakte uren in relatie tot het aantal afgehandelde meldingen laat zien dat het kental (normtijd)

voor afhandeling (ca 9 uur) in de praktijk niet toereikend is. De gemiddelde tijd benodigd voor een melding in 2018 bedraagt 13,4 uur.

- **Bouwaanvragen inrichtingen bevoegd gezag provincie**

Binnen het product milieuneutrale wijziging worden ook Wabo-besluiten bouw geregistreerd, die behoren bij de provinciale inrichtingen. In totaal zijn er 13 Wabo-besluiten bouw verleend.

- **Actualisering op basis van BBT-conclusies**

Op grond van het Besluit omgevingsrecht moet het bevoegd gezag uitvoering geven aan de verplichting om binnen een termijn van vier jaar na publicatie van BBT-conclusies (Best Beschikbare Technieken) voor de hoofdactiviteit van een IPPC-installatie (installatie voor industriële activiteiten als bedoeld in bijlage 1 van richtlijn nr. 2010/75/EU van het Europees parlement) te toetsen en zo nodig te actualiseren. Na actualisatie van de vergunningvoorschriften controleert het bevoegd gezag of de installatie hieraan voldoet.

De grootste categorie IPPC-bedrijven in Drenthe betreft intensieve veehouderijen. In februari 2017 zijn hier de nieuwe BBT conclusies van gepubliceerd. Ook in 2018 is de nodige tijd besteed aan bovengenoemd proces. Bij diverse lopende vergunningprocedures is invulling gegeven aan de implementatie van de meest recente versie van relevante BBT-conclusies. Daarnaast is nagegaan bij welke bedrijven een actualisatie van vergunningvoorschriften noodzakelijk is. Er is gewerkt aan een meer projectmatige aanpak van deze taak. Ook in 2019 wordt verdere invulling gegeven aan dit project.

- **LAP3 (Landelijk AfvalbeheerPlan)**

Op 1 januari 2018 is het Besluit omgevingsrecht gewijzigd. Het besluit verplicht het bevoegd gezag binnen één jaar de vergunningen door te lichten en te toetsen aan (de sectorplannen in) het nieuwe afvalbeheerplan (LAP). Er is veel inventariserend voorwerk verricht door het WAB (werkgroep afvalbeheer, een landelijke overleggroep van omgevingsdiensten op het gebied van afval). De RUD heeft hier aan meegewerkt. Het realiseren van de opgelegde actualiseringsplicht binnen 1 jaar leek op voorhand niet haalbaar, mede omdat de impact veel meer inrichtingen raakt dan vanuit het Rijk is ingeschat, zoals blijkt uit het overzicht wat door het WAB is gemaakt. Deze conclusie wordt door verschillende provincies gedeeld.

Door verschuiving van de prioriteiten richting het Actieplan productie op orde en het geringe aantal medewerkers die de benodigde specialistische kennis bezit, is dit traject in 2018 beperkt tot de uitvoering van de inventarisatie van bedrijven en de verdieping in kennis nodig voor de verdere uitvoering. In 2019 zal het project verder worden uitgevoerd.

- **Ontwikkelingen bij grote vergistingsinstallaties**

Nieuw ten opzichte van de voorgaande jaren is de ontwikkeling dat er in diverse gemeenten vergunningaanvragen lopen voor grote industriële vergistingsinstallaties.

5.1.3.6 *Bijzonderheden Toezicht*

- **Uniform leren werken binnen Digitale Checklisten**

In 2018 is een enorme stap voorwaarts gezet in het op uniforme wijze uitvoeren van het regulier toezicht. Dit is gekoppeld aan de invoering van het branchegericht toezicht, waarbij door de RUD checklisten per branche zijn samengesteld binnen het aangeschafte programma Digitale Checklisten (DC). De volgende branches zijn hierbij onderscheiden: 'Afval en sloop', 'Agrarisch', 'Automotive', 'Bouw, hout en beton', 'Detailhandel en ambachtsbedrijven', 'Horeca, sport en recreatie', 'Metaal', 'Opslag, transport en groothandel', 'Procesindustrie en water', 'Vuurwerk', 'Woon- en

verblijfsgebouwen' en 'Overig'. Hiermee sluiten we aan bij de branches die binnen Omgevingsdienst.nl (de landelijke vereniging van omgevingsdiensten) zijn onderscheiden.

Binnen het DC vindt naast de registratie op naleving van voorschriften ook de registratie van de toepassing van de LHS (Landelijke HandhavingStrategie) plaats op het moment dat een overtreding is geconstateerd. Hierbij wordt gebruik gemaakt van de risico-classificering die per voorschrift in DC is vastgelegd.

Naast de eerste implementatie van de checklisten zijn voor de volgende onderwerpen die bij meerdere branches van toepassing zijn extra onder de loep genomen :

- De opslag van brandstof in bovengrondse tanks (PGS 30)
- De opslag van verpakte gevaarlijke stoffen (PGS 15)

Tevens wordt door het werken met DC ook discussie gevoerd over de risico-classificering per voorschrift, omdat deze wel goed moet aansluiten bij de 4 beoordelingsklassen van de LHS. Ook voor de vergunningplichtige locaties zal DC worden gebruikt, maar dit vraagt maatwerk.

Onze ambitie was om met ingang van 2019 het werken met DC volledig geïmplementeerd te hebben op zodanige wijze dat de te registreren gegevens een bijdrage kunnen leveren in het bieden van inzicht in bijvoorbeeld het naleefgedrag per branche. Dit doel hebben we niet gehaald. De sterke focus op de productie is ten koste gegaan van de nodige gezamenlijke kwalitatieve afstemming van de betreffende registraties. Zo bestaat er bij de toepassing van de LHS nog onvoldoende een eenduidig beeld op welke wijze het gedrag van de inrichtinghouder moet worden ingeschat bij de toepassing van de LHS. Ook binnen de registratie van de naleving van de voorschriften is kwalitatieve afstemming nog nodig. We streven er naar om in 2019 de kwaliteit van deze registraties te borgen, zodat betrouwbare eenduidige data ontstaat. Deze eenduidige data biedt de basis voor het verkrijgen van inzicht over de naleving van de voorschriften bij de verschillende branches en de resultaten van de toepassing van de LHS.

De implementatie van de LHS is binnen het jaarprogramma 2018 benoemd als een noodzakelijk project en wordt daarom verder behandeld in 5.1.6.4.

- **Aanvullende controles**

Naast de reguliere toezichtscontroles zijn de volgende aanvullende controles uitgevoerd in 2018.

Tabel 5: Aanvullende controles toezicht

Aanvullende toezichtscontroles	aantal
Hercontrole	589
Administratieve controle	591
Opleveringscontrole	15
Totaal RUD	1195

- **Onvoorziene controles (ongepland toezicht)**

Binnen de benoemde aantallen van Toezicht milieu (bedrijfsactiviteiten) worden ook de onvoorziene toezichtscontroles meegenomen. Het betreft toezicht naar aanleiding van klachten, verzoeken van het bevoegd gezag en opgestarte handhavingstrajecten. Deze vorm van toezicht heeft voorrang op het gepland toezicht.

Bij een aantal afvalverwerkende bedrijven is sprake geweest van brand. Deze branden veroorzaken maatschappelijke onrust en genereren veel media aandacht. De RUD heeft haar bijdrage geleverd tijdens de branden, de onderzoeken en de crisisorganisatie. Denk daarbij aan het zuiveren van

verontreinigd bluswater, de sanering van deelstromen van het afval, het opschonen van de bedrijfsterreinen en directe omgeving, bodemonderzoeken en bestuursrechtelijke- en strafrechtelijke handhaving.

Tabel 6: Uitvoering van de onvoorziene controles

Toezicht ongepland (bedrijfsactiviteiten)	aantal
categorie 1	13
categorie 2	161
categorie 3	73
categorie 4/5	44
Totaal RUD	291

5.1.3.7 Toezien op energiebesparing

De gewenste intensivering binnen het toezicht op energiebesparing bij de bedrijven past niet binnen het kental van de Drentse Maat. Er is echter geen extra budget geboden, waardoor dit thema bij het uitvoeren van het reguliere toezicht op hoofdlijnen is getoetst. Wel is in 2018 gewerkt aan enkele specifieke energietaken. Dit betreft met name:

- Beoordelen Energie-audits EED;
- Beoordelen Energiebesparingsonderzoeken;
- Extra energietoezicht Emmen.

Energie-audits EED

Ondernemingen met meer dan 250 medewerkers of een jaaromzet van meer dan € 50 miljoen moeten elke 4 jaar een energie-audit uitvoeren. Op dit moment zijn er 184 bedrijven in Drenthe in beeld waarop de EED van toepassing is (eind 2017 was dat 114). Van de 184 dossiers zijn er op dit moment 111 afgerond (eind 2017 was dat 62). Afgerond betekent in dit geval dat de rapportages van de energie-audits van deze bedrijven zijn beoordeeld en akkoord bevonden en dat de bedrijven middels een brief daarvan op de hoogte zijn gesteld. In ongeveer 1/3 van de gevallen wordt het bedrijf in deze brief tevens verzocht om een plan van aanpak voor de te nemen maatregelen op te sturen, omdat dit niet was opgenomen in de energie-audit. Van de overige 73 bedrijven zijn de rapportages nog niet goedgekeurd of nog niet beschikbaar. De rapportages blijven wel geleidelijk binnenkomen.

De verwachting is dat het aantal bedrijven die onder de EED vallen en aanvankelijk niet in beeld waren, ook in 2019 verder zal toenemen, zij het in mindere mate. Onderstaande tabel geeft een overzicht van het totale energieverbruik en de verwachte energiebesparing in de komende vier jaar op basis van de 111 afgesloten dossiers.

Tabel 7: Overzicht van effecten doorvoeren alle energiesparingsmaatregelen bij de 111 beoordeelde EED's

	Energie verbruik (vestigingen in Drenthe)					Totaal	Energiebesparing					Totaal	
	Elektriciteit	Aardgas	Brandstoffen	Elektriciteit	Aardgas		Elektriciteit	Aardgas	Brandstoffen	Elektriciteit	Aardgas		
	kWh	GJ	m ³	GJ	GJ	GJ	kWh	GJ	m ³	GJ	GJ	GJ	%
Totaal	233.418.520	2.100.767	36.421.171	1.152.730	140.099	3.392.044	19.978.964	179.811	3.209.889	100.282	308.757	9,1	

Wanneer de bedrijven waarvan nu de audits zijn beoordeeld alle beschreven maatregelen uitvoeren, levert dit een besparing op van 19.978.964 kWh en 3.209.889 m³ gas ofwel 308.757 GJ. Dit is een gemiddelde energiebesparing van 9,1 % over een periode vier jaar. Omgerekend naar huishoudens betreft het hier het energieverbruik van circa 8.600 huishoudens.

Energiebesparingsonderzoeken

Steeds vaker worden bedrijven in de categorie grootverbruiker (verbruik > 200.000 kWh of > 75.000 m³ aardgas) die niet deelnemen aan de MJA of EED, verzocht om een energiebesparingsonderzoek (EBO) te laten uitvoeren. In 2018 zijn 6 EBO's beoordeeld en akkoord bevonden.

Extra energietoezicht Emmen

Voor de gemeente Emmen is een project "Extra energietoezicht" uitgevoerd. Het doel van dit project was om een bestand op te zetten van midden- en grootverbruikers van energie en om vervolgens bij een selectie van bedrijven specifieke energietoezichtbezoeken af te leggen. Dit heeft geresulteerd in een bestand van 80 bedrijven. Op basis van meerdere criteria is een selectie van 10 bedrijven gemaakt voor een energietoezichtsbezoek. Het resultaat van het project is inclusief conclusies en aanbevelingen eind 2018 gerapporteerd aan de gemeente. Enkele belangrijke conclusies gelden naar onze inschatting in algemene zin:

- Energietoezicht en handhaving is essentieel om energiebesparingsdoelstellingen te kunnen realiseren;
- Bedrijven zijn over het algemeen zeer positief zijn over het energie-toezichtbezoek door een energiespecialist, omdat het vaak ook meerwaarde voor het bedrijf heeft.

5.1.3.8 Bijzonderheden klachten

De registratie van het aantal klachten vindt plaats binnen de urenpost van het Jaarprogramma 2018. Alle acties en inzet die naar aanleiding van een klacht vervolgens plaatsvinden, zijn gekoppeld aan de uitvoering van het ongepland toezicht.

Tabel 8: De afhandeling van de klachten in relatie tot het Jaarprogramma 2018

	Aantal klachten JP 2018	uren JP 2018	Aantal klachten afgehandeld	Inzet in uren	% aantal klachten tov JP	% uren tov JP
Totaal RUD	903	3973	551	2483	61%	62%

Voor de afhandeling van klachten is 2483 uur inzet gepleegd door toezichthouders, ondersteund door specialisten en juristen. Over het geheel lopen de percentages aantal en uren ten opzichte van het Jaarprogramma met elkaar in de pas. Op het niveau van onze deelnemers zijn er grote verschillen aanwezig.

Het werkelijke aantal klachten is lager dan vooraf is geraamd in het jaarprogramma (551 afgehandelde klachten en 903 afgehandelde klachten geraamd in het Jaarprogramma 2018).

Tabel 9: De rubricering van de afgehandelde klachten

Klachten	Totaal
Klacht bedrijven	69
Klacht bodem	26
Klacht geluid	112
Klacht lucht	139
Klacht overig milieu	95
Klacht piket	24
Melden ongewoon voorval	86
Eindtotaal	551

In het overzicht van de werkvoorraad (tabel 3) is weergegeven dat op 31-12-2018 nog 103 ingediende klachten in behandeling zijn.

5.1.3.9 Onze piketdienst

Buiten de kantooruren zijn wij bereikbaar en beschikbaar voor het beoordelen en oppakken van acute milieuproblemen. Op basis van een melding wordt een beoordeling gemaakt in hoeverre het incident een spoedeisend karakter kent waarop directe actie nodig is, of dat dit binnen kantooruren verder kan worden opgepakt. In het onderstaande overzicht is het aantal door het piket behandelde incidenten in beeld gebracht.

Tabel 10: De in 2018 binnengekomen incidentmeldingen in beeld

Piketmeldingen	Grip 0	Grip 1	Grip 2	Grip 3	Melding/Klacht	Ongewoon voorval	Eindtotaal
Afval					16	1	17
Asbest	7	3	1		12		23
Bodem		2	1		8	3	14
Geluid					11	7	18
Geur					31	1	32
Lozingen	2				4	5	11
Lucht		1			7	13	21
Mest					1		1
Overig	1	2	1	1	6	11	22
Water					7		7
Eindtotaal	10	8	3	1	103	41	166

5.1.3.10 Meldingen en toezicht Besluit bodemkwaliteit

Op basis van de beoordeling van de meldingen en het toezicht daarop streven we naar duurzaam bodembeheer. Dat wil zeggen een balans tussen bescherming van de bodemkwaliteit van mens en milieu en de benutting van grond en bouwstoffen voor bijvoorbeeld woningbouw en aanleg van wegen. Hierbij wordt conform het afgesproken uitvoeringsniveau Drentse Maat 50% van de meldingen gecontroleerd. Over het geheel genomen klopt dit, echter per opdrachtgever kan hier een verschil in zitten. Grote projecten zoals Provincie Drenthe (Dak van Drenthe) leiden tot een hoger aantal dan geraamd.

De keuze bij welke meldingen toezicht wordt uitgevoerd is gebaseerd op een risico-inschatting, die op basis van kennis en ervaring tot stand komt. Zo wordt bijvoorbeeld niet gecontroleerd op de toepassing van zand uit bekende zandwinputten met een bekende kwaliteit. Melders waarmee wij minder goede ervaringen hebben wat betreft naleving van de regels bij het toepassen van verontreinigde grond worden wel gecontroleerd. Dit geldt ook voor melders die bij ons onbekend zijn waardoor er nog geen risicoprofiel aanwezig is voor de beoordeling.

Bij het constateren van overtredingen wordt de LHS toegepast. Hierbij wordt evenals bij het regulier toezicht bij de bedrijven gebruik gemaakt van het programma DC (Digitale Checklisten).

5.1.3.11 Ketentoezicht

Binnen het Ketentoezicht is in 2018 de aandacht verdeeld over de co-vergisters, de zogenaamde AEC-bodemmassen en asbest. Voor het Ketentoezicht was in het programmajaar 2.394 uur

beschikbaar. Hiervan is ongeveer de helft gebruikt (47%). De versterkte focus op de productie en de prioritaire uitvoering van het Actieplan productie op orde 2018 hebben de mogelijkheden tot het uitvoeren van ketentoezicht in 2018 sterk ingeperkt. Daarnaast was er sprake van capaciteitsproblemen en konden wij niet de gewenste expertise inzetten voor met name het uitvoeren van analyses in AMICE (het systeem waarin alle meldingen m.b.t. afvalstoffen worden vastgelegd).

- *Co-vergisters*

In de agrarische sector wordt veel energie gewonnen met vergisters. Het merendeel van de vergisters bestaat uit co-vergisters, dat wil zeggen dat tenminste 50% dierlijke mest samen met andere biomassaströmen, de zogenaamde co-producten, wordt vergist. Er zijn in 2018 een flink aantal co-vergisters bezocht en gecontroleerd onder meer in samenwerking met de waterschappen, waarbij met name de erfafspoeling (o.a. percolaat) naar bodem en oppervlaktewater de aandacht heeft gehad. De uitvoering en aanpak van de werkzaamheden m.b.t. co-vergisters hebben in 2018 integraal (gecombineerd met reguliere toezichtsbezoeken) plaatsgevonden met als resultaat dat:

- Vijf vergisters een vergunningprocedure doorlopen;
- Drie vergisters een handhavingprocedure doorlopen;
- Bij 6 vergisters (meerdere) klachten zijn afgehandeld en/of nog klachten in behandeling zijn;
- Nagenoeg alle co-vergisters in Drenthe zijn bezocht (het deel wat niet is bezocht is vorig jaar bezocht).

In de eerste helft van 2018 is tevens aandacht besteed aan de primaire ontdoeners in de co-vergistingsbranche. Met name is onderzocht of deze bedrijven onterecht afvalstoffen afgeven aan co-vergisters. Hiervoor is gebruik gemaakt van de afgegeven vergunningen en het Landelijk Meldpunt Afvalstoffen. Hieruit is niet naar voren gekomen dat deze bedrijven hun afvalstoffen afvoeren naar co-vergisters. Er is deelgenomen aan een aantal controles met onze partners binnen het Noordelijk Overleg Afvalstoffen (voornamelijk 2e helft 2018). De daaruit voortkomende vragen zijn uitgezet naar de toezichthouders van de desbetreffende bedrijven.

- *AEC-bodemassen*

De RUD heeft van de provincie Drenthe in de tweede helft van 2018 opdracht gekregen om een draaiboek handhaving AEC Bodemassen 2020 op te stellen. Bodemassen zijn het residu bij de verbranding van afval in een afvalenergiecentrale (AEC). Daar zitten nog verontreinigende stoffen in, zoals zware metalen en zouten. Dit moet een draaiboek worden voor Noord Nederland waarbij er samen wordt gewerkt met de provincies, omgevingsdiensten, politie en het OM.

Binnen de drie Noordelijke provincies is signaleerd dat er veel bodemassen in opslag ligt, waarvoor geen toepassing en verwerking is. Momenteel worden in opslag liggende bodemassen naar het project Dak van Drenthe (Wijster) vervoerd, waardoor de opgeslagen hoeveelheid verminderd. De vrees bestaat dat als het project Dak van Drenthe is afgerond er veel en te lang bodemassen binnen inrichtingen blijven opgeslagen en uiteindelijk de lokale overheden met het probleem blijven zitten. Naar aanleiding van een uitgevoerde inventarisatie (eind 2018) in samenwerking met de toezichthouders (incl. bodem) van de RUD is geconcludeerd dat er in Drenthe, voor zover bekend, nog geen sprake is van strijdige opslagen van AEC bodemassen binnen inrichtingen. Het project wordt voortgezet in 2019, waarbij er frequent overleg en afstemming is tussen de drie noordelijke omgevingsdiensten.

- *Asbest*

In de eerste helft van 2018 is er binnen het ketentoezicht enige progressie gemaakt voor wat betreft het thema asbest. Door de bestaande locatielijst (afkomstig uit het LMA) te vergelijken met de analyses voor Drenthe, zijn hieruit een aantal adressen naar voren gekomen waar eventueel proces

verbaal moet worden opgemaakt. Een aantal van deze locaties is inmiddels bezocht. De tweede helft van 2018 is dit gestaakt vanwege benodigde inzet voor het project herimplementatie LOS. Daarnaast was er sprake van capaciteitsproblemen en konden wij niet de gewenste expertise inzetten voor met name het uitvoeren van analyses in AMICE.

5.1.3.12 Professioneel partner VRD bij rampenbestrijding

We hebben binnen de VeiligheidsRegio Drenthe (VRD) toebedeelde taken in het kader van calamiteiten- en rampenbestrijding. Om deze taken goed uit te kunnen uitvoeren nemen wij actief deel aan oefeningen en kennisdeling. Voorbeelden hiervan in 2018 zijn :

- Systeemoefening Tynaarlo (vliegveld Eelde crash) gericht op bevolkingszorg
- Deelname kennis- en beheergroep Omgevingszorg
- Deelname aan de leertafel van de VRD voor toelichting leerprocessen uit GRIP-incidenten
- Halfjaarlijkse deelname aan oefeningen en overleg bij Samenwerkingsorganisatie De Wolden-Hoogeveen
- Presentatie aan brandweer en OvD over de asbestverwachtingenkaart

In 2018 zijn wij actief betrokken geweest bij de volgende calamiteiten:

- Brand afvalverwerker in Emmen. Op verzoek van de gemeente Emmen hebben wij hier de volledige nazorg afgehandeld;
- Bij de natuurbrand in Wateren heeft de RUD de rol van teamleider milieuzorg in het proces Omgevingszorg van de crisisorganisatie ingevuld;
- In het voortraject betrokken bij het Regionaal Voorbereidingsteam Droogte. Hier hebben we onze adviezen over vuurwerkshows kunnen delen en heeft de RUD advies kunnen geven op vergunningaanvragen over vuurwerkshows;

5.1.4 DE NIET-DRENTSE MAAT

Wat hebben we gedaan ?

In totaliteit is komt de inzet redelijk overeen met de geraamde uren om te kunnen voldoen aan de vraag niet-Drentse Maat producten. Deze groei in de adviesvraag wordt organisatiebreed geconstateerd en lijkt gelet op de inhoud van de adviesvragen onder meer te relateren aan de economische groei.

Tabel 11: De uitvoering van de niet-Drentse Maat producten en de relatie met ons jaarprogramma 2018

Product nr./groep	Niet Drentse Maat	Realisatie uren 2018	Totaal uren raming jp 2018	% gerealiseerde uren tov het JP 2018
200	Bodem	25.649	27.148	95%
201	Beschikking Wet Bodembescherming	3.467		
202	Meldingen Besluit uniforme saneringen	411		
203	Beoordeling verzoeken Warmte en koude opslag	514		
204	Informatieverstrekking bodem	2.285		
205	Advisering bodem	4.372		
206	Toezicht bodemsanering en - bescherming	2.986		
207	Overige Bodemtaken	11.615		
300	Geluid, lucht en externe veiligheid	8.243	7.025	117%
301	Hogere waarde procedure	296		
302	Advisering geluid	6.820		
303	Advisering zonebeheer	317		
304	Advisering lucht	284		
305	Advisering externe veiligheid	526		
400	Asbest	3.519	3.349	105%
401	Advisering asbestinventarisatierapport	1.605		
403	Toezicht regelgeving asbestverwijdering	1.914		
500	Juridische ondersteuning	879	1.392	63%
502	WOB verzoek	294		
503	Juridisch advies	585		
600	Milieuspecialistische taken	6.729	5.174	130%
601	MER	2.369		
602	Integraal advies (oriëntatie)	4.359		
700	Projecten	1.946	3.708	52%
801	Vergunning ontbranden/melden vuurwerk	1.013	648	
901	Ontheffing TUG	302	324	
1001	Toezicht ontbranden vuurwerk	546	925	
1101	Toezicht TUG	78	278	
1201	Boa's (Vrijveld toezicht)	2.478	2.500	99%
1300	Extra werk deelnemers	1.605	786	204%
Eindotaal		52.986	53.257	99%

De uren die in tabel 12 en 13 in beeld zijn gebracht hebben voor een deel betrekking op uren die specifiek toebedeeld zijn aan een deelnemer. Zo worden de producten genoemd onder 801, 901, 1001, 1101 worden alleen afgenomen door de Provincie Drenthe.

Over specifieke bij een deelnemer behorende producten, projecten en extra werk wordt de deelnemer geïnformeerd via de afzonderlijke gezonden rapportages jaarcijfers 2018.

De geboekte uren onder extra werk deelnemers hebben met name betrekking op dossiers ophalen en in LOS zetten, opdrachten in LOS zetten, etc. (wat de deelnemer zelf had kunnen en moeten doen).

Tabel 12: De uitvoering van de niet-Drentse Maat taken per deelnemer ten opzichte van het Jaarprogramma 2018

Niet Drentse Maat (NDM)	JP 2018 geraamde uren	Totaal gerealiseerde uren 2018 tot 31-12-2018	% realisatie t.o.v. JP 2018
Aa en Hunze	1.016	1.246	123%
Assen	3.179	3.622	119%
Borger-Odoorn	464	945	204%
Coevorden	1.500	2.068	178%
De Wolden	1.530	2.450	160%
Emmen	16.093	14.112	88%
Hoogeveen	2.776	3.582	129%
Meppel	1.376	2.169	158%
Midden-Drenthe	2.504	2.289	94%
Noordenveld	1.728	1.544	89%
Provincie Drenthe	18.610	16.989	91%
Tynaarlo	1.390	923	66%
Westerveld	1.091	1.047	96%
Totaal RUD	53.257	52.986	99%

Op productniveau en op deelnemersniveau zijn er echter duidelijke verschillen ten opzichte van het jaarprogramma. De verschillende productgroepen worden in de volgende paragrafen verder toegelicht. Bij de deelnemers zien we als uitersten de gemeenten Tynaarlo (66%) en gemeente Borger-Odoorn (203%). In z'n algemeenheid geldt dat bij Tynaarlo en Borger-Odoorn de afgelopen jaren respectievelijk een overschrijding en onderschrijding te zien was, zij het kleiner dan in dit jaar. Het geringe aantal geraamde uren van Borger-Odoorn zorgt bij een extra opdracht of een specifiek vraagstuk al snel voor een grote procentuele afwijking.

5.1.4.1 Wat hebben we bereikt?

We zijn in staat geweest om de sterke groei in de adviesvraag op te vangen en onze deelnemers te voorzien van de gevraagde informatie. De verschillende productgroepen zullen achtereenvolgens nog worden toegelicht.

De uitvoering van deze niet-Drentse Maat-taken dragen bij aan het waarborgen van een veilige fysieke humane woonomgeving. Voorbeelden in algemene zin hierbij zijn:

- De uitvoering van en het toezien op bodemsaneringen maken de bodem en grondwater schoner;
- Geluidsgevoelige bestemmingen worden getoetst en beschermd bij ruimtelijke plannen en wegreconstructies;
- Toezicht op de naleving van de regels bij asbestsanering wordt actief uitgevoerd;
- Bij bedrijven worden geluid- en emissiemetingen van luchtverontreinigende stoffen verricht;
- Bij evenementen worden geluidsadviezen gegeven en metingen verricht;
- De veiligheid voor de omgeving vanuit risicovolle bedrijven en vanuit buisleidingen wordt bij ruimtelijke plannen getoetst en geborgd;
- Ingediend bezwaar en beroep op onze besluiten wordt inhoudelijk en procesmatig vakkundig behandeld;
- De uitvoering van handhaving bij het uitblijven van de naleving van milieuregels wordt zorgvuldig uitgevoerd;
- We denken actief mee over de deelnemer-overstijgende vraagstukken, bijvoorbeeld omtrent geurbeleid, wettelijke ontwikkelingen, vraagstukken bij bodem, geluid bij evenementenbeleid en visies met betrekking tot externe veiligheid en de invoering van de Omgevingswet.

Bij advisering is het van groot belang om vroegtijdig bij de planvorming al te worden betrokken. We bemerken hier een verbetering, maar die geldt niet voor alle deelnemers en ook niet bij alle verschillende milieuvraagstukken. We blijven ons inzetten om dit te verbeteren via het structureel overleg met de accounthouder en het sturen op fysieke aanwezigheid van onze medewerkers bij onze deelnemers.

De uitvoering van de verschillende productgroepen binnen de niet-Drentse Maat worden in de komende paragrafen nader toegelicht.

5.1.4.2 WBB (provincie en Emmen)

Naast het beschermen van de Drentse bodem draagt de RUD bij aan het schoner maken van de Drentse bodem. De bodem in Drenthe wordt geschikt gemaakt voor het gebruik dat maatschappelijk gewenst is. Dit gebeurt op basis van de uitvoering van de taken behorend bij de meerjarenprogramma's Wet bodembescherming. Deze taken dragen bij aan het behalen van de landelijke doelstellingen uit het Convenant Bodem en Ondergrond 2016.

De aantrekkende economie stimuleert de ruimtelijke ontwikkeling waardoor wij nog geen afname zien in het aantal saneringsbeschikkingen en BUS-meldingen.

Hieronder laten we het totaal aantal aan beschikkingen, BUS-meldingen en startsaneringen over 2018 zien.

Tabel 13: Uitvoering van de WBB in 2018

Uitvoering WBB tbv Provincie Drenthe en gemeente Emmen	aantal
BUS meldingen	33
Beschikkingen sanering	72
Start saneringen	59

- Het gebiedsgericht grondwaterbeheer

Het vermelden waard is de ontwikkeling van het gebiedsgericht grondwaterbeheer in Drenthe. In de gemeenten Hoogeveen, Assen en Coevorden is aan het Ggb verder vorm gegeven en is samen met de gemeenten en eventuele derden gekomen tot gebiedsplannen. Het gebiedsplan en uitvoeringsplan gebiedsgericht grondwaterbeheer voor Hoogeveen is door Gedeputeerde Staten in november 2018 vastgesteld. Voor de uitvoering van het Ggb is een bestuursovereenkomst opgesteld die door de gemeente Hoogeveen, de provincie Drenthe en de Waterleidingmaatschappij Drenthe eind mei 2018 is ondertekend. De eerste gesprekken voor het inrichten van een beheersorganisatie zijn uitgevoerd en begin 2019 gaat binnen de RUD de beheersorganisatie starten. De RUD is hierbij gemandateerd gebiedsbeheerder.

Onderzocht wordt of een gebiedsoplossing als gebiedsgericht grondwater beheer, naast gevalsgesichte traditionele oplossingen mogelijkheden bieden. Om dat te onderzoeken zijn in de gebieden Emmen centrum en Emmen Bargermeer verkenningen uitgevoerd.

5.1.4.3 Bodemtaken niet Drentse Maat (excl. Wbb)

Hieronder valt o.a. informatieverstrekking aan derden. Voor de aanleg van glasvezel in diverse gemeenten zijn bijvoorbeeld veel aanvragen voor het aanleveren van bodeminformatie afgehandeld.

Wij beoordelen bodemonderzoeken en adviseren bij civieltechnische plannen, ruimtelijke plannen, VTH, rioleringsplannen, beheer stortplaatsen etc. Daarnaast adviseren wij ook bij beleidsvragen zoals toepassing van grond afkomstig uit de bollenteelt en adviseren we over nieuwe wetgeving (bijvoorbeeld aanvullingswet Wbb in relatie tot de Omgevingswet)

Bij nieuwbouw van individuele woningen wordt steeds vaker gebruik gemaakt van duurzame energie. Naast het beoordelen van aanvragen voor warmte-koude opslag (WKO) worden de gesloten bodemenergiesystemen ook geregistreerd in het Landelijk Grondwater Register (LGR). Op deze manier kan bij eventuele nieuwe initiatieven in de omgeving, rekening worden gehouden met bestaande systemen. In alle gemeenten is een stijgende trend te zien.

Wij hebben ons eveneens beziggehouden met de infil-kunstgrasvelden met rubbergranulaat. De aanleg- en beheerskosten zijn aanleiding voor steeds meer overheden om infil-kunstgrasvelden met rubbergranulaat uit te faseren.

In 2018 is onder regie van de RUD Drenthe begonnen met de evaluatie van de nota Bodembeheer. In deze nota zijn de regionale spelregels beschreven voor grondverzet en toepassing van grond. Een onderdeel van de evaluatie is de actualisering van de bodemkwaliteitskaart voor de Drentse gemeenten (m.u.v. gemeente Assen) en de provincie. In de eerste helft van 2019 zal dit project worden afgerond.

Dit jaar is een viertal meldingen binnengekomen van dumpen van afval afkomstig van productie van synthetische drugs. Deze dumpingen passen bij de constatering vanuit het OM dat de productie van synthetische drugs zich aan het verplaatsen is van het zuiden van het land naar het noorden van het land. Dit komt door de effectieve aanpak van deze criminaliteit in het zuiden. Wij verwachten dat deze trend zich in 2019 voortzet. De RUD gaat zich hier als organisatie beter op voorbereiden om vervolgens dergelijke delicten adequaat en veilig voor haar toezichthouders op te kunnen pakken.

5.1.4.4 Geluid

De grootste categorie adviesvragen van de gemeenten betreft de vraag naar geluidsadviezen. Deze duidelijke groei heeft ook geleid tot het in vaste dienst nemen van een tijdelijke kracht. De afgelopen jaren hebben de gemeenten een steeds groter beroep op de RUD gedaan. De advisering richt zich op wegverkeerslawaai, spoorweglawaai en industrielawaai. De adviezen worden door de gemeenten gebruikt voor ruimtelijke plannen, bouwplannen en behandelen van klachten.

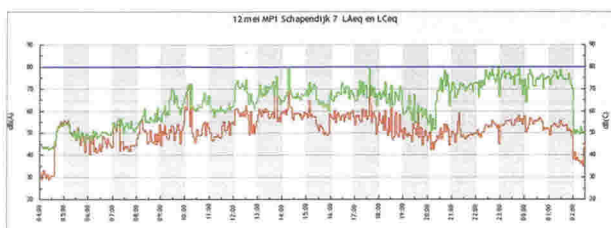
- **Integrale succesvolle aanpak geluid bij evenementen**

De RUD wordt door diverse gemeenten benaderd om mee te denken over geluid in het kader van het evenementen(beleid). Voorbeelden hiervan zijn Coevorden, Emmen, Noordenveld, Westerveld en in 2018 ook Aa&Hunze, Hogeveen en Borger-Odoorn. De gemeenten zijn zich er steeds meer van bewust dat er voor het aspect geluid in het kader van evenementenbeleid en bestemmingsplannen iets geregeld dient te worden. Bij de evenementen zelf wordt naast de gemeente ook samengewerkt met omwonenden en de geluidstechnici van het evenement. Door onze expertise zijn we in staat de gemeente te adviseren in de hoogte en type van de te stellen normen die afhankelijk van de situatie de ervaren hinder behoorlijk kunnen verminderen. Hierbij is expliciet aandacht voor de basdreunen die de meeste hinder veroorzaken (dB(C)). Tijdens het evenement wordt het geluid via opgestelde geluidmeters gemonitord waarbij de gegevens direct inzichtelijk zijn en worden besproken met de geluidstechnicus wat leidt tot betrokkenheid en bewustwording.

In totaal zijn er in 2018 bij 63 evenementen metingen uitgevoerd. Wegens het succes zijn eenmalige opdrachten al omgezet in verzoeken om de ondersteuning jaarlijks te komen uitvoeren.

De verwachting is dat het aantal opdrachten voor geluidsadvisering – en meting bij evenementen in 2019 verder zal toenemen.

Figuur 5: Monitoring op de geluidsnormen

5.1.4.5 Lucht

- Emissies verontreinigende stoffen en geurhinder

In toenemende mate wordt de RUD door de gemeenten ingeschakeld om advies uit te brengen ten aanzien van lucht en geuraspecten. De toename betekent dat deze aspecten veelal beter worden meegenomen in de planvorming. Hierbij moet worden gedacht aan het toetsen van ruimtelijke plannen aan luchtkwaliteitsregels. De verontreiniging is afkomstig van verschillende bronnen, zoals het gemotoriseerde verkeer, industriële en agrarische bedrijven en achtergrondconcentraties van verontreinigende stoffen. Fijn stof (PM₁₀) en stikstofdioxide (NO₂) zijn de belangrijkste stoffen in de luchtkwaliteitsregelgeving.

- Natte koeltorens

In het vierde kwartaal van 2018 is het beheer van de "Natte Koeltorenkaart" van team toezicht overgenomen door het team advies. De RUD Drenthe is bronhouder voor de natte koeltorens in Drenthe. De Natte Koeltorenkaart is een onderdeel van de Atlas Leefomgeving. De kaart is belangrijk voor de GGD's om als het nodig is snel op te kunnen treden als er een legionella uitbraak in een bepaalde omgeving plaatsvindt. Het toezicht op de natte koeltorens is een basistaak van de omgevingsdiensten (artikel 7.1 van het Besluit omgevingsrecht).

Het RIVM heeft geconstateerd dat de Natte Koeltorenkaart nog niet compleet is. Het RIVM heeft daarom de bronhouders verzocht de kaart actueel te maken en al gemelde koeltorens te valideren. In het vierde kwartaal zijn de gemelde koeltorens gevalideerd en zijn er een groot aantal koeltorens aan de kaart in Drenthe toegevoegd. In Drenthe zijn momenteel 148 koeltorens, verspreid over 41 inrichtingen op de kaart weergegeven. Verwachting is dat dit aantal nog niet volledig is in Drenthe. Wanneer er nieuwe koeltorens aan het licht komen of worden gemeld, worden deze z.s.m. aan de kaart toegevoegd. Ook in 2019 zal het beheer van de natte koeltorens worden gecontinueerd.

Figuur 6 : Voorbeeld van een natte koeltoren

5.1.4.6 Externe veiligheid

De uren inzet die samenhangt met de werkzaamheden die voor de gemeenten op het gebied van externe veiligheid worden uitgevoerd worden grotendeels in rekening gebracht bij de provincie Drenthe. Dit omdat zij in het kader van programma Impuls externe veiligheid 2015-2018 budget ontvangen van het rijk. De provincie heeft een deel van dit budget beschikbaar gesteld aan de RUD Drenthe. Door het Rijk, IPO en VNG worden momenteel gesprekken gevoerd over het verlengen van het programma met een periode van 1 jaar. Financiering na 2019 is (nog) niet voorzien. De advisering

ten aanzien van externe veiligheid heeft voor wat de ureninzet betreft een aandeel van 20% in de totale milieuvanvisering.

- **Energietransitie**

Binnen het vakgebied externe veiligheid is er een duidelijke tendens waarneembaar dat er in Drenthe diverse initiatieven zijn om tankstations te realiseren met duurzame en groene motorbrandstoffen. Het gaat hier dan met name om de ontwikkeling van LNG (vloeibaar aardgas -162°C) en waterstof tankstations. In 2018 zijn voor deze nieuwe brandstoffen twee QRA's ten behoeve van de inpassing in het bestemmingsplan en voor de omgevingsvergunning voor het milieuverantwoord ondernemen beoordeeld voor een locatie in Assen Zuid en in Pesse. LNG en waterstof zijn gevaarlijke stoffen waarvoor een bepaalde veiligheidsafstand tot bijvoorbeeld woningen in acht moet worden genomen.

Daarnaast is er een duidelijke trend waarneembaar van de ontwikkeling van zogenaamde zonneakkers. Zonneakkers zijn met betrekking tot externe veiligheid alleen van belang voor de ondergrondse hogedruk aardgasleidingen. In principe moet de vrijwaringsstrook van een buisleiding vrij worden gehouden van zonnepanelen en van hekwerken die rondom de zonneakkers zijn geplaatst.

- **Actualisatie Regionaal Risicoprofiel (RRP)**

De Wet op de veiligheidsregio's schrijft voor dat de Veiligheidsregio Drenthe (VRD) gezamenlijk met de partners, in dit geval de 12 Drentse gemeenten, het waterschap, het Openbaar Ministerie en de Geneeskundige Hulpverleningsorganisatie (GHOR), het RRP actueel moet worden gehouden. Hiervoor voert de VRD elke 4 jaar een actualisatieslag uit, waarbij de hiervoor genoemd partners een afgevaardigde hebben geleverd om het plan te kunnen actualiseren.

Een van de onderdelen van het RRP zijn de risico's met gevaarlijke stoffen binnen Drenthe. Dit onderdeel wordt als de technologische omgeving, analoog aan de risicokaart, genoemd. Voor de technologische omgeving heeft de RUD een bijdrage aan de actualisatie geleverd.

- **Register Risicosituaties Gevaarlijke Stoffen (RRGS)**

De registratie, actualisatie en de autorisatie van de risicosituaties in het RRGS is volledig door de 12 gemeenten en de provincie overgedragen aan de RUD. De adviseurs externe veiligheid voeren deze werkzaamheden uit en de bestede uren komen ten laste van de rijksmiddelen Impuls externe veiligheid. Het Registratiebesluit en de Ministeriële Regeling provinciale risicokaart schrijft voor dat de in het register RRGS geregistreerde gegevens niet ouder mogen zijn dan 5 jaar. Dit houdt in dat er jaarlijks een aantal risicosituaties geactualiseerd moeten worden. Dit zijn situaties waarvoor de gemeente en de provincie bevoegd gezag zijn. Daarnaast zijn er risicosituaties, voornamelijk mijnbouwinstallaties en defensie terreinen waarvoor het ministerie het bevoegd gezag is en voor de actualisatie verantwoordelijk is.

In Drenthe zijn momenteel 277 risicosituaties in het register geregistreerd die onder het bevoegd gezag van de gemeenten en provincie vallen. In 2018 moesten 187 risicosituaties worden geactualiseerd. Dit relatief grote aantal is te verklaren doordat in 2013 een grote actualisatieslag door het toenmalige Steunpunt externe veiligheid is uitgevoerd.

In 2018 zijn 28 risicosituaties uit het register verwijderd als gevolg van wijziging van het bedrijf of het stoppen ervan.

- **Trekkersrol visie externe veiligheid**

In 2018 heeft de RUD een trekkersrol vervuld voor het opstellen van de visie externe veiligheid voor de gemeente Tynaarlo. In de visie is tevens een doorkijk gemaakt naar de nieuwe Omgevingswet die in 2021 van kracht wordt.

5.1.4.7 Asbest

Halverwege 2018 is een evaluatie uitgevoerd. Hieruit bleek onder andere dat het aantal sloop- en start-meldingen structureel hoger ligt dan het aantal waar oorspronkelijk de capaciteit op is geraamd. Uit de evaluatie bleek ook dat werkafspraken niet goed werden nagekomen. Zo ontving de RUD nog steeds meldingen van particulieren en toetsten wij nog steeds alle meldingen van de corporaties. Op basis van de evaluatie is een plan van aanpak opgesteld dat in oktober in het accounthoudersoverleg is gepresenteerd.

In dit plan van aanpak zijn een aantal wijzigingen in de werkwijze beschreven die er voor moeten zorgen dat de grote hoeveelheden meldingen op een kwalitatief acceptabele wijze kunnen worden behandeld. Tevens voorzag het plan in een te ondertekenen convenant met de woningbouwcorporaties. Dit convenant is inmiddels getekend en zorgt voor veel minder administratieve lasten aan de zijde van de RUD en de corporaties.

Op het gebied van asbesttoezicht deden zich in 2018 enkele capaciteitsproblemen voor. Hierop zijn 2 vacatures gesteld die naar verwachting in de loop van 2019 zullen worden ingevuld.

De nieuwe werkwijze wordt stapsgewijs ingevuld. Hiermee is eind 2018 begonnen en vanaf 1 maart 2019 is de nieuwe werkwijze geheel ingevoerd. In deze nieuwe werkwijze worden LOS, DC en het LAVS nadrukkelijk meer betrokken waardoor het ook mogelijk wordt om vanuit LOS rapportages te genereren op individueel deelnemersniveau.

In 2018 zijn er circa 2.200 sloopmeldingen binnen gekomen die ook allemaal zijn getoetst. Er zijn circa 850 saneringslocaties bezocht. Tijdens deze toezichtsbezoeken zijn 254 tekortkomingen geconstateerd en zijn er 4 boeterapporten opgemaakt.

5.1.4.8 Juridische advisering

In onderstaande tabel zijn onze juridische werkzaamheden weergegeven. De advisering spreidt zich uit over tal van producten. In de brieven aan de deelnemers met betrekking tot de halfjaarcijfers is inhoudelijk ingegaan op de zaken die daar spelen.

Onze juridische inzet, zoals bij bezwaar en beroep, wordt geschreven op het hoofdproduct. Veelal zijn dit toezicht- of vergunningsverleningsproducten die onder de Drentse maat vallen. Rapportage hierover vindt dan plaats onder het kopje Drentse maat. Dit betekent dat de uren besteed aan juridische ondersteuning in het algemeen flink afwijken ten opzichte van de planning. Bij de evaluatie van de Drentse Maat verdient het aanbeveling om de kentallen van de hoofdproducten te voorzien van een bijbehorend juridisch kental. Over het algemeen kan worden gesteld dat de uren niet Drentse Maat voor juridische ondersteuning lager zijn dan gepland. Bij de provincie is dit echter niet het geval. Wij verzorgen voor de provincie ten opzichte van de gemeenten extra juridische ondersteuningstaken die niet onder de Drentse maat vallen. Hierover wordt apart gerapporteerd aan de provincie.

In tabel 15 zijn de producten vanuit de juridische ondersteuning in beeld gebracht.

Tabel 14: De producten vanuit juridische ondersteuning

Juridische ondersteuning per product	Aantal afgeronde in 2018	Aantal nog in behandeling zijnde zaken op 31-12-2018
(Hoger) beroep	14	7
Advisering juridisch	27	4
Bezwaar	16	11
Gedoochbeschikking	4	
Handhavingsverzoek	11	8
Last onder bestuursdwang	3	2
Last onder dwangsom	112	53
Voorlopige voorziening	7	
Bestuurlijke strafbeschikking milieu	9	2
WOB-verzoek	19	
Eindtotaal	222	87

Onder de kop “last onder dwangsom” vallen verschillende oplopende procedurestappen, beginnend met een vooraankondiging en eindigend bij het actief innen.

Het aantal nog lopende zaken die betrekking hebben op de last onder dwangsom wordt verhoogd doordat een opgelegde dwangsom net zo lang geldt totdat deze wordt ingetrokken. De praktijk is dat het nodig kan zijn om deze besluiten jaren te laten gelden. Dossiers in het kader van beroep en hoger beroep kunnen zeer lange tijd bij de rechtbank en Raad van State liggen.

Er zijn dit programmajaar 4 processen verbaal opgemaakt en 9 Bestuurlijke strafbeschikkingen milieu opgelegd. Veelal betrof dit heterdaadjes zoals het verbranden van afval of illegale asbestsaneringen.

- Wat zijn de bijzonderheden vanuit de juridische advisering in 2018 ?

Bij een groot aantal vergistingsinstallaties is er sprake van slecht naleefgedrag. Dit leidt in een aantal gevallen tot diverse handhaving- en juridische procedures. Aanleiding van controles is vaak klachten over geur.

Bij Hoogeveen, Meppel en Emmen zijn er relatief veel geluidsovertredingen door horeca bedrijven. In Hoogeveen en Meppel is toezicht beleid gemaakt speciaal voor horecaconcentratiegebieden. In hoofdlijn wordt door 2 toezichthouders vastgesteld van welke horecazaak het geluid afkomstig is en of het goed hoorbaar is. Deze methode is zover bij ons bekend nog niet door de hoogste rechter getoetst, maar heeft zeker praktische meerwaarde.

Bij een aantal afvalverwerkende bedrijven is sprake geweest van brand. Deze branden veroorzaken maatschappelijke onrust en genereren veel media aandacht. Wij hebben onze bijdrage geleverd tijdens de branden, de onderzoeken en de crisisorganisatie. Hier is ook juridisch ondersteuning bij geboden, bijvoorbeeld m.b.t. de bestuursrechtelijke- en strafrechtelijke handhaving.

Naar aanleiding van onderzoeken die duiden op gezondheidsrisico's als gevolg van het houden van vee (Q-koorts, endotoxinen, etc.) is juridisch geadviseerd. Als gevolg hiervan wordt in dit kader bij vergunning verlening voortaan middels stringentere beoordelingskaders getoetst als een m.e.r.(milieueffectrapportage)-beoordeling bij veehouderijen nodig is. Hierdoor wordt vaker dan voorheen besloten om een m.e.r. verplicht te stellen.

Vanwege de problematiek in den lande rondom zeer zorgwekkende stoffen (ZZS)-en is een verdiepingsslag rondom ZZS-en in gang gezet. Dit zijn stoffen die gevaarlijk zijn voor mens en milieu omdat ze bijvoorbeeld kankerverwekkend zijn, de voortplanting belemmeren of zich in de voedselketen ophopen. In dit kader wordt in gezamenlijkheid met de andere twee noordelijke omgevingsdiensten een projectplan opgesteld om te komen tot een adequaat toezichtsplan.

5.1.4.9 Advisering MER, bouw en RO

De vraag om advies bij ruimtelijke ontwikkelingen is in 2018 duidelijk hoger dan geraamd in ons jaarprogramma en wordt met 30% overschreden. De aantrekkende economie zorgt er voor dat ruimtelijke projecten die in de crisisperiode op de plank zijn gelegd nu worden opgestart. De beoordelingen lijken meer tijd te vragen door een toenemende complexiteit (er is een tendens van intensiever ruimtegebruik, het opzoeken van de grenzen daarin en een toename van inbreidingsprojecten). Dit leidt tot meer spanning bij zoneringsvraagstukken en een noodzaak tot nauwkeuriger toetsen.

Wat verder opvalt zijn de aantallen projecten van zonneparken en de beoordelingen voor grote industriële vergisters, die een maatschappelijke en politieke gevoeligheid kennen en tevens een complex afwegingskader hebben. Voor de advisering staat doorgaans een reactietermijn van 10 werkdagen. Deze termijn past bij een adviesvraag voor bijvoorbeeld een nieuw bedrijf, maar gaat niet op bij een ontwerp-bestemmingsplan met het verzoek deze integraal te toetsen op alle milieuaspecten. Indien de termijn niet haalbaar lijkt wordt contact opgenomen met de opdrachtgever.

Figuur 7: Het zonnepark bij Noordscheschut

Om niet achteraf met belemmeringen in de planvorming geconfronteerd te worden en de advisering zo optimaal mogelijk voor alle partijen te laten verlopen is het van groot belang dat onze adviseurs gelijk in de startfase van de planvorming betrokken worden. Dit gebeurt nog te weinig. De beoordelingen vinden plaats door vergunningverleners. Deze gegroeide adviesvraag is ten koste gegaan van de tijd om actief uitvoering te geven aan de actualisering van vergunningen.

5.1.5 ADMINISTRATIEVE INZET PRIMAIR PROCES DRENTSE EN NIET DRENTSE MAAT

Bij de afhandeling van de zaken Drentse Maat en niet-Drentse Maat worden diverse activiteiten verricht door onze centraal georganiseerde frontoffice. Dit betreft in ieder geval de intake en de administratieve afronding van iedere zaak.

De raming van ons jaarprogramma (7.200 uur) is met 47% overschreden (10.565 uur). Binnen het Actieplan productie op orde is een project opgestart met als doel het onderzoeken en beter inregelen van de activiteiten door het bedrijfsbureau ter verlichting van de administratieve last van de zaakbehandelaars binnen het primaire proces. Door het meer centraliseren van onze registratie

behorend bij de zaakbehandeling verwachten we een verbetering in de registratie en een verhoging van de datakwaliteit. Binnen het project 'Werkprocessen op orde' wordt per zaaktype de mogelijke inzet door het bedrijfsbureau nader uitgewerkt met als doel te komen tot een zo effectief mogelijke afhandeling en registratie van een zaak.

5.1.6 NOODZAKELIJKE PROJECTEN

5.1.6.1 Wat hebben we gedaan?

In de onderstaande tabel is de urenbesteding van de verschillende benoemde noodzakelijke projecten van het jaarprogramma 2018 in beeld gebracht. De gevraagde focus op de productie heeft ook zijn doorwerking gehad in de uitvoering van een aantal van deze projecten. Deze doorwerking heeft bijvoorbeeld effect gehad op de snelheid, diepgang en het bereik van de uitvoering.

Tabel 15: De ureninzet bij de verschillende noodzakelijke projecten in 2018

Noodzakelijke projecten	Totaal uren	JP 2018	% tov JP 2018
Herimplementatie LOS / GR23 Zaaksysteem LOS	5.559	8.000	69%
GR 21 Interne werkzaamheden	2.134		
GR 45 Project activiteitenbesluit	2.059	2.940	70%
GR 49 Project Landelijke Handhavingsstrategie	1.435	4.250	34%
GR 21 Interne werkzaamheden-Gevelcontroles	370	1.000	37%
GR 21 Interne werkzaamheden-BSBm/CJIB	30	176	17%
Systeemgericht toezicht	0	90	0%
Planningsmodel regulier toezicht	0	150	0%
Eindtotaal	11.587	16.606	70%

In het Jaarprogramma waren ook Systeemgericht toezicht en de Planningsmodel regulier toezicht benoemd met resp. 90 en 150 uur. Door de focus op de productie zijn deze onderwerpen niet verder opgepakt. Interne werkzaamheden bevatten uren die betrekking hebben op inhoudelijk werk bij projecten en niet direct toe te rekenen zijn aan een van onze deelnemers.

Wat we hebben bereikt binnen deze projecten wordt hieronder toegelicht. Zoals in hoofdstuk 3 is vermeld is naast deze projecten ook uitvoering gegeven aan de verdere voorbereiding op de Omgevingswet.

5.1.6.2 Herimplementatie LOS

Een herimplementatie van ons zaaksysteem is een belangrijke randvoorwaarde om grip te krijgen op onze productie en financiën en is om die reden als prioritair project in 2017 opgestart.

Na de voorbereidende werkzaamheden is er na de zomer 2018 concreet gestart met twee deelprojecten :

- Werkprocessen op orde;
- Locatiebestand op orde.

- Het project Werkprocessen op orde

Dit project wordt getrokken vanuit het bureau M&I en samen met de ODG uitgevoerd. Hierbij is gekozen om in de tijd verschillende zaaktypen uit te voeren. Zo heeft de ODG in de tweede helft van 2018 het Zaaktype controle uitvoeren opgepakt en hebben wij het Zaaktype Omgevingsvergunning Milieu regulier onder handen genomen. De uitvoering vindt plaats via sprints (scrummethode).

Het procesteam, de mensen die de sprint uitvoeren, bestaan uit medewerkers vanuit alle teams van de RUD Drenthe. Het projectteam bestond uit het management en de proceseigenaren. Het project loopt door in 2019.

Het project heeft bij dit eerste zaaktype duidelijke successen met betrekking tot het meer eenduidig interpreteren en registreren binnen het proces en het verlichten van het aantal administratieve handelingen. Een verbeterd processchema incl. een verlengingsmogelijkheid, een begrippenlijst, opstellen van een invoerprotocol en het vastleggen van werkafspraken via een vast format dat ook voor de andere processen zal worden gebruikt zijn voorbeelden van het vergroten van de eenduidigheid. Het werken met taken in plaats van zaken en de mogelijkheid om in LOS nu vervolgzaken aan te maken geven zal naar inschatting een duidelijke lastenverlichting in administratieve zin geven.

Er zijn echter ook sterke wensen die moeilijk realiseerbaar blijken. Dit geldt voor:

- Vergroten vindbaarheid documenten:
Een grote wens was om een mappenstructuur in LOS te maken, zodat documenten makkelijk te vinden zijn. Dit bleek niet mogelijk om in LOS te realiseren. Daarna is gekeken of het mogelijk was om dat buiten LOS te realiseren, maar ook deze optie is moeilijk realiseerbaar. Dit is jammer omdat het gebrek aan een duidelijke mappenstructuur voor de te gebruiken documenten veel tijd en energie kost. Dit wordt verder onderzocht en besproken met functioneel beheer.
- Goed inzicht in werkvoorraad via planningstool
Er is behoefte aan een planningstool, waarin duidelijk is wat per medewerker de werkvoorraad is, met daarin de fatale termijnen. Er is een planningstool, maar die geeft te weinig informatie. Op dit moment wordt de planningstool gemaakt door een medewerker van functioneel beheer.

- Het project Locatiebestand op orde

Doel van het project Locatiebestand op orde is het werken aan een betrouwbaar bestand op basis waarvan onze programmering meer realistisch kan plaatsvinden. In tegenstelling tot het project Werkprocessen op orde wordt dit project geheel door de RUD Drenthe uitgevoerd. Het plan van aanpak is in 2018 goedgekeurd, op basis waarvan in 2019 de uitvoering zal worden opgepakt. De benodigde projectkosten van € 150.000,- vormen onderdeel van het investeringsbudget voor het ontwikkelprogramma 2019 e.v.

5.1.6.3 Project Vierde tranche Activiteitenbesluit

De doorlichting van de vergunningen in het kader van het project Activiteitenbesluit is afgerond. Door het project is in kaart gebracht welke vergunningen of voorschriften als gevolg van de verschillende tranches van het Activiteitenbesluit zijn komen te vervallen. De betrokken bedrijven zijn schriftelijk geïnformeerd wat het nieuwe kader is en welke voorschriften nu gelden. Dit document is tevens een belangrijk document voor toezicht.

In totaal blijken 78 inrichtingen een type B (meldingsplichtig) te zijn geworden. In 17 gevallen is geadviseerd om maatwerkvoorschriften op te stellen (geluid/geur/stof). De maatwerkvoorschriften voor geluid (5 keer) zijn in 2018 als eerste opgesteld. Voor de overige onderwerpen geldt een deadline van 1-1-2021. Het opstellen van de maatwerkvoorschriften zelf behoort niet tot het project en is terug te zien als Drentse Maat product.

De doorlichting heeft ook op een andere manier geleid tot 'opschoning' van de lijst met vergunningplichtige inrichtingen: 56 inrichtingen zijn van de lijst geschrapt omdat provincie/gemeenten niet (meer) het bevoegd gezag waren of omdat een inrichting nooit was opgericht of niet meer in werking was en 15 inrichtingen bleken dubbel geregistreerd te staan. De uitkomsten zullen worden meegenomen bij het project 'Locatiebestand op orde'.

5.1.6.4 Landelijke handhavingsstrategie (LHS)

In het accounthoudersoverleg is afgesproken dat de RUD Drenthe per 1 januari 2018 gaat werken met de landelijke handhavingsstrategie (LHS). Bijna alle gemeenten hebben de LHS inmiddels vastgesteld. De gemeenten Coevorden en Westerveld zullen de LHS begin 2019 vaststellen. Dat betekent dat als er een overtreding wordt geconstateerd, deze aan de hand van de ernst van de overtreding en het gedrag van de overtreder wordt gelokaliseerd in de matrix van de LHS en dat er vervolgens een passende sanctie wordt toegepast. Waar nodig wordt samengewerkt met de politie en het OM. De toepassing van de LHS is een andere werkwijze die tijd nodig heeft om in te bedden. Van de consequenties van het nieuwe beleid hebben we nog geen volledig overzicht. Het algemene beeld is wel dat er een toename is in het aantal handhavingssaken. Ook de afstemming met het strafrecht is nog onwennig. In dit kader zijn werkaafspraken gemaakt en systemen ontwikkeld ter ondersteuning. Door toezichthouders wordt gebruik gemaakt van Digitale Checklisten. Hierin is een module voor de beoordeling van de overtreding in LHS opgenomen. Door de hoge druk om productie te leveren was er geen tot weinig ruimte voor deze kwalitatieve afstemming. Deze afstemming zal nu in 2019 plaats gaan vinden. Van de geraamde uren is 34% gebruikt. Bij een herijking van de Drentse Maat is het aan te bevelen de toepassing van de LHS in het kental voor de producten toezicht te verwerken.

5.1.6.5 De voorbereiding op de Omgevingswet

Met betrekking tot de Omgevingswet is deelgenomen aan de VDG-werkgroep Omgevingswet en de bijbehorende themamiddagen. In oktober is samen met de gemeente Westerveld een themamiddag over het vergunningverleningstraject onder de Omgevingswet georganiseerd. Daarbij zijn Drenthe-breed de veranderingen verkend rond de vergunningprocedure (beslistermijn van 8 weken en een integrale afweging) en is onderzocht wat dat vraagt van onze onderlinge samenwerking. Voor het Digitaal Stelsel Omgevingswet (DSO) is een begin gemaakt met het onderzoeken van de samenwerkingsmogelijkheden met de deelnemers. Op verzoek van de programmaleiders Omgevingswet van de gemeenten is een aanzet gemaakt voor het project ‘Bouwstenen milieu’. De RUD Drenthe brengt daarbij de wijzigingen rond de milieuregelgeving in beeld en geeft daarbij concreet aan welke (voorbereidende) werkzaamheden de gemeenten in dat verband kunnen of moeten verrichten. Voor de financiering van de werkzaamheden komt een apart verzoek aan de deelnemers. Door drie gemeenten is onze deskundige inbreng gevraagd voor Omgevingswetprojecten, bijvoorbeeld voor het opstellen van een omgevingsvisie of voor projecten op basis van de Crisis- en Herstelwet. Voor de implementatie van de Omgevingswet bij de RUD Drenthe is een concept-Plan van Aanpak opgesteld. Het richt zich op de acties die moeten worden ondernomen om er voor te zorgen dat de RUD Drenthe per 1-1-2021 klaar is om te werken met de Omgevingswet. De projectkosten vormen onderdeel van het investeringsbudget voor het ontwikkelprogramma 2019 e.v..

- Deelproject Bodem en ondergrond in de Omgevingswet – ‘Warme overdracht bodemtaken’
De omgevingswet heeft onder andere tot gevolg dat rollen en taken van het Rijk, gemeenten, provincies, waterschappen op het gebied van bodem gaan verschuiven. Vooral de taken en rollen van gemeenten worden veel prominenter. Veel taken waar de provincies nu nog verantwoordelijk voor zijn gaan over naar de gemeenten. Om de betekenis van deze veranderingen met gemeenten te verkennen is aansluiting gezocht bij een initiatief het landelijke Uitvoeringsprogramma Convenant Bodem en Ondergrond. In opdracht van het uitvoeringsprogramma is het project: ‘samen de diepte in’ van start gegaan. Een van de deelprojecten waarin de overdracht van bodemtaken en het werken volgens de Omgevingswet centraal staat is toegewezen aan de provincie Drenthe. Begin 2019 willen we met gemeenten en provincie daar een start mee maken.

5.2 PROJECTEN

Naast de reguliere taken die in het jaarprogramma zijn opgenomen, voert de RUD ook een aantal additionele projecten uit voor deelnemers, die separaat worden verrekend. De extra projecten zijn in 2018 afgerond en de financiële verantwoording is opgenomen in de jaarrekening.

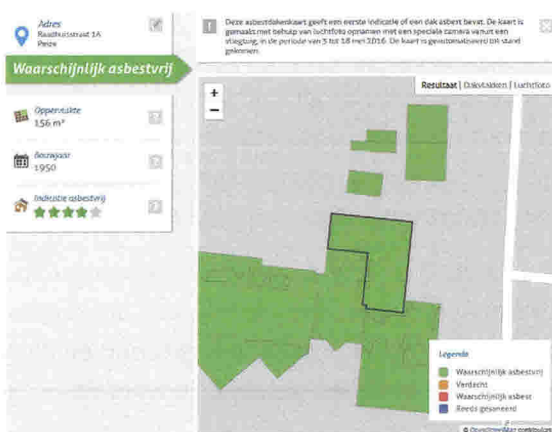
5.2.1 AANPAK ASBESTDAKEN IN DRENTH

Een van deze projecten betreft de aanpak van de asbestdaken binnen Drenthe.

De verwachtingskaart asbestdaken Drenthe is in het voorjaar 2018 door middel van naverkenningen verder doorontwikkeld. Op 11 juni 2018 lanceerde staatssecretaris Stientje van Veldhoven voor Drenthe de eerste digitaal openbare asbestdakenkaart van Nederland.

De kaart is na de zomer van 2018 voor heel Drenthe geopend. Op deze kaart kunnen gebouweigenaren snel zien of hun dak asbest bevat én of het dak geschikt is voor zonnepanelen.

De kaart voor heel Drenthe is te vinden via de volgende link: <http://drenthe.asbestdakenkaart.nl/>

Bijzonder aan de kaart is dat dakeigenaren de mogelijkheid hebben om onjuiste of aanvullende informatie over hun dak kenbaar kunnen maken. De RUD Drenthe checkt vervolgens deze informatie en past dat desgewenst aan in de kaart. Voor het actueel houden van de kaart door ook de gesaneerde daken er aan toe te voegen is via het hierna genoemde projectplan een bijdrage gevraagd van de Drentse gemeenten. Deze kosten worden nu voorgefinancierd door de provincie Drenthe. De kaart wordt tweewekelijks geactualiseerd.

Om de verdere aanpak van asbestdaken in Drenthe te stimuleren en te faciliteren is begin 2018 door een projectgroep bestaande uit een aantal Drentse gemeenten, de provincie en RUD Drenthe een projectplan opgesteld om te komen tot een Drentse aanpak. Een aanpak waarbij informeren, faciliteren en het wegnemen van belemmeringen centraal staan. Inmiddels hebben de provincie Drenthe en een zestal gemeenten ingestemd met het projectplan. Het wachten is nog op een zestal gemeenten. Hierdoor staan momenteel een aantal initiatieven op hold omdat de benodigde middelen voor de aanschaf van bijvoorbeeld een mobiele asbestanalyser en het faciliteren van lokale initiatieven nog niet zijn gegarandeerd. Verwachting is dat voorjaar 2019 de resterende gemeenten hun akkoord geven op het projectplan en we in Drenthe echt aan de slag kunnen onder meer door het organiseren van informatieavonden en faciliteren van lokale initiatieven. Op deze kaart kunnen gebouweigenaren snel zien of hun dak asbest bevat én of het dak geschikt is voor zonnepanelen.

Voor het verbeteren van de kaart is een gebruikersgroep actief. Daarnaast zijn wij inmiddels binnen een projectgroep samen met de Drentse gemeenten en de provincie aan het werk om de verdere aanpak van de asbestdaken in Drenthe uit te werken en te coördineren.

5.3 PROGRAMMA ORGANISATIEONTWIKKELING

Het programma organisatieontwikkeling is als programma uitgesteld naar 2019.

In plaats daarvan is het Actieplan productie op orde 2018 opgezet en uitgevoerd waarin naast de 3 prioritaire projecten en het project Omgevingswet wel een aantal productieversterkende onderdelen van de ontwikkelopgave zijn opgenomen.

5.4 WAT HEEFT HET GEKOST?

Het BBV vereist dat de verantwoording in verschillende programma's wordt weergegeven. De RUD kent als belangrijkste programma het programma Milieu. In de begrotingswijziging 2018 is ervoor gekozen om een apart programma voor Milieu – projecten op te nemen. Zo kan beter onderscheid gemaakt worden tussen de reguliere taken (Drentse Maat en Niet-Drentse Maat) die de RUD Drenthe voor de deelnemers uitvoert en de apart gefinancierde projecten.

Volgens het BBV dienen de algemene dekkingsmiddelen, de heffing VPB en het bedrag voor onvoorzien apart in het programmaplan uiteengezet te worden. Daarnaast worden de kosten van de overhead in een apart programma getoond en dienen de kosten van de andere programma's exclusief overheadkosten getoond te worden.

Onderstaande tabel geeft de begrootte en gerealiseerde baten en lasten over 2018.

Tabel 16: De begrootte en gerealiseerde baten in lasten over 2018

	2018 (Begrotings- wijziging)	Realisatie 2018	Afwijking
Programma Milieu regulier	13.629.235	13.629.235	0
Programma Milieu projecten & leges	494.000	443.252	-50.748
Programma Organisatieontwikkeling	330.000	330.000	0
Baten Totaal	14.453.235	14.402.487	-50.748
Programma Milieu regulier	9.653.947	10.269.272	-615.325
Programma Milieu projecten & leges	444.000	395.950	48.050
Programma Organisatieontwikkeling	330.000	322.756	7.244
Overhead	3.893.560	3.433.873	459.688
Algemene dekkingsmiddelen	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.
Heffing VPB	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.
Bedrag onvoorzien	125.000	0	125.000
Lasten Totaal	14.446.507	14.421.851	24.656
Saldo van baten en lasten vóór mutatie reserves	6.728	-19.364	-26.092

Het totaal van de programma's is in 2018 afgesloten met € 14.402.487 aan baten en € 14.421.851 aan lasten. De RUD Drenthe komt voor 2018 uiteindelijk uit op een negatief resultaat van € 19.364.

5.4.1 HET OVERZICHT VAN ALGEMENE DEKKINGSMIDDELEN EN HEFFING VENNOOTSCHAPSBELASTING

De algemene dekkingsmiddelen zijn inkomsten waarvoor geen bestedingsdoel is bepaald. Omdat de RUD Drenthe enkel specifieke dekkingsmiddelen kent, is deze post niet van toepassing op de RUD.

Het BBV schrijft ook voor dat de heffing vennootschapsbelasting wordt uiteengezet in een separate post. Deze post is niet van toepassing op de RUD Drenthe. Vennootschapsbelasting dient namelijk te worden afgedragen door een overheidsonderneming bij activiteiten die voor de Vpb gelden als onderneming en waarop geen objectvrijstellingen van toepassingen zijn. Het uitgangspunt van de RUD Drenthe is dat, voor de activiteiten van de RUD Drenthe die kwalificeren als onderneming, zij in principe enkel die activiteiten onderneemt waarvoor sprake is van objectvrijstelling.

5.4.2 HET GEBRUIK VAN HET GERAAMDE BEDRAG VOOR ONVOORZIEN

In de begroting is een post voor onvoorziene uitgaven opgenomen met een hoogte van € 125.000-. In 2018 zijn deze kosten niet ingezet. De bij begroting nog onvoorziene kosten voor de doorontwikkeling worden specifiek verantwoord onder de lasten en daarom zijn deze kosten niet als onvoorzien geboekt.

	Raming begrotingsjaar na wijziging	Realisatie begrotingsjaar	Afwijking
Onvoorzien	125.000	-	-125.000

6 DE VERPLICHTE PARAGRAFEN

Het BBV vereist verschillende paragrafen. Drie daarvan zijn niet van toepassing op onze organisatie en worden daarom niet uitgewerkt:

- Grondbeleid is niet van toepassing omdat we geen eigen grond bezitten
- Verbonden partijen is niet van toepassing op ons omdat wij geen verbonden partijen hebben.
- Onderhoud kapitaalgoederen is niet van toepassing omdat wij geen kapitaalgoederen hebben.

6.1 LEGES / LOKALE HEFFINGEN

In ons beleid hebben wij geen lokale heffingen. Voor de provincie Drenthe zijn wij wel gemandateerd om de heffingen van de leges uit te voeren. Dit betreft leges voor de luchtvaart en de Wabo. De inning van de leges is gebaseerd op de Legesverordening van de provincie. In 2018 resteerde hiervan € 47.302,- als vergoeding voor de (administratieve, in de loonkosten verantwoorde) ondersteuning die de RUD Drenthe hiervoor inzet.

De realisatie van de legesopbrengsten en -kosten is aanzienlijk lager dan de begroting. Dit is het gevolg van minder en lagere bouwaanvragen dan verwacht.

	Raming begrotingsjaar na wijziging	Realisatie begrotingsjaar	Afwijking
Legesopbrengsten	223.000	154.634	-68.366
Legeskosten	173.000	107.332	65.668
Saldo van baten en lasten	50.000	47.302	-2.698

6.2 WEERSTANDSVERMOGEN EN RISICOBEBEERSING

6.2.1 WEERSTANDSCAPACITEIT

Bij het weerstandsvermogen gaat het om de mate waarin wij in staat zijn middelen vrij te maken om substantiële tegenvallers op te vangen, zonder dat dit betekent dat het beleid veranderd moet worden. Een buffer is daarom wenselijk. Bij het weerstandsvermogen gaat het dus om de robuustheid van de begroting enerzijds en de omvang van het eigen vermogen dat als buffer beschikbaar is anderzijds.

De kosten die niet uit andere inkomsten kunnen worden gedekt, komen ten laste van de deelnemende organisaties. Dat impliceert dat de financiële gevolgen van risico's, die niet binnen onze begroting kunnen worden opgevangen, uiteindelijk ten laste van de deelnemende organisaties zullen worden gebracht. Deze bepaling zou tot de opvatting kunnen leiden, dat het voor ons niet nodig is om over weerstandscapaciteit te beschikken. Daartegenover staan de volgende argumenten:

- De RUD Drenthe is een zelfstandig rechtspersoon met eigen bevoegdheden en verantwoordelijkheden.

- Het is onwerkbaar voor ons (en voor de deelnemende provincie en gemeenten) als wij ons voor iedere tegenvaller tot de deelnemers moeten wenden, met het verzoek om een (incidentele of structurele) verhoging van de bijdrage.

Door de deelnemers is expliciet uitgesproken dat het niet wenselijk is als iedere gemeenschappelijke regeling een groot eigen vermogen opbouwt.

In de begroting 2018 was de algemene reserve € 549.000,-, waarvan € 424.000,- vrij aanwendbaar en de post onvoorzien € 125.000. Ultimo 2018 is er een totaal eigen vermogen van € 797.316,-, waarvan € 522.316 vrij aanwendbaar.

Op basis van de hieronder uiteengezette benodigde weerstandsvermogen is de ratio tussen aanwezige en benodigde weerstandsvermogen voldoende.

6.2.2 RISICO'S

De omvang van ons weerstandsvermogen is gerelateerd aan de risico's die de organisatie loopt. Deze risico's zijn in kaart gebracht en ook financieel vertaald. Hierbij is rekening gehouden met reeds getroffen maatregelen, zoals verzekeringen.

Een aantal van onze (financiële) risico's worden in onderstaande tabel vermeld. In het model zijn risicoboordeling en -kwantificering gehanteerd, zoals aanbevolen door het Ministerie van BZK. Deze risico's geven inzicht in het benodigde weerstandsvermogen (zie onderstaande tabel). Hierbij worden kleinere risico's geacht onderdeel te zijn van de reguliere bedrijfsvoering. De vermenigvuldiging met de wegingsfactoren impact en frequentie geeft het bedrag aan dat beschikbaar moet zijn als weerstandsvermogen om de risico's te kunnen opvangen. In de begroting 2018 waren de volgende financiële risico's benoemd.

6.2.2.1 Risicoprofiel 2018

No.	Categorie	Omschrijving	Effect	Financieel	Impact	Frequentie	Benodigde weerstandsvermogen
1	Personeel	IKB	Productieverlies	€73.000	2	3	€36.500
2	Personeel	Ziekteverzuim	Productieverlies	€88.000	2	4	€66.000
3	Personeel	Kwaliteitscriteria 2.1	Productieverlies	€73.000	3	4	€54.750
4	Personeel/ bedrijfsvoering	Digitaal werken	Productieverlies	€ 146.000	3	4	€109.500
5	Personeel/ bedrijfsvoering	Informatievoorziening	Productieverlies	€ 73.000	3	4	€54.750
6	Bedrijfsvoering	Dataveiligheid en IT omgeving (AVG)	Imagoschade	€ 585.000	4	1	€ 58.500
Totaal							€380.000

Klasse / impact	Geschat financieel effect	Wegings-factor	Klasse/frequentie	Kans	Wegings-factor
1	< € 50.000	€ 25.000	1	1 keer per 10 jaar of minder	0,10
2	€ 50.001 – € 100.000	€ 75.000	2	1 keer per 5-10 jaar	0,20
3	100.001 – € 250.000	€ 175.000	3	1 keer per 2-5 jaar	0,50
4	€ 250.001 – € 1.000.000	€ 625.000	4	1 keer per 1-2 jaar	0,75
5	> € 1.000.000	€ 1.000.000	5	1 keer per jaar of meer	1,00

De uiteindelijke effecten behorend bij de zes benoemde risico's worden hier puntsgewijs behandeld. De werkelijke kosten van het risicoprofiel zijn in het rekeningresultaat 2018 verwerkt.

- Het individuele Keuzebudget (IKB)
Het IKB heeft niet tot productieverlies geleid.

- Ziekteverzuim

In 2018 is het ziekteverzuim inderdaad hoger geweest dan begroot. Hierdoor is er extra ingehuurd om de zieke medewerkers te vervangen. Door krapte op de arbeidsmarkt was het niet mogelijk om alles te vervangen en op bepaalde onderdelen heeft dit tot onderproductie geleid.

- Kwaliteitscriteria 2.1

Onze ambities van de RUD zijn om aan deze criteria te voldoen. Het afgelopen jaar is er in het kader van de IWP-gesprekken uitvoering gegeven aan de opleidingsplannen. De opleidingsplannen zijn realistisch gepland en in eerste instantie gericht op de knelpunten, waardoor de uitvoering van het kwaliteitsplan 2.1 getemporeerd wordt uitgevoerd, waardoor geen significant productieverlies hierdoor is ontstaan.

- Digitaal werken

Een van de randvoorwaarden waarop de efficiencykortingen waren gebaseerd betreft het volledig digitaal werken. Tot op heden hebben meerdere deelnemers er moeite mee om alle informatie die nodig is voor de afhandeling van een zaak tijdig en volledig digitaal aan te leveren. Dat heeft tot gevolg dat het vergaren van deze informatie ons extra tijd kost en noodzakelijke informatie ons niet of te laat bereikt. Vanuit het prioritaire project digitale aanlevering is in 2018 gestart met de implementatie van de bij de deelnemers geïnventariseerde quick wins. De voortgang van dit totale project loopt achter bij de planning en het project loopt door in 2019. Het niet digitaal aanleveren van de dossiers blijft een risico, omdat de extra tijd ten koste gaat van de daadwerkelijke productie. We hebben inmiddels een medewerker de taak gegeven om dit voor ons te stroomlijnen.

- Informatievoorziening

De uniformering van de kwaliteit van de data en de vastlegging van de data is een belangrijk aandachtspunt o.a. om de kwaliteit van de rapportages te kunnen verbeteren. Daarnaast zullen de onze rapportages zich ook al meer moeten gaan richten op kwaliteit en outcome gekoppeld aan te formuleren doelstellingen, waarmee we gaan voldoen aan de eisen binnen het Besluit omgevingsrecht. Ook landelijke ontwikkelingen zoals de Omgevingswet stellen eisen aan informatievoorziening en vereisen daarmee een verdere optimalisatie en doorontwikkeling van ons zaakstelsel.

Er is in 2018 sprake geweest van productieverlies ten gevolge van onvolledige data binnen het Locatiebestand en de nog aanwezige ruis bij de registratie binnen de zaakafhandeling, mede ook door de complexiteit van het LOS. Het functioneel beheer is ingeregeld en een informatiemanager is geworven. De projecten Locatiebestand op orde en Werkprocessen op orde zijn van start gegaan en zullen in 2019 moeten leiden tot een eenduidige registratie en verbetering van de data. Wat we registreren hangt mede af van de definiëring van de kwaliteitsindicatoren om vorm te geven aan effectgericht en risicogestuurd werken en de vereisten van Inspectieview.

- AVG:

Per 25 mei 2018 is in Nederland de Algemene Verordening Gegevensbescherming (AVG) van toepassing. Per die datum moeten alle bedrijven en overheidsinstanties voldoen aan deze nieuwe Europese privacy verordening ter bescherming van persoonsgegevens en de privacy van de burger. Een datalek heeft naast imago ook vaak financiële gevolgen. We hebben in 2018 een beleid vastgesteld en een plan van aanpak gemaakt met een plateauplanning. Het plateau informatiebeveiliging is onder controle” is bereikt als de ontwikkelprocessen op basis van de

plateauplanning in 2021 zijn afgerond en wij aantoonbaar aan alle richtlijnen uit het informatiebeveiligings- en privacy beleid voldoet. Het financiële risico's is door een verzekering afgedekt.

6.2.2.2 Actuele risico's

In 2019 zijn de volgende risico's uit het risicoprofiel van toepassing.

No	Categorie	Omschrijving	Effect	Financieel	Impact	Frequentie	Benodigde weerstandsvormen
1	Personeel	Ziekteverzuim	Productieverlies	€160.000	3	5	€160.000
2	Personeel/ bedrijfsvoering	Digitaal werken	Productieverlies	€ 80.000	2	4	€ 60.000
3	Personeel/ bedrijfsvoering	Informatievoorziening	Productieverlies	€ 73.000	3	4	€ 54.750
3	Personeel/ bedrijfsvoering	Strategische personeelsplanning	Productieverlies	€ 300.000	4	4	€225.000
Totaal							€445.000

Klasse / impact	Geschat financieel effect	Wegings-factor
1	< € 50.000	€ 25.000
2	€ 50.001 – € 100.000	€ 75.000
3	100.001 – € 250.000	€ 175.000
4	€ 250.001 – € 1.000.000	€ 625.000
5	> € 1.000.000	€ 1.000.000

Klasse/ frequentie	Kans	Wegings-factor
1	1 keer per 10 jaar of minder	0,10
2	1 keer per 5-10 jaar	0,20
3	1 keer per 2-5 jaar	0,50
4	1 keer per 1-2 jaar	0,75
5	1 keer per jaar of meer	1,00

- Ziekteverzuim

In 2018 was het gemiddelde ziekteverzuim 8%. Bij de berekening van de beschikbare productieve uren is 4% ziekteverzuim opgenomen. Het is reëel dat het uitgangspunt van 4% bij ons hoger wordt en bij de risico bepaling wordt hiervoor 6% opgenomen.

- Digitaal werken

De deelnemers dienen alle informatie behorende bij de afhandeling van een zaak digitaal ons aan te leveren. Helaas blijkt dat de medewerkers nog steeds de fysieke dossiers moeten raadplegen en dit kost meer tijd dan het uitgangspunt bij het uitvoeringsprogramma. Het is reëel dat de medewerkers dit de komende periode ook moeten blijven doen. We hebben een extra medewerker die dit namens RUD dit intern gaat begeleiden. Hiervoor wordt is een loonsom van 1 FTE opgenomen.

- Informatievoorziening

Aan de noodzakelijke en nu nog gebrekkige uniformiteit van de data wordt in 2019 via de projecten Locatiebestand op orde en Werkprocessen op orde gewerkt. Het verder uitwerken van het effectgericht en risicogestuurd werken zal hier vervolgens ook weer input op geven. Hoewel er veel wordt gebouwd aan het borgen van een eenduidige registratie, is de feitelijke situatie in 2019 nog steeds een waarbij de data onvoldoende kwaliteit kent. De risico's en doorwerking op productieverlies blijven ten opzichte van 2018 onveranderd.

- **AVG**

Het financiële risico's is door een door een verzekering afgedekt. Maar indien er zich een zaak aandoet zullen wij moeten aantonen welke maatregelen we hebben getroffen om dit te voorkomen. Op dit moment is er een beleid en een plan van aanpak (PVA). Als we geen verdere invulling geven aan het PVA, wordt het financiële risico groter. In 2019 is het risico afgedekt door een verzekering, maar als er in 2019 niet wordt gestart met de uitvoering van PVA, leidt dit tot een imago- en financieel risico.

- **Strategische personeelsplanning (SPP)**

De RUD is gestart met de ontwikkeling van een SPP. De uitvoering zal effecten hebben op de bezetting. De RUD is ervan overtuigd dat dit nodig is voor de doorontwikkeling van haar organisatie. Deze ontwikkeling kan mogelijk leiden tot frictiekosten. In de loop van 2019 wordt inzichtelijk welk effect de SPP heeft op de huidige personele bezetting en kunnen concrete afspraken gemaakt gaan worden. De inschatting is dat er frictiekosten kunnen ontstaan. Vooralsnog wordt uitgegaan van 2 fte.

6.3 DE FINANCIËLE KENGETALLEN

In onderstaand overzicht staan kengetallen uiteengezet die op onze organisatie van toepassing zijn.

	Jaarrekening 2017	Begrotingswijziging 2018	Jaarrekening 2018
Netto schuldquote	-8,7%	-3,8%	-6,6%
Netto schuldquote gecorrigeerd voor alle verstrekte leningen	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.
Solvabiliteitsratio	14,8%	12,6%	12,3%
Structurele exploitatieruimte	-1,8%	-0,7%	-1,9%
Grondexploitatie	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.
Belastingcapaciteit	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.

Hieronder volgt een korte toelichting per kengetal.

6.3.1.1 *Netto schuldquote*

Dit cijfer geeft inzicht in het niveau van de schuldenlast ten opzichte van de eigen middelen. Het geeft een indicatie van de mate waarin de rentelasten en de aflossingen op de exploitatie drukken. Een laag percentage is gunstig. De VNG adviseert om 130% als maximum norm te hanteren en daarboven de schuld af te bouwen. We hebben geen leningen waardoor de schuldpositie alleen bestaat uit kortlopende verplichtingen. Daarom hanteren wij een norm van 0% of lager. Om aan de norm te voldoen moeten de eigen middelen hoger zijn dan de schuldpositie. In afwijkende gevallen, bijvoorbeeld een grote investering waar geld voor aangetrokken wordt, stijgt het kengetal boven de 0%. Voor 2018 is het kengetal -6,6% en voldoet daarmee ruim aan de gestelde norm.

6.3.1.2 *Solvabiliteitsratio*

Dit cijfer geeft inzicht in de mate waarin de organisatie in staat is aan haar financiële verplichtingen te voldoen. Hoe hoger dit percentage, hoe gunstiger dit is voor de financiële weerbaarheid. Dit cijfer geeft dus een soort toekomstvisie weer. Het betreft het aandeel van het eigen vermogen in het totale vermogen. De VNG geeft aan dat bij een ratio lager dan 20% de organisatie zich op glad ijs

bevindt, de norm voor de RUD Drenthe is daarom minimaal 20%. Ons solvabiliteitsrisico bedraagt 12,3%. Het kengetal valt lager uit omdat met voorschotten van de deelnemers wordt gewerkt. De voorschotten leiden tot een hoger kort lopend vreemd vermogen en hebben daarmee een negatief effect op de ratio maar zorgen niet voor een slechte financiële weerbaarheid. Immers, die voorschotten worden in het nieuwe boekjaar besteed aan de taken waarvoor wij dit geld hebben ontvangen.

6.3.1.3 *Structurele exploitatieruimte*

Dit cijfer helpt mee om te beoordelen welke structurele ruimte wij hebben om de eigen lasten te dragen, of welke structurele stijging van de baten of structurele daling van de lasten daarvoor nodig is. Wanneer dit cijfer negatief is, betekent het dat het structurele deel van de begroting onvoldoende ruimte biedt om de lasten te blijven dragen. De norm voor onze organisatie is 0% of hoger. Ultimo 2018 is de structurele exploitatieruimte -1,9%. Dit is licht negatief en daarom is de dekking niet geheel toereikend.

6.3.1.4 *Algeheel oordeel*

Het BBV schrijft voor een beoordeling te geven van de onderlinge verhouding tussen de kengetallen in relatie tot de financiële positie. De drie geldende kengetallen voor onze organisatie geven een redelijk beeld. Daarmee kan gezegd worden dat er ultimo 2018 sprake is van een zodanige financiële positie dat wij redelijk in staat zijn om aan onze financiële verplichtingen (weerbaarheid) te voldoen. Daarbij dient bedacht te worden dat dit oordeel van toepassing is op de exploitatiebegroting. De door de integrale doorlichting van de organisatie en financiën in beeld gebrachte ontwikkelings- en investeringsopgave voor de organisatie is niet in dit oordeel betrokken.

6.4 FINANCIERING / TREASURY

De randvoorwaarden waarbinnen de treasury zich kan en mag bewegen wordt geformuleerd in het treasurystatuut. Uiteraard valt dit binnen het wettelijke kader zoals gesteld door de Wet Fido. In deze paragraaf worden de ontwikkelingen aangegeven met betrekking tot de kasgeldlimiet, de ontwikkelingen wat betreft de renterisiconorm, de verwachte toe- of afname van geldleningen of uitzettingen en het verdere beleid ten aanzien van de treasury.

6.4.1 **UITGANGSPUNTEN RISICOBEEHER**

Het beheersen en vermijden van risico's staat in het treasurybeleid voorop. In dit verband is het risicomanagement gericht op het inzichtelijk maken van toekomstige risico's en deze te beheersen, te verminderen en te spreiden. De treasuryfunctie zal nadrukkelijk geen bankachtige activiteiten ontplooiën, met het oogpunt om geld te verdienen.

Onze treasuryfunctie dient tot:

1. het verzekeren van duurzame toegang tot financiële markten tegen acceptabele condities;
2. het beschermen van vermogens- en (rente)resultaten tegen ongewenste financiële risico's zoals renterisico's, koersrisico's, liquiditeitsrisico's en kredietrisico's;
3. het minimaliseren van de interne verwerkingskosten en externe kosten bij het beheren van de geldstromen en financiële posities;
4. het optimaliseren van de renteresultaten binnen de kaders van de Wet Fido respectievelijk de limieten en richtlijnen van dit statuut.

6.4.2 RENTEVISIE

Gezien de geringe invloed van de renteontwikkeling op de begroting van de RUD Drenthe is geen lange termijn rentevisie opgenomen.

6.4.3 GELDLeningen

Wij betalen voor het overgrote deel van onze werkzaamheden uit de voorschotbetalingen van de bevoegde gezagen. De verwachting is dat deze voldoende zijn om aan de verplichtingen te kunnen voldoen. We hebben in 2018 geen geldleningen hoeven aangaan.

6.4.4 KASGELDLIMIET

De kasgeldlimiet stelt dat de gemiddelde netto-vlottende schuld van een decentrale overheid (ofwel openbaar lichaam) in een bepaald kwartaal niet hoger mag zijn dan een wettelijk bepaald percentage van het begrotingstotaal. Volgens artikel 2, lid 1, van de Wet Fido bedraagt de kasgeldlimiet van gemeenschappelijke regelingen 8,2% van de primitieve begroting. Bij een begrotingsomvang van € 14.421.851,- bedraagt de toegestane kasgeldlimiet 8,2% van dit bedrag ofwel € 1.182.592,-. We hebben de kasgeldlimiet niet overschreden.

6.4.5 RENTERISICONORM

Ter beperking van het renterisico op vaste schuld is er een renterisiconorm vastgesteld. De renterisiconorm schrijft voor welk deel van de lange termijn leningen (> 1 jaar) maximaal vernieuwd mag worden in een begrotingsjaar. Voor gemeenschappelijke regelingen zoals de RUD Drenthe is dit vastgesteld op 20% van het begrotingstotaal. Het renterisico op de vaste schuld in een jaar wordt als volgt berekend: de som van het bedrag aan herfinanciering en het bedrag aan renteherziening op de vaste schuld. In 2018 is geen sprake van herfinanciering omdat er geen leningen zijn aangegaan.

6.5 BEDRIJFSVOERING

Onze interne bedrijfsvoering is erop gericht dat we onze primaire processen zo effectief en efficiënt mogelijk uitvoeren. Bedrijfsvoering ondersteunt de andere programma's in het voorzien van verschillende diensten als personeelszaken, informatievoorziening, boekhouding, communicatie, sturing, coaching en planning en control.

Naar aanleiding van de sterk achterblijvende productiecijfers over het 1^e kwartaal is besloten de focus op productie te versterken. Daarvoor is in juni 2018 een actieplan productie op orde 2018 opgesteld en uitgevoerd.

6.5.1 HET ACTIEPLAN PRODUCTIE OP ORDE 2018

6.5.1.1 *De uitvoering van de drie prioritaire projecten*

- De professionalisering van de financiële functie en financiële producten
Centraal in dit traject staat met name de verhoging van de kwaliteit in de controlfunctie en de interne rapportages. De nieuwe P&C-documenten zijn in procedure en de P&C-cyclus is aangepast. Andere behaalde resultaten zijn het verbeteren van de verbinding tussen de administratie van productie en financiën, het inrichten van een dashboard en een herijking van functies en bemensing met betrekking tot de control-taak. De uit het project voortvloeiende aanpassing van systemen, administraties en organisatie wordt begin 2019 uitgevoerd.

- Onderzoek naar een verbeterde implementatie van het zaakstelsel LOS
In nauwe samenwerking met de ODG is ingezet op de gewenste verbeterpunten binnen het stelsel LOS en op een efficiënte en effectieve doelmatige oplossing voor het functioneel beheer ervan. Daarnaast is bij de RUD zelf het project Werkprocessen op orde gestart. In dit project wordt bij interne werkprocessen gekeken waar zaakgericht werken effectiever en efficiënter kan worden uitgevoerd. Daarna wordt per werkproces, voor zo ver nodig, verwerking in het stelsel LOS voorzien. De eerste cluster (zaaktypes Vergunningen) is afgerond met het uitwerken van de verbetervoorstellen. Medewerkers worden betrokken en opgeleid, zodat een continue aandacht voor verbetering onderdeel wordt van de reguliere taakuitvoering. De totale doorlooptijd van de verbetering van alle werkprocessen loopt naar schatting tot eind 2019. De resultaten van dit project in 2018 zijn besproken in paragraaf 5.1.6.2 omdat dit project als noodzakelijk project binnen het jaarprogramma 2018 is benoemd.

- Een inventarisatie naar de digitale aanlevering van documenten door onze deelnemers
Medio 2018 zijn gesprekken met al onze deelnemers gevoerd. Onderwerp was per opdrachtgever welke verbeteringen op korte termijn kunnen leiden tot efficiëntere en effectievere samenwerking rondom de aanlevering van dossiers. De implementatie van deze geconstateerde quick wins is in gang gezet en wordt begin 2019 geëvalueerd. In 2018 zijn we nog niet toe gekomen aan het tweede deel van dit project, namelijk een gedragen advies maken over een toekomstbestendige oplossing voor archivering en uitwisseling van milieudossiers. Dit wordt begin 2019 opgepakt.

6.5.1.2 *Versterking administratieve ondersteuning in het primaire proces*

We zijn gestart met het onderzoeken en beter inregelen van de activiteiten door het bedrijfsbureau ter verlichting van de administratieve last van de zaakbehandelaars binnen het primaire proces. Werkafspraken zijn grotendeels gemaakt en worden deels inmiddels uitgevoerd. De uitwerking van dit traject is mede gekoppeld aan de uitvoering van het project Werkprocessen op orde (prioritair

project) en het project Locatiebestand op orde (productieversterkend project), die zijn opgestart in 2018 en in 2019 zullen doorlopen. Door het meer centraliseren van onze registraties behorend bij de zaakbehandeling verwachten we een verbetering in de registratie zelf met een verhoging van onze datakwaliteit en meer eenduidige rapportages als gevolg. Tegelijkertijd ontlasten we daarmee de inhoudelijke zaakbehandelaar waardoor die effectiever kan worden ingezet op de inhoudelijke behandeling van de zaak.

6.5.1.3 Teamcoaching en het werken aan een gedeeld perspectief

Binnen de organisatie is onrust ontstaan door de vele in gang gezette veranderingen en ontwikkelingen, zoals intensivering van de sturing op de productie, de verdergaande uniformering, de gevraagde bewustwording voor het meer zakelijk werken en het implementeren van de opgelegde bijsturende en versoberende maatregelen. Deze onrust heeft tot spanning en uitval van medewerkers geleid. Het coachingsbureau Het Zuiderlicht is hiervoor ter ondersteuning aangetrokken en na de zomer gestart.

Uit het door het bureau verrichte onderzoek binnen de organisatie naar het collectief drijfveren DNA is gebleken dat in alle teams en het MT onvoldoende een gedeeld perspectief wordt ervaren. Het ontbreken van een gedeeld perspectief werkt belemmerend in de dagelijkse praktijk en zorgt voor onrust en onduidelijkheid. Het werken vanuit een gedeeld perspectief werkt daarentegen versnellend en levert een eenduidig beeld naar buiten op.

Het MT heeft als antwoord hierop in het traject met Het Zuiderlicht een concept-visie opgesteld, welke in 2019 verder zal worden uitgewerkt en besproken met medewerkers en bestuur.

6.5.2 INFORMATIEBEVEILIGING (AVG)

Per 25 mei 2018 is in Nederland de Algemene Verordening Gegevensbescherming (AVG) van toepassing. Per die datum moeten alle bedrijven en overheidsinstanties voldoen aan deze nieuwe Europese privacyverordening ter bescherming van persoonsgegevens en de privacy van de burger. De RUD heeft naar aanleiding van de nieuwe wetgeving het Informatiebeveiligings- en privacy beleid vastgesteld. In het beleid is beschreven hoe binnen de RUD richting en invulling wordt gegeven aan informatiebeveiliging en privacy. Het uitvoeren van het beleid heeft niet alleen gevolgen voor de interne bedrijfsvoering maar ook voor het bevoegd gezag, waar de RUD producten aan levert maar ook delen van de bedrijfsvoering inkoopt, en de leveranciers van de RUD informatiesystemen.

Op basis van het vastgestelde beleid is een plan van aanpak gemaakt met een plateauplanning. Het plateau "informatiebeveiliging is onder controle" is bereikt als de ontwikkelprocessen op basis van de plateauplanning in 2021 zijn afgerond en RUD Drenthe aantoonbaar aan alle richtlijnen uit het informatiebeveiligings- en privacybeleid voldoet.

6.5.3 DE KWALITEITSCRITERIA 2.1

De RUD Drenthe wil voldoen aan interne en externe kwaliteitseisen. De uitvoering van de kwaliteitscriteria 2.1 is gekoppeld aan het uitvoering geven van de door onze deelnemers ondertekende Kwaliteitsverordening Vergunningverlening, toezicht en handhaving, betrekking hebbend op de beschikbaarheid en de deskundigheid van organisaties die met de vergunningverlening, toezicht en handhaving van de betrokken wetten zijn belast.

Volgens een in 2015 uitgevoerde analyse, voldoet de RUD Drenthe na uitvoering van het verbeterplan aan de kwaliteitscriteria 2.1. Eind 2016 is een zogenoemde e-portfolio module aangeschaft waarmee een scan kan worden gemaakt of medewerkers voldoen aan de kwaliteitscriteria 2.1. Het instrument e-portfolio is vanwege problemen bij de leverancier nog niet in gebruik genomen. De balans is daarom nog niet in 2018 opgemaakt. Het is op dit moment nog niet duidelijk wanneer de leverancier de problemen heeft opgelost.

In het kader van de IWP-planningsgesprekken vinden gesprekken over de benodigde opleidingen plaats. Ieder team maakt hierbij een opleidingsplan. De medewerkers volgen de afgesproken opleidingen. De werkverdelers en teamleiders zorgen voor toewijzing van een zaak op basis van de vereiste en genoten opleiding en ervaring van de medewerkers. De mensen met de juiste opleiding en ervaring worden ingezet.

De maatregelen uit het verbeterplan kwaliteitscriteria 2.1 zijn in de tweede helft 2018 geëvalueerd. Het conceptrapport van de evaluatie ligt begin 2019 voor beoordeling bij de teamleiders. Vervolgens zal afronding plaatsvinden en zal het rapport op route worden gebracht.

6.5.4 INSPECTIEVIEW MILIEU

De wettelijke verplichte technische koppeling tussen Inspectieview en het zaakstelsel (LOS) van de RUD is operationeel opgeleverd. Om het operationeel te krijgen is veel werk verzet in het goed koppelen met ons zaakstelsel, testen en in beheer name. Het is nu mogelijk een gestructureerde dataset vanuit het LOS op basis van vragen gesteld in het Inspectieview op te halen en te tonen in inspectieview. De aangesloten ketenpartners delen op deze wijze gestandaardiseerde informatie over toezicht en handhaving per locatie. De data wordt iedere dag bijgewerkt.

In 2019 zal de technische implementatie worden vervolgd, waarbij de focus ligt op het maken van werkafspraken voor borging van de registratie van de verplichte velden in LOS t.b.v. Inspectieview en het verbeteren van de bijbehorende datakwaliteit.

Naast de technische implementatie zal in 2019 ook aandacht worden besteed aan het inbedden van het gebruik van Inspectieview Milieu bij het houden van toezicht.

6.5.5 KLACHTEN RUD DRENTHE (AWB)

Overeenkomstig de Algemene wet bestuursrecht (Awb) dienen wij jaarlijks deze geregistreerde klachten te publiceren. Voor klachten over onze taakuitvoering in de praktijk bestaat een klachtenreglement, dat onder meer voorschrijft dat het dagelijks bestuur jaarlijks rapporteert over de geregistreerde klachten aan het algemeen bestuur en aan onze deelnemers.

In het programmajaar 2018 zijn de volgende vijf klachten ingediend, waarvan 4 betrekking hebben op asbestsanering :

1. Onderwerp: Asbestsanering/bestuursdwang bij sluiting
Aard klacht: Onheuse bejegening door ambtenaar, intimidatie, slechte communicatie
Oordeel: 21 februari 2018: grotendeels ongegrond en voor een beperkt deel gegrond v.w.b. communicatie
Afhandeling: Geen vervolg Nationale ombudsman.
2. Onderwerp: Asbestsanering
Aard klacht: RUD zou de rekening moeten betalen van voorgeschreven controles
Oordeel: 26 juni 2018: Niet de RUD maar de saneerder moet de nota betalen; geen contractuele relatie tussen RUD en controleur
Afhandeling: Klager heeft erin berust; geen vervolg Nationale Ombudsman.
3. Onderwerp: Handhaving bodem
Aard klacht: RUD handhaaft niet dan wel willekeurig, RUD werkt niet mee aan registratie rapporten bij het landelijke Bodemloket
Oordeel: 20 juni 2018: ongegrond
Afhandeling: Geen vervolg Nationale Ombudsman.
4. Onderwerp: Asbestsanering
Aard klacht: Onduidelijkheden tijdens saneringsproces, verstoring communicatie buitengewoon opsporingsambtenaar, slechte communicatie
Oordeel: Ongegrond, communicatie kon RUD niet worden aangerekend
Afhandeling: Klacht naar tevredenheid afgehandeld, geen vervolg Nationale ombudsman
5. Onderwerp: Asbestsanering
Aard klacht: Ontvangen 1 november 2018; onheuse bejegening en intimidatie door buitengewoon opsporingsambtenaar, slechte communicatie
Oordeel: Is in procedure, wordt verwacht in 2019.

6.5.6 UITVOERING VAN DE COLLEGIALE TOETS

De RUD Drenthe heeft in 2018 een tweetal Collegiale toetsen afgenomen bij respectievelijk de Omgevingsdienst Regio Utrecht en de Omgevingsdienst Veluwe IJssel.

Deze diensten hebben op 7 juni 2018 de Collegiale toets uitgevoerd bij de RUD Drenthe.

Het doel van de Collegiale Toets is omgevingsdiensten, gemeenten en provincies te helpen bij het borgen van de kwaliteit met een streven naar voortdurende verbetering. De eisen zoals vastgelegd in de Besluit Omgevingsrecht (BOR) en bijbehorende Ministeriële Regeling zijn uitgangspunt, waarbij ook “best practises” uit gewisseld worden. Het directeurenoverleg (ALV) van Omgevingsdienst NL (OD NL) heeft besloten hieraan in 2018 een vervolg te geven. Voor 2018 zijn “probleemanalyse” en “nabijheid opdrachtgever” als centraal thema gekozen.

De methodiek en informele vorm wordt als erg waardevol ervaren en levert door kennisdeling een warme inspiratie. Er is nog veel te ontwikkelen in Drenthe, maar vanuit de feedback leert het ons ook dat we al mooie stappen hebben gezet waar we trots op kunnen zijn! Zo is men onder de indruk van de bedachte systematiek van de Drentse Maat, de afgesproken uniformering van het takenpakket, de wijze van doorrekenen van de kosten en het gebruikte rekenmodel.

In vergelijking lijkt de RUD Drenthe landelijk een middenmoter te zijn (oudere diensten hebben veelal een en ander beter voor elkaar).

De Drentse Maat en bijbehorende prioritering kan worden beschouwd als eerste opstap richting een gedegen probleemanalyse die gebaseerd is op risico's en op basis waarvan vervolgens het vereiste inzicht kan ontstaan in de mate van naleving en de risico's bij niet naleving. Met het in gebruik nemen van de uniforme branchegekoppelde digitale checklisten, inclusief de registratie van de LHS beoordelingen, zal dat inzicht in 2019 gaan ontstaan.

De opdracht voor de omgevingsdiensten (uitgangspunt van de BOR) is om meer te sturen op het resultaat in de buitenwereld in plaats van bijvoorbeeld aantallen controles. Het opbouwen van de juiste betrouwbare data is hierbij een essentiële randvoorwaarde. Het is daarom ook nodig om op basis van doelstellingen KPI's te benoemen en bijbehorende indicatoren te benoemen en hierop te registreren. Projectmatig werken kan hierbij helpen omdat dit heldere resultaten oplevert voor de deelnemers. Op deze wijze verschuift de focus duurzaam van kwantiteit naar kwaliteit en outcome.

6.6 PERSONELE ONTWIKKELINGEN

6.6.1 FORMATIE EN BEZETTING

Per 31 december 2018 had de RUD Drenthe 120 vaste medewerkers in dienst als volgt verdeeld over de teams. De 120 medewerkers vormen een bezetting van 109 fte.

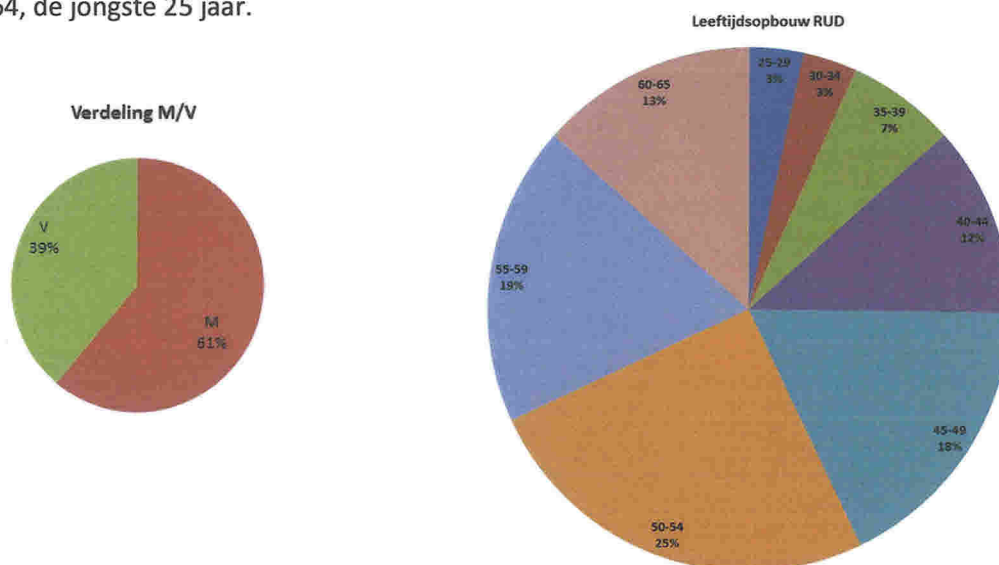
Figuur 8: De formatie van de RUD per organisatie-onderdeel

Team	Aantal personen
Directie	1
Programmamanagement	1
Vergunningen (incl. teamleider)	23
Advies (incl. teamleider)	15
Toezicht en HH Assen (incl. teamleider)	15
Toezicht en HH Emmen (incl. teamleider)	13
Juridisch (incl. teamleider)	13
Bodem (teamleider jur.)	19
Bedrijfsbureau (incl. teamleider)	20
Totaal	120

Het MT bestaat uit de directeur met 7 teamleiders. Op dit moment zijn er 2 teamleidersfuncties vacant waarvan er 1 ad interim wordt ingevuld en 1 wordt waargenomen door 1 van de vaste teamleiders. Er is in 2018 voor gekozen om, naast de plenaire MT-overleggen, te werken met een tijdelijke overlegstructuur. Daarin besprak de directie in het kader van het actieplan productie op orde wekelijks met de 2 verantwoordelijke teamleiders de speerpunten financiën en productie.

6.6.2 LEEFTIJDOPBOUW

De leeftijdsopbouw van de RUD Drenthe is in de figuur weergegeven. De oudste medewerker bij de RUD is 64, de jongste 25 jaar.

6.6.3 VAN INHUUR NAAR MEER VAST PERSONEEL

De 120 medewerkers vormen een bezetting van 109 fte. Dit betekent dat er nog 11 fte ruimte is op het totaal van 120 fte begrote personeelsformatie. Tegelijkertijd wordt er ruim ingehuurd (ca 25 fte). Dit heeft voor deel ook te maken met het ziekteverzuim dat in 2018 duidelijk hoger lag dan begroot (zie 6.6.5). In het vierde kwartaal is daarom in overleg met het bestuur besloten om vooruitlopend op een op stapel staand Strategische Personeelsplannings-traject een wervingstraject te starten. Het doel van dit traject is minder inhuur en meer vast personeel om daardoor meer rust in de organisatie te krijgen en tegelijkertijd de interne mobiliteit op gang te brengen en ontwikkelperspectief te bieden aan de eigen medewerkers. Daarbij speelt ook de arbeidsmarktontwikkeling een rol. Door goede mensen te behouden en aan ons te binden spelen we in op de urgente personele vraag.

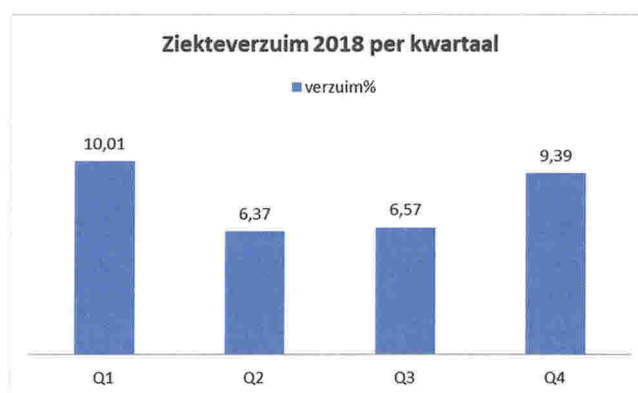
6.6.4 IN-, DOOR- EN UITSTROOM

In 2018 hebben 9 medewerkers de RUD Drenthe verlaten om verschillende redenen, er zijn 5 medewerkers (1 tijdelijk, 4 vast) in dienst getreden bij de RUD. Op basis van het wervingstraject in het vierde kwartaal hebben 9 mensen een aanstelling gekregen met ingang van 2019. Intern heeft beperkte doorstroom plaatsgevonden maar de verwachting is dat er in 2019 binnen toezicht een aantal functies intern vervuld kunnen worden. Tevens hebben er middels externe toetsing herstelwerkzaamheden plaatsgevonden met medewerkers die bij de start van de RUD een andere functie toebedeeld hebben gekregen dan ze daadwerkelijk uitvoeren. Hieraan zal in 2019 een vervolg gegeven worden.

6.6.5 ZIEKTEVERZUIM HOGER DAN BEGROOT

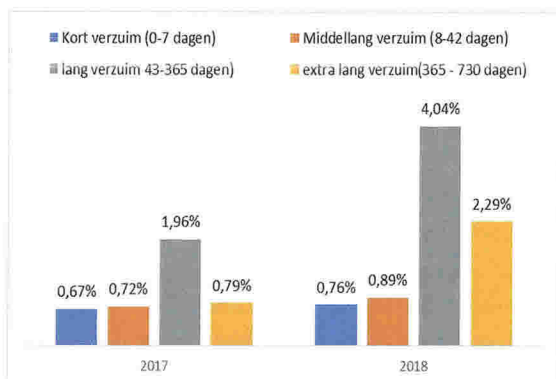
Een deel van de grote hoeveelheid inhuur heeft te maken met het hoge ziekteverzuim waar we in 2018 mee te maken hadden. Een groot deel van het ziekteverzuim in het eerste kwartaal was nog toe te kennen aan de heersende griepgolf (verzuimpercentages van 10% waren geen uitzondering en golden ook voor de RUD Drenthe). Het verzuim bleef boven de 6% in het tweede en derde kwartaal en was boven de 9% in het laatste kwartaal. Ver het gehele jaar genomen betekent dit een ziekteverzuim van 8 % ten opzicht van 4 % in 2017.

Figuur 9: het ziekteverzuim per kwartaal in 2018

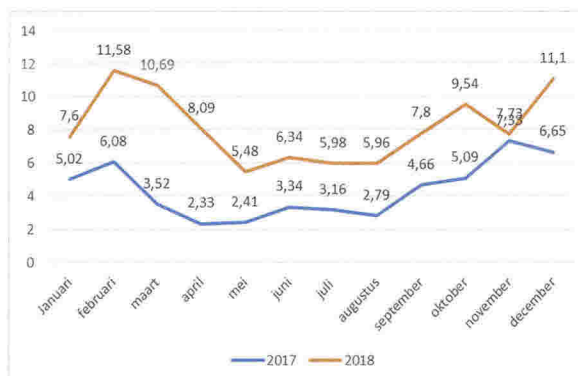

Het ziekteverzuim terugdringen is een aandachtspunt voor de RUD Drenthe in 2018. In de begroting en het jaarprogramma wordt uitgegaan van een norm van 4%, waardoor er geen compensatie mogelijk is voor het deel ziekteverzuim dat hierboven ligt. Dit betekent op jaarbasis een extra (boven hetgeen is begroot) productieverlies.

Figuur 11: Verdeling in duur van het ziekteverzuim

Figuur 10: Ontwikkeling van het ziekteverzuim in 2018 t.o.v. 2017

Frequent verzuim heeft voortdurend de aandacht binnen het MT en is onderwerp van gesprek met de medewerkers die het betreft. Om het ziekteverzuim verder terug te dringen hebben wij in 2018 de volgende aanvullende maatregelen getroffen:

- Vergroting van de toegankelijkheid van bedrijfsmaatschappelijk werk. De medewerkers kunnen nu rechtstreeks contact leggen met het bedrijfsmaatschappelijk werk, waar eerder tussenkomst van de bedrijfsarts en/of teamleider nodig was.
- Er is een start gemaakt met het traject team coaching bij alle teams inclusief het MT waarvan de eerste resultaten begin 2019 gepresenteerd zullen worden.
- Eind 2018 is ervoor gekozen om in 2019 een directe verzuimbegeleiding op de lopende dossiers toe te passen in plaats van de verzuimcoaching zoals die eerder werd ingezet. Tijdens de eerste twee maanden van de verzuimbegeleiding kunnen we de meeste invloed uitoefenen. Het is daarom belangrijk om samen direct de juiste toon te zetten: beweging. Een aan de RUD Drenthe toegewezen casemanager voert al op dag 5 van het verzuim een gesprek met de betrokken medewerker en mag, in tegenstelling tot een leidinggevende, vanaf de eerste verzuimdag mogelijkheden en beperkingen uitvragen.

De verwachting is dat genoemde interventies zullen leiden tot een lager ziekteverzuim in 2019.

6.6.6 FRICTIEKOSTEN

In onze rapportages in 2018 is melding gemaakt van onze constatering dat bij een aantal van onze medewerkers sprake is van een significante onderproductie. Ten aanzien van een aantal van deze medewerkers is de verwachting is dat zij niet op adequate wijze inzetbaar zullen zijn. Dit vraagt om maatwerkafspraken met individuele medewerkers die gepaard zullen gaan met frictiekosten. Omvang en ontstaansmoment van die frictiekosten zal per situatie verschillen. Om deze noodzakelijk geachte maatwerkafspraken te kunnen maken is budget nodig dat in de begroting niet is voorzien. Voor 2018 bedroegen de frictiekosten in totaal € 191.806,-

6.6.7 STRATEGISCHE PERSONEELSPANNING (SPP)

In 2018 is besloten een start te maken met strategische personeelsplanning en dit proces bij aanvang onder regie van HR te laten begeleiden door een extern bureau, om het vervolg onder verantwoordelijkheid van de teamleiders voort te zetten. Uitgangspunt bij dit traject is

talentontwikkeling van medewerkers. Een en ander wordt direct gekoppeld aan het lopende teamcoachingstraject. Hiervoor heeft een verkennen gesprek plaatsgevonden in december. De aftrap in het MT en vervolgens in de teams zal in het eerste kwartaal van 2019 plaatsvinden, zodra de contouren van de missie en visie van de RUD Drenthe gepresenteerd kunnen worden. Het gekozen bureau zal gedurende het hele traject de driehoek HR-productiviteit-financiën in het oog houden. De OR wordt nauw betrokken bij SPP.

6.6.8 VERLOFSTUWMEER TERUGDRINGEN

Om het ontstane verlofstuwmeer terug te dringen hebben er in 2018 een aantal interventies plaatsgevonden. Er is besloten het te vervallen compensatie- en wettelijk verlof uit te betalen in 2018 en medewerkers er actief op te wijzen dat dit een eenmalige tegemoetkoming is. Vanuit organisatorisch en financieel oogpunt vormt het oplopende verlofsaldo een reëel bedrijfsrisico. In MT-verband zijn daarom nadrukkelijk afspraken gemaakt over sturing op verlof en het op regelmatige basis informeren van medewerkers over de stand van zaken en de (on)mogelijkheden van verlof opnemen en verkopen en het al dan niet contractueel vastleggen van ADV.

6.6.9 ARBEIDSOMSTANDIGHEDEN (ARBO)

De RI&E (risico-inventarisatie & -evaluatie) is de basis van het Arbobeleid. De plannen van aanpak zijn getoetst en we hebben opdracht van de externe toetser gekregen om kritisch te kijken naar de bronaanpak van de samenhang van maatregelen. In 2018 zijn aan de hand van risicoscenario's alle risico's beoordeeld in een verdiepende RI&E. Op basis van de uitkomsten wordt in 2019 het plan van aanpak aangepast.

Voor wat betreft de werkplekken heeft op de locatie Assen een uitbreiding plaatsgevonden en zijn op alle werkplekken in Emmen en Assen dubbele beeldschermen geïnstalleerd.

In 2018 heeft de arbeidsinspectie een steekproef uitgevoerd bij de RUD Drenthe op de onderwerpen arbeidsdiscriminatie en psychosociale arbeidsbelasting (ongewenst gedrag). Voor het grootste deel hebben we het beleid op orde.

Ten aanzien van voorlichting hebben de inspanningen in de afgelopen jaren onvoldoende gelegen op ongewenst gedrag door externen en onvoldoende op intern ongewenst gedrag. Ook hadden we het zwangerschapsbeleid niet op orde. Dit is een indirecte vorm van arbeidsdiscriminatie. Hiervoor is een actieplan opgesteld en in 2018 uitgevoerd waardoor beide overtredingen aantoonbaar zijn opgeheven.

De arbo-preventiemedewerkers die de Arbo vakopleiding hebben afgerond werden beiden 4 uur per week ingezet. De arbo-coördinator werd 8 uur per week beschikbaar gesteld door de Provincie. Voor 2019 wordt in verband met vertrek van deze functionaris vervanging gezocht voor de RUD Drenthe. Vooralsnog wordt de inzet qua uren gehandhaafd.

6.6.10 OPLEIDINGEN

Goed werkgeverschap vraagt om investeren in kennis en ontwikkeling van medewerkers. Bij de RUD Drenthe is van het totale beschikbare opleidingsbudget (€ 187.140) 86% gebruikt (€ 160.984) in

2018. De verwachting is dat met de Strategische Personeelsplanning de komende jaren nog gericht gebruik zal worden gemaakt van het opleidings- en ontwikkelbudget.

7 DE FINANCIËLE JAARREKENING

7.1 GRONDSLAGEN VOOR WAARDERING EN RESULTAATBEPALING

7.1.1 ALGEMENE GRONDSLAGEN VOOR HET OPSTELLEN VAN DE JAARREKENING

De waardering van de activa en passiva en de bepaling van het resultaat vindt plaats op basis van historische kosten. Tenzij bij het desbetreffende balanshoofd anders is vermeld, worden de activa en passiva opgenomen tegen nominale waarden.

De baten en lasten worden toegerekend aan het jaar waarop zij betrekking hebben. Baten en winsten worden slechts genomen voor zover zij op balansdatum zijn gerealiseerd. Verliezen en risico's die hun oorsprong vinden voor het einde van het begrotingsjaar, worden in acht genomen indien zij voor het opmaken van de jaarrekening bekend zijn geworden.

Personeelslasten worden in principe toegerekend aan het boekjaar waarop ze betrekking hebben. Als gevolg van het formele verbod op het opnemen van voorzieningen c.q. schulden uit hoofde van jaarlijks terugkerende arbeidskosten gerelateerde verplichtingen van vergelijkbaar volume, worden sommige personele lasten echter toegerekend aan de periode waarin uitbetaling plaatsvindt; daarbij moet worden gedacht aan componenten zoals ziektekostenpremie ten behoeve van gepensioneerden en overlopende verlofaanspraken.

Voor arbeidskosten gerelateerde verplichtingen van een jaarlijks vergelijkbaar volume wordt geen voorziening getroffen of op andere wijze een verplichting opgenomen. De referentieperiode is dezelfde als die van de meerjarenraming, te weten 4 jaar. Indien er sprake is van (eenmalige) schokeffecten (bijvoorbeeld door reorganisaties) dient wel een verplichting opgenomen te worden.

Om de grondslagen en regels voor het opstellen van de jaarrekening te kunnen toepassen, is het nodig dat de leiding van onze organisatie over verschillende zaken zich een oordeel vormt, en dat de leiding schattingen maakt die essentieel kunnen zijn voor de in de jaarrekening opgenomen bedragen. Inherent aan het maken van schattingen is dat de werkelijke uitkomst kan afwijken.

De jaarrekening is opgesteld vanuit de continuïteitsveronderstelling en ingericht conform het Besluit Begroting & Verantwoording provincies en gemeenten (BBV), inclusief de wijzigingen die daarin met ingang van 2018 voor gemeenschappelijke regelingen van kracht zijn geworden (presentatie overhead). Er zijn in de grondslagen verder geen wijzigingen ten opzichte van voorgaande jaren.

7.1.2 VASTE ACTIVA

Materiële vaste activa zijn gewaardeerd tegen de verkrijgings- of vervaardigingsprijs. Specifieke investeringsbijdragen van derden worden op de desbetreffende investering in mindering gebracht; in die gevallen wordt op het saldo afgeschreven. Slijtende investeringen worden vanaf het moment van ingebruikneming annuïtair afgeschreven in de verwachte gebruiksduur.

Bij de waardering wordt in voorkomende gevallen rekening gehouden met een bijzondere vermindering van de waarde, indien deze naar verwachting duurzaam is. In het begrotingsjaar heeft

een dergelijke vermindering overigens niet plaatsgevonden. Dergelijke afwaarderingen worden teruggenomen als ze niet langer noodzakelijk blijken.

De gehanteerde afschrijvingstermijnen zijn als volgt.

Gronden en terreinen	n.v.t.
Woonruimten	n.v.t.
Bedrijfsgebouwen	n.v.t.
Vervoermiddelen	n.v.t.
Machines, apparaten en installaties	n.v.t.
Overige materiële vaste activa	5 jaar (inventarissen en software)

Het materieel ten behoeve van het uitvoeren van metingen hebben wij bij de start om niet verkregen van de bevoegde gezagen. Deze bestaan uit meetinstrumenten en diverse kleinere gereedschappen. De waarde en levensduur op dat moment was niet bekend en ook waren deze materialen niet geactiveerd door de bevoegde gezagen, omdat de waarde afzonderlijk onder de activeringsgrens bleef. De vervanging van deze meetinstrumenten en gereedschappen zijn in onze begroting 2018 en meerjarenbegrotingen onder de onderhoudskosten opgenomen.

De ICT/communicatieapparatuur en de inventaris worden door ons gehuurd/geleased van de provincie Drenthe en de gemeente Emmen. De afspraken hieromtrent zijn in een dienstverleningsovereenkomst vastgelegd. Deze apparatuur en inventaris worden niet geactiveerd op de balans.

De operationele leasing van 2 piketauto's en 2 algemene bedrijfsauto's wordt niet als actief in de balans verwerkt. Wel wordt de omvang van de langjarige verplichtingen die uit hoofde van leasing, huur en anderszins zijn aangegaan vermeld in het onderdeel "Niet in de balans opgenomen verplichtingen" aan het einde van de toelichting op de balansposten.

7.1.3 VLOTTENDE ACTIVA

7.1.3.1 *Vorderingen en overlopende activa*

De vorderingen worden gewaardeerd tegen nominale waarde. Voor verwachte oninbaarheid wordt een voorziening in mindering gebracht. De voorziening wordt statisch bepaald op basis van de geschatte inningskansen.

7.1.3.2 *Liquide middelen en overlopende posten*

Deze activa worden tegen nominale waarde opgenomen.

7.1.4 VLOTTENDE PASSIVA

De vlottende passiva worden gewaardeerd tegen de nominale waarde.

7.1.5 GRONDSLAGEN VOOR BEPALING VAN HET RESULTAAT

7.1.5.1 Algemeen

De baten en lasten worden toegerekend aan het boekjaar waarop ze betrekking hebben. Winsten worden slechts genomen voor zover zij op balansdatum zijn verwezenlijkt. Verliezen en risico's die hun oorsprong vinden voor het einde van het verslagjaar, worden in acht genomen, indien zij voor het vaststellen van de jaarrekening bekend zijn geworden.

7.1.5.2 Personeelsbeloningen

Onder personeelslasten zijn begrepen de in het in boekjaar verschuldigde salarissen, sociale lasten, pensioenpremies, inleenkrachten en overige personeelskosten, verminderd met de ontvangen uitkeringen van sociale fondsen.

- Periodiek betaalbare beloningen

Lonen, salarissen pensioen- en sociale lasten worden op grond van de arbeidsvoorwaarden verwerkt in de staat van baten en lasten voor zover ze verschuldigd zijn aan werknemers.

- Nederlandse pensioenregelingen

We hebben een pensioenregeling bij Stichting Bedrijfspensioenfonds ABP. Op deze pensioenregeling zijn de bepalingen van de Nederlandse Pensioenwet van toepassing en worden op verplichte of contractuele basis premies betaald door de instelling. ABP hanteert het middelloon als pensioengevende salarisgrondslag. ABP probeert ieder jaar de pensioenen te verhogen met de gemiddelde stijging van de lonen in de sectoren overheid en onderwijs. Wanneer de dekkingsgraad lager is dan 105% vindt er geen indexatie plaats. De premies worden verantwoord als personeelskosten zodra deze verschuldigd zijn. Vooruitbetaalde premies worden opgenomen als overlopende activa indien dit tot een terugstorting leidt of tot een vermindering van toekomstige betalingen. Nog niet betaalde premies worden als verplichting op de balans opgenomen.

De beleidsdekkingsgraad van Stichting Bedrijfspensioenfonds ABP bedroeg per 31 december 2018: 103,8%.

Verder wordt op balansdatum een voorziening opgenomen voor bestaande additionele verplichtingen ten opzichte van het fonds en de werknemers, indien het waarschijnlijk is dat voor de afwikkeling van die verplichtingen een uitstroom van middelen zal plaatsvinden en de omvang van de verplichtingen betrouwbaar kan worden geschat. Het al dan niet bestaan van verplichtingen wordt beoordeeld aan de hand van de uitvoeringsovereenkomst met het fonds, de pensioenovereenkomst met de werknemers en andere (expliciete of impliciete) toezeggingen aan de werknemers. De voorziening wordt gewaardeerd tegen de beste schatting van de contante waarde van de bedragen die noodzakelijk zijn om de verplichtingen op balansdatum af te wikkelen.

7.2 OVERZICHT BATEN EN LASTEN IN DE JAARREKENING

Het overzicht van baten en lasten over het begrotingsjaar 2018 is gebaseerd op ons totale programma. Het BBV vereist dat vanaf 2018 de kosten van de overhead in een apart programma verantwoord moeten worden. Het overzicht van de baten en lasten van de diverse programma's conform de vereisten van het BBV is opgenomen in paragraaf 5.4.

	Raming begrotingsjaar voor wijziging	Raming begrotingsjaar na wijziging	Realisatie begrotingsjaar	Afwijking
Totale baten	12.583.553	14.453.235	14.402.487	-50.748
Deelnemersbijdragen	12.087.553	13.959.235	13.959.235	-
Inkomsten leges	225.000	223.000	154.634	-68.366
Inkomsten projecten	271.000	271.000	288.618	17.618
Totale lasten	12.564.288	14.446.507	14.421.851	24.656
Personeelslasten	9.550.784	10.628.403	11.082.515	-454.112
Loonsom primair proces	7.375.234	7.738.388	7.091.955	646.433
Loonsom overhead	1.398.037	1.618.611	1.352.859	265.752
Doorbelastingen en frictiekosten	-	-	135.117	-135.117
Inhuur primair proces	37.000	507.124	1.833.576	-1.326.452
Inhuur overhead	-	90.000	80.899	9.101
Reiskosten	300.000	300.000	263.680	36.320
Opleidingen	176.205	187.140	160.984	26.156
Algemene kosten	264.308	187.140	163.446	23.694
Bedrijfsvoeringskosten	2.444.104	2.519.104	2.220.631	298.473
Materieel (Toolbox)	30.000	30.000	12.100	17.900
Packagedeal Emmen en provincie Drenthe	1.670.673	1.745.673	1.666.263	79.410
Huur zaakstelsel/licentie LOS	152.369	152.369	157.409	-5.040
Overige licentie- en ICT kosten	224.000	224.000	214.912	9.088
Overige bedrijfskosten	367.062	367.062	169.947	197.115
Legeskosten	173.400	173.000	107.332	65.668
Projectkosten LOS	-	400.000	400.000	0
Projectkosten	271.000	271.000	288.618	-17.618
Projectkosten Ontwikkelprogramma	-	330.000	322.756	7.244
Onvoorzien	125.000	125.000	-	125.000
Saldo van baten en lasten voor mutatie reserves	19.265	6.728	-19.364	-26.092
Toevoeging en onttrekking reserves	-	-	-	-
Toevoeging reserves	-	-	-	-
Onttrekkingen reserves	-	-	-	-
Saldo van baten en lasten na mutatie reserves	19.265	6.728	-19.364	-26.092

7.2.1 ANALYSE OP HOOFDLIJNEN: MAXIMALE REALISATIE VAN HET UITVOERINGSPROGRAMMA, MAXIMALE FOCUS OP PRODUCTIE.

Het begrotingsjaar 2018 hebben we afgesloten met een negatief resultaat van € 19.364,-. Het resultaat wijkt € 26.092,- in negatieve zin af van het begrote resultaat na begrotingswijziging.

De deelnemersbijdragen zijn conform de ongewijzigde begroting geweest. Opvallend bij de baten is met name dat de legesinkomsten aanzienlijk lager zijn dan begroot. Dit komt doordat er minder aanvragen zijn geweest.

Aan de lastenkant wijken meerdere posten af van de begroting. Zo zijn de gerealiseerde personeelslasten hoger dan begroot. Dit is het gevolg van hogere kosten voor inhuur die

samenhangen met het besluit om de maximale focus op productie te leggen en daarvoor alle nog beschikbare middelen in te zetten.

De bedrijfsvoeringskosten zijn aanzienlijk lager dan begroot. De voornaamste oorzaken hiervan zijn de lagere incidentele kosten voor de Packagedeal en de lagere overige bedrijfskosten als gevolg van maximale focus op productie.

7.3 TOELICHTING BATEN

7.3.1 DEELNEMERSBIJDAGEN

	Raming begrotingsjaar voor wijziging	Raming begrotingsjaar na wijziging	Realisatie begrotingsjaar	Afwijking
Deelnemersbijdragen	12.087.553	12.802.011	12.802.011	-
Incidentele deelnemersbijdrage	-	640.100	640.100	-
Correctie Niet-Drentse Maat	-	187.124	187.124	-
Deelnemersbijdrage Ontwikkelprogramma	-	330.000	330.000	-
Totale deelnemersbijdrage	12.087.553	13.959.235	13.959.235	-

De reguliere deelnemersbijdrage is conform de (gewijzigde) begroting geweest. De detaillering van de bijdragen door de verschillende deelnemers is uiteengezet in bijlage A.

7.3.2 LEGES

	Raming begrotingsjaar voor wijziging	Raming begrotingsjaar na wijziging	Realisatie begrotingsjaar	Afwijking
Inkomsten leges	225.000	223.000	154.634	-68.366

Per 1 januari 2014 zijn wij gemandateerd door de provincie inzake de inning en heffing van leges. Het betreft de leges voor de luchtvaart en de WABO. We dragen zorg voor de verrekening met de gemeenten (zij maken het bouwdeel van de provinciale WABO –vergunning) waarbij 70% van de geïnde WABO leges bij ons in rekening worden gebracht door de gemeenten. Het innen van leges behoort tot onze structurele taak en wordt vanaf het jaar 2015 meegenomen in de begroting.

Het totaal aan legesopbrengsten blijft ca. € 68.000,- achter ten opzichte van de raming door minder aantal aanvragen en lagere bouwkosten.

7.3.3 PROJECTEN

	Raming begrotingsjaar voor wijziging	Raming begrotingsjaar na wijziging	Realisatie begrotingsjaar	Afwijking
Werkzaamheden voor bevoegde gezagen (diverse projecten)	271.000	271.000	288.618	17.618

We hebben in 2018 in opdracht van onze eigenaren diverse projecten uitgevoerd. De ingebrachte projecten in 2018 zijn:

Projecten	
BRZO-taken inzake achterstanden vergunningen	1.420
Werkzaamheden voor provincie Drenthe m.b.t. Prolander	4.217
Administratieve ondersteuning Bodemsanering	12.775
Impuls Omgevingsveiligheid deelprogramma 3	11.454
Impuls Omgevingsveiligheid deelprogramma 4	129.509
EED gelden	58.366
Juridische ondersteuning Luchtvaartbeleid	7.014
Asbestdaken	32.649
Opschonen archiefstukken WABO	16.051
Alte Picardie kanaal Coevorden	15.163
Totaal	288.618

7.4 TOELICHTING LASTEN

7.4.1 PERSONEELSLASTEN

De personeelslasten bestaan uit de loonsom, inhuur en overige personeelskosten. Met name op de posten loonsom en inhuur is het budget sterk overschreden. Zoals hiervoor vermeld is dit een direct gevolg van de maximale focus op productie waardoor gedurende het jaar alle beschikbare middelen zijn ingezet ten behoeve van het verhogen van de productie.

7.4.1.1 Loonsom

	Raming begrotingsjaar voor wijziging	Raming begrotingsjaar na wijziging	Realisatie begrotingsjaar	Afwijking
Lonen primair	7.375.234	7.738.388	7.091.955	646.433
Lonen overhead	1.398.037	1.618.611	1.352.859	265.752
Kosten voorziening personeelskosten	-	-	31.637	-31.637
Frictiekosten personeel	-	-	160.169	-160.169
Mutatie verlofstuwmeer	-	-	48.605	-48.605
Af: Ontvangen loonkosten compensatie	-	-	53.191	53.191
Af: doorbelasting personeel aan externe projecten	-	-	52.104	52.104
Totale loonsom	8.773.271	9.356.999	8.579.931	777.068

De loonkosten worden gemaakt voor de vaste formatie. Onze vaste formatie bestaat uit zowel de medewerkers die betrokken zijn in het primaire proces als de ondersteunende functies. Het gerealiseerde bedrag voor lonen is lager dan begroot als gevolg van niet ingevulde vacatureruimte of het invullen van deze vacatureruimte door inhuur van personeel.

In 2018 is alles op alles gezet om de productie te halen en dit heeft tot gevolg dat het verlof in 2018 is toegenomen. De bedoeling is om in 2019 het verlof weer sterk te gaan afbouwen door het verlof uit te betalen of door versterkt in te zetten op reductie van verlof.

7.4.1.2 Inhuur

	Raming begrotingsjaar voor wijziging	Raming begrotingsjaar na wijziging	Realisatie begrotingsjaar	Afwijking
Inhuur primair	37.000	507.124	2.122.195	-1.615.071
Inhuur overhead	-	90.000	80.899	9.101
Af: doorbelasting inhuur aan externe projecten	-	-	288.618	288.618
Totaal inhuur	37.000	597.124	1.914.476	-1.317.352

De kosten voor inhuur zijn aanzienlijk hoger dan begroot. Dit komt omdat wij deels eigen medewerkers inzetten voor de uitvoering van de projecten en vervolgens inhuren om de eigen medewerkers te vervangen. Op basis van de urenregistratie is een adequate onderbouwing beschikbaar van de bestede en toe te rekenen uren.

7.4.1.3 Overige personeelskosten

	Raming begrotingsjaar voor wijziging	Raming begrotingsjaar na wijziging	Realisatie begrotingsjaar	Afwijking
Opleidingskosten	176.205	187.140	160.984	26.156
Algemene kosten	264.308	187.140	163.445	23.695
Reiskosten	300.000	300.000	263.680	36.320
Totale overige personeelskosten	740.513	674.280	588.109	86.171

Er zijn ca. 26K minder opleidingskosten gemaakt dan begroot. Bijna alle toegekende opleidingen zijn gevolgd, maar enkele opleidingen zijn gecancelled door het opleidingsinstituut, omdat er te weinig deelname was. Dit resulteert erin dat er minder opleidingskosten zijn gemaakt.

De reiskosten 36k vallen lager uit dan begroot in de begrotingswijziging omdat er minder kilometers gedeclareerd zijn en een deel van de kilometers zit in het tarief van externe inhuur.

7.4.2 BEDRIJFSVOERINGSKOSTEN

De geraamde en gerealiseerde bedrijfsvoeringskosten zijn in onderstaand overzicht uiteengezet

	Raming begrotingsjaar voor wijziging	Raming begrotingsjaar na wijziging	Realisatie begrotingsjaar	Afwijking
Abonnementen	15.000	15.000	6.763	8.237
Licentiekosten en ICT kosten	224.000	224.000	214.912	9.088
Toolbox	30.000	30.000	12.100	17.900
Packagedeal Emmen	829.016	869.016	819.428	49.588
Packagedeal Drenthe	841.657	876.657	846.835	29.822
Communicatie	25.000	25.000	-	25.000
Advertentiekosten	30.000	30.000	3.564	26.436
Lidmaatschap	20.000	20.000	14.170	5.830
Verzekeringen	58.000	58.000	62.168	-4.168
Juridische zaken	30.000	30.000	30.932	-932
Accountantskosten	30.000	30.000	17.940	12.060
OR	20.000	20.000	8.889	11.111
Arbokosten arts	-	-	25.266	-25.266
Kosten gebruikersrecht hardware LOS	5.419	5.419	5.419	-
Licentiekosten Genetics LOS	146.950	146.950	151.990	-5.040
Overige kosten	139.062	139.062	255	138.807
Totale bedrijfsvoeringskosten	2.444.104	2.519.104	2.220.631	298.473

Over het geheel zijn de kosten bij de meeste posten lager dan begroot. Hieronder worden de grootste posten en de oorzaak achter eventuele afwijkingen bij deze posten nader toegelicht.

7.4.2.1 Toolbox

In 2018 zijn de onderhouds- en vervangingskosten ten behoeve van het overgekregeen materieel lager dan begroot. In de komende jaren zal er ook nieuwe apparatuur worden aangeschaft waardoor de verwachting is dat de kosten in deze post in de toekomst zullen stijgen.

7.4.2.2 Packagedeal met gemeente Emmen en provincie Drenthe

In de packagedeal verzorgen de provincie Drenthe en de gemeente Emmen voor een vaste prijs een gezamenlijk pakket diensten aan de RUD Drenthe. Dit betreft huisvesting, ICT, administratie en advies. In deze packagedeal is een indexeringsovereenkomst op basis van het daarvoor geldende gemeentelijke en provinciale indexcijfer. In de begroting was rekening gehouden met extra werkplekken en vervanging nieuwe ICT-apparatuur. Hiervan zijn de werkplekken wel gerealiseerd en de vervanging nog niet.

7.4.3 LEGESKOSTEN

	Raming begrotingsjaar voor wijziging	Raming begrotingsjaar na wijziging	Realisatie begrotingsjaar	Afwijking
Kosten leges	173.400	173.000	107.332	65.668
Totale kosten leges	173.400	173.000	107.332	65.668

De baten met betrekking tot de leges worden verantwoord onder de post 'projectbaten'. De kosten voor de leges zijn, net zoals de legesbaten, lager dan begroot. Dit is het gevolg van minder aantal bouwaanvragen en lagere bouwkosten dan verwacht.

7.4.4 PROJECTKOSTEN LOS

	Raming begrotingsjaar voor wijziging	Raming begrotingsjaar na wijziging	Realisatie begrotingsjaar	Afwijking
Projectkosten LOS	-	400.000	400.000	-
Totale projectkosten LOS	-	400.000	400.000	-

De post projectkosten LOS is in de realisatie conform de begrotingswijziging 2018. In de begrotingswijziging 2018 is voor de ontwikkeling van het LOS een bedrag van € 400.000,- opgenomen voor deze projectkosten. Het betreft een meerjarig project waarvoor het totale budget over 2 jaren verdeeld is. Momenteel worden de verbeteringen doorgevoerd.

7.4.5 PROJECTKOSTEN

	Raming begrotingsjaar voor wijziging	Raming begrotingsjaar na wijziging	Realisatie begrotingsjaar	Afwijking
Projectkosten	271.000	271.000	288.618	-17.618
Totale projectkosten	271.000	271.000	288.618	-17.618

Naast de reguliere taken die in het jaarprogramma zijn opgenomen, voeren wij ook een aantal additionele projecten uit voor deelnemers. Er zijn meer uren gerealiseerd dan begroot, maar deze uren zijn gedeclareerd, waardoor de projectkosten volledig zijn gedekt.

7.4.6 PROJECTKOSTEN ONTWIKKELPROGRAMMA

	Raming begrotingsjaar voor wijziging	Raming begrotingsjaar na wijziging	Realisatie begrotingsjaar	Afwijking
Projectkosten Ontwikkelprogramma	-	330.000	322.756	7.244
Totale projectkosten Ontwikkelprogramma	-	330.000	322.756	7.244

Het programma organisatieontwikkeling is als programma uitgesteld naar 2019. In plaats daarvan is het Actieplan productie op orde 2018 opgezet en uitgevoerd waarin naast de 3 prioritaire projecten en het project Omgevingswet wel een aantal productieversterkende onderdelen van de ontwikkelopgave zijn opgenomen. De in 2018 gemaakte kosten betreffen de kosten voor het opstellen van het concept-ontwikkelprogramma 2019-2020 en de externe kosten voor de doorlichting van de financiële functie en de teamcoaching.

7.4.7 ONVOORZIEN

	Raming begrotingsjaar voor wijziging	Raming begrotingsjaar na wijziging	Realisatie begrotingsjaar	Afwijking
Onvoorzien	125.000	125.000	0	-125.000

De onvoorziene kosten zijn dit jaar niet ingezet in 2018.

7.4.8 ANALYSE BEGROTINGSRECHTMATIGHEID

In de toelichting op het overzicht van baten en lasten in de jaarrekening moet een analyse van de afwijkingen tussen de begroting na wijziging en het overzicht van baten en lasten in de jaarrekening worden gemaakt.

Binnen onze begroting is in 2018 sprake van de programma's : Milieu-regulier, Milieuprojecten en leges, Ontwikkelprogramma en Overhead. Analyse van begrotingsrechtmatigheid dient plaats te vinden op het programmaniveau. Binnen een programma moeten de totale lasten in ogenschouw worden genomen. In paragraaf 7.2 is een overzicht opgenomen van de totale baten en lasten per programma en in paragraaf 7.3 en 7.4 is een analyse gegeven van de belangrijkste afwijkingen ten opzichte van de gewijzigde begroting.

Daarmee voldoen wij aan de eis van begrotingsrechtmatigheid.

7.5 ONZE BALANS

	Ultimo 2018	Ultimo 2017
Vaste activa		
Immateriële vaste activa	0	0
Materiële vaste activa	0	0
Financiële vaste activa	0	0
Totaal vaste activa	0	0

Vlottende activa		
Uitzettingen met een rentetypische looptijd korter dan 1 jaar		
<i>Vorderingen op openbare lichamen</i>	761.290	1.150.130
<i>Uitzettingen in 's Rijks schatkist met een rent typische looptijd korter dan 1 jaar</i>	5.222.981	3.950.357
<i>Overige vorderingen</i>	148.012	28.571
Liquide middelen		
<i>Banksaldi</i>	249.979	249.981
Overlopende activa		
<i>Overige overlopende activa</i>	102.368	125.105
Totaal vlottende activa	6.484.631	5.504.144
Totaal activa	6.484.631	5.504.144

	Ultimo 2018	Ultimo 2017
Vaste passiva		
Eigen vermogen	797.316	816.680
<i>Algemene reserve</i>	541.680	424.199
<i>Bestemmingsreserve</i>	275.000	275.000
<i>Gerealiseerd resultaat</i>	-19.364	117.481
Voorzieningen		
<i>Voorzieningen voor personeelskosten</i>	160.000	325.000
Totaal vaste passiva	957.316	1.141.680

Vlottende passiva		
Netto vlottende schulden met een rentetypische looptijd korter dan 1 jaar		
<i>Overige schulden</i>	3.970.841	2.459.432
Overlopende passiva		
<i>Verplichtingen die in het begrotingsjaar zijn opgebouwd en die in een volgend begrotingsjaar tot betaling komen met uitzondering van jaarlijkse terugkerende arbeidskosten gerelateerde verplichtingen</i>	860.181	795.328
<i>De van de Europese en Nederlandse overheidslichamen ontvangen voorschotbedragen voor uitkeringen met een specifiek bestedingsdoel die dienen ter dekking van laste van volgende begrotingsjaren</i>	674.950	1.070.309
<i>Overige vooruit ontvangen bedragen die ten bate van volgende begrotingsjaren komen</i>	21.343	37.395
Totaal vlottende passiva	5.527.315	4.362.464
Totaal passiva	6.484.631	5.504.144

7.6 TOELICHTING OP DE BALANS

7.6.1 VASTE ACTIVA

We hebben geen vaste activa.

7.6.2 VLOTTENDE ACTIVA

7.6.2.1 Uitzettingen met een rentetypische looptijd korter dan één jaar

De in de balans opgenomen uitzettingen met een looptijd van 1 jaar of minder kunnen als volgt gespecificeerd worden.

	Boekwaarde ultimo 2018	Voorziening	Balanswaarde ultimo 2018	Balanswaarde ultimo 2017
Te vorderen op openbare lichamen	761.290	-	761.290	1.150.130
Uitzettingen in 's Rijks schatkist met een rentetypische looptijd korter dan één jaar	5.222.981	-	5.222.981	3.950.357
Overige vorderingen	148.012	-	148.012	28.571
Totaal uitzettingen	6.132.283	-	6.132.283	5.129.058

Het drempelbedrag in het kader van het schatkistbankieren voor de RUD Drenthe bedraagt 250.000 euro per dag.

De vorderingen op openbare lichamen kunnen als volgt worden gespecificeerd:

Vorderingen op openbare lichamen	
Uitgevoerde projecten 2018	140.273
Door te schuiven BTW latende organisaties 2018	621.017
Totaal	761.290

De overige vorderingen bestaan uit de volgende posten:

Overige vorderingen	
Debiteuren	114.729
Vordering op derden	29.783
Overige	3.500
Totaal	148.012

7.6.2.2 Liquide middelen

	Boekwaarde ultimo 2018	Boekwaarde ultimo 2017
BNG betaalrekening 28.51.61.237	249.979	249.981
Totaal liquide middelen	249.979	249.981

7.6.2.3 Overlopende activa

	Boekwaarde ultimo 2018	Boekwaarde ultimo 2017
Vooruitbetaalde bedragen die ten laste van volgende begrotingsjaren komen	102.368	125.105
Totaal overlopende activa	102.368	125.105

De post vooruitbetaalde bedragen die ten laste van volgende begrotingsjaren komen wordt als volgt gespecificeerd:

Vooruitbetaalde bedragen die ten laste van volgende begrotingsjaren	
Vooruitbetaalde facturen	77.078
Vooruitbetaalde kosten LOS zaaksysteem	25.290
Totaal	102.368

7.6.3 VASTE PASSIVA

	Boekwaarde ultimo 2018	Boekwaarde ultimo 2017
Algemene reserve	541.680	424.199
Bestemmingsreserve	275.000	275.000
Gerealiseerd resultaat	-19.364	117.481
Totaal eigen vermogen	797.316	816.680

7.6.3.1 Verloop van reserves

Het verloop in 2018 wordt in onderstaand overzicht per reserve weergegeven:

	Boekwaarde ultimo 2017	Toevoeging	Onttrekking	Bestemming resultaat vorig boekjaar	Vermindering	Boekwaarde ultimo 2018
Algemene reserve	424.199			117.481		541.680
Bestemmingsreserve	275.000					275.000
Gerealiseerd resultaat	117.481		-19.364	-117.481		-19.364
Totaal	816.680		-19.364	0		797.316

Onder "Gerealiseerd resultaat" staan de toevoegingen of onttrekkingen vermeld uit hoofde van de bestemming van het resultaat van het boekjaar. Onder de onttrekkingen staan de verminderingen vermeld waarvoor een specifieke bestemmingsreserve is gevormd.

Bestemmingsreserve

De bestemmingsreserve van € 275.000 is gevormd in 2016. Deze bestemmingreserve heeft als bestemming: "de doorontwikkeling van de organisatie RUD Drenthe".

In de financiële verordening is bepaald dat indien enig jaar een batig saldo oplevert, dit saldo wordt toegevoegd aan onze algemene reserve. De algemene reserve mag maximaal 10% van de jaaromzet bedragen. Voor zover het batig saldo van enig jaar zou leiden tot een algemene reserve van meer dan 10% van de jaaromzet, wordt het saldo boven de 10% gerestitueerd op basis van de verdeelsleutel, tenzij een meerderheid van het algemeen bestuur instemt met een doelreservering van het batig saldo voor de RUD Drenthe. De bestemmingsreserve blijft ultimo 2018 op het oorspronkelijke niveau van € 275.000.

7.6.3.2 Voorzieningen

	Boekwaarde ultimo 2017	Toevoeging	Vrijval	Aanwending	Boekwaarde ultimo 2018
Voorziening voor personeelskosten	325.000	143.733	112.096	196.637	160.000
Totaal voorzieningen	325.000	143.733	112.096	196.637	160.000

De voorziening is in 2017 gevormd voor een bedrag van € 325.000.- om personeelskosten die oorsprong hebben in 2017, maar die wel in de twee opvolgende jaren zullen worden gemaakt te dekken. In 2018 is de voorziening aangewend voor een bedrag van € 196.637 en kon er een vrijval geboekt worden van € 112.096. Ultimo 2018 is de voorziening opnieuw beoordeeld en vastgesteld op een waarde van € 160.000. Om op deze waarde te komen was er een toevoeging nodig van € 143.733 ten laste van de exploitatie.

7.6.4 VLOTTENDE PASSIVA

Onder de vlottende passiva zijn opgenomen:

	Boekwaarde ultimo 2018	Boekwaarde ultimo 2017
Netto vlottende schulden met een rentetypische looptijd korter dan 1 jaar	3.970.841	2.459.432
Overlopende passiva	1.556.474	1.903.032
Totaal vlottende passiva	5.527.315	4.362.464

De in de balans opgenomen kortlopende schulden (met een rentetypische looptijd korter dan één jaar) kunnen als volgt gespecificeerd worden:

	Boekwaarde ultimo 2018	Boekwaarde ultimo 2017
Overige schulden	3.970.841	2.459.432
Totaal netto vlottende schulden met een rentetypische looptijd korter dan 1 jaar	3.970.841	2.459.432

De post 'overige schulden' kan als volgt worden uiteengezet:

Overige schulden	
Loonheffing december 2018	491.658
Package-deal gemeente Emmen 3 ^e en 4 ^e kwartaal 2018	532.443
Package-deal gemeente Provincie Drenthe 3 ^e en 4 ^e kwartaal 2018	525.558
Teveel ontvangen deelnemersbijdragen december 2018	325.344
Nog te betalen factuur inzake bodemsanering gemeente Emmen	95.000
Uitvoering bodemsaneringsprojecten Provincie Drenthe en gemeente Emmen	1.242.625
Overige schulden	758.213
Totaal	3.970.841

Per 1 januari 2014 heeft de Provincie Drenthe de uitvoering van de bodemsaneringsprojecten aan ons overgedragen. De bodemsaneringsprojecten zijn niet opgenomen in de begroting van de RUD Drenthe en worden uitgevoerd voor rekening en risico van de Provincie Drenthe. In de jaarrekening van de Provincie worden de baten en de lasten verantwoord van de uitgevoerde bodemsaneringsprojecten op basis van onze projectverantwoordingen. In onze jaarrekening worden de baten en de lasten van de bodemsaneringsprojecten zelf (de directe kosten) verantwoord. Op de balans staat het saldo van gemaakte projectkosten en daar tegenover ontvangen voorschotten van de Provincie. De BTW wordt voor 100% doorgeschoven naar de Provincie Drenthe.

Per 1 oktober 2017 heeft de gemeente Emmen tevens de uitvoering van de bodemsaneringsprojecten aan ons overgedragen. De uitvoering en de verwerking van deze bodemsaneringsprojecten vinden op dezelfde voorwaarden en condities plaats als de bodemsaneringsprojecten voor de Provincie Drenthe.

In bijlage C is een nadere detaillering van de uitgevoerde bodemsaneringsprojecten uiteengezet.

7.6.4.1 Overlopende passiva

De specificatie van de post 'overlopende passiva' is als volgt.

	Ultimo 2018	Ultimo 2017
Verplichtingen die in het begrotingsjaar zijn opgebouwd en die in een volgend begrotingsjaar tot betaling komen, m.u.v. jaarlijks terugkerende arbeidskosten gerelateerde verplichtingen van vergelijkbaar volume	860.181	795.328
De van de Europese en Nederlandse overheidslichamen ontvangen voorschotbedragen voor uitkeringen met een specifiek bestedingsdoel die dienen ter dekking van lasten van volgende begrotingsjaren	674.950	1.070.309
Overige vooruit ontvangen bedragen die ten bate van volgende begrotingsjaren komen	21.343	37.395
Totaal overlopende passiva	1.556.474	1.903.032

De verplichtingen die in het begrotingsjaar zijn opgebouwd en die in een volgend begrotingsjaar tot betaling komen met uitzondering van jaarlijks terugkerende arbeidskosten gerelateerde verplichtingen van vergelijkbaar volume kunnen als volgt worden gespecificeerd:

Verplichting	
Verlofstuwmeer	431.613
Kosten zaak systeem LOS 2018	116.529
Nog te besteden projectkosten LOS	73.217
Reiskosten personeel december 2018	19.769
Leges	74.616
Accountantskosten 2018	8.970
Overige	135.467
Totaal	860.181

De van de Europese en Nederlandse overheidslichamen ontvangen voorschotbedragen voor uitkeringen met een specifiek bestedingsdoel die dienen ter dekking van lasten van volgende begrotingsjaren kunnen als volgt worden uiteengezet:

	Saldo ultimo 2017	Ontvangen bedragen	Vrijgevalen bedragen of terugbetaling	Saldo ultimo 2018
Vooruit ontvangen bijdragen deelnemers jaar 2019	1.010.018	644.029	1.010.018	644.029
Vooruit ontvangen subsidie van de VNG (Energieproject)	38.805	30.416	58.367	10.855
Vooruit ontvangen BRZO gelden	21.486	-	1.420	20.066
Totaal van de Europese en Nederlandse overheidslichamen ontvangen voorschotbedragen voor uitkeringen met een specifiek bestedingsdoel die dienen ter dekking van lasten van volgende begrotingsjaren	1.070.309	674.445	1.069.805	674.950

In het jaar 2015 is een subsidie ontvangen van de VNG. Dit betreft een ondersteuningsbijdrage energiebesparingsaanpak voor bedrijven. In het jaar 2017 zijn er in het kader van dit project tevens gelden ontvangen vanuit de EED richtlijn € 135.364,- en vanuit de Omgevingsdienst.nl ad € 74.650,-. Van de EED gelden is nog een restant van € 10.855,- aangemerkt als vooruit ontvangen subsidie en hiervoor zullen in 2019 verdere werkzaamheden worden verricht.

In 2016 en 2017 heeft de provincie budget beschikbaar gesteld om de actualisatietoets op de BRZO-vergunningen uit te voeren, dit ook naar aanleiding van het Besluit BRZO 2015. De actualisatietoets is in 2018 afgerond. In overleg met de opdrachtgever is voor het resterende budget een nieuwe opdracht gegeven voor het project Zeer Zorgwekkende Stoffen 2019.

De overige vooruit ontvangen bedragen die ten bate van volgende begrotingsjaren komen, kunnen als volgt worden gespecificeerd:

	Saldo ultimo 2017	Ontvangen bedragen	Vrijgevalen bedragen of terugbetaling	Saldo ultimo 2018
Vooruit ontvangen bedragen externe veiligheidsprojecten	21.344	-	-	21.344
Vooruit ontvangen WABO gelden	16.051	-	16.051	-
Totaal overige vooruit ontvangen bedragen die ten bate van volgende begrotingsjaren komen	37.395	-	16.051	21.344

De veiligheidsprojecten vallen onder ons takenpakket. Deze worden bekostigd vanuit de eigen bijdragen van de latende organisaties die wij ontvangen. Voor de ingewikkelde specialistische risicoberekeningen moet expertise worden ingehuurd. Deze kosten zijn niet in de begroting van de RUD Drenthe opgenomen. We brengen deze kosten in rekening bij de Provincie Drenthe vanuit de integrale rol van de Provincie op dit gebied. De Provincie heeft hiervoor een voorschot van € 30.000,- verstrekt voor de komende jaren waaruit wij de kosten kunnen declareren. De BTW wordt voor 100% doorgeschoven naar de Provincie Drenthe.

In 2017 heeft de Provincie Drenthe aan ons de opdracht gegeven om het WABO archief digitaal op te schonen. De werkzaamheden hiervoor zijn in 2018 afgerond.

7.6.5 NIET UIT BALANS BLIKENDE BELANGRIJKE FINANCIËLE VERPLICHTINGEN

We zijn voor een aantal toekomstige jaren verbonden aan verschillende, niet uit de balans blijken, financiële verplichtingen. Hieronder volgt een opsomming van de belangrijkste van deze verplichtingen.

7.6.5.1 Dienstverleningsovereenkomst

We hebben een dienstverleningsovereenkomst met de Provincie Drenthe en de gemeente Emmen afgesloten voor de periode van 7 jaar (tot en met het jaar 2020) voor het verzorgen van een groot gedeelte van de PIOFACH-taken, ICT en de huisvesting. De totale kosten voor het jaar 2018 bedragen € 1.666.263,- De partijen kunnen in onderling overleg het contract met 2 jaar verlengen.

7.6.5.2 Gebruikersovereenkomst zaaksysteem LOS

Samen met de ODG zijn wij in het jaar 2015 met Genetics een vergoeding overeengekomen voor het gebruik van het zaaksysteem LOS waarbij sprake is van een vaste totaal prijs voor de RUD Drenthe van € 1.449.663,- Betaling vindt plaats in maandelijkse vaste termijnen. Genoemde overeenkomst heeft een looptijd van 7 jaar en 9 maanden en is aangevangen op 4 december 2015 en eindigt derhalve van rechtswege per 3 augustus 2022.

7.6.5.3 Operational leasecontracten

Voertuig	Startdatum	Aantal maanden resterend	Leasebedrag per maand
Volkswagen Up (HS-964-K)	26-1-2016	25	€ 242,08
Volkswagen Up (HS-963-K)	22-1-2016	25	€ 251,84
Volkswagen Golf Sportsvan (JF-893-X)	8-3-2016	24	€ 468,90
Renault Trafic (VT-603-D)	28-1-2016	25	€ 491,55

7.6.5.4 Verzekeringen

We hebben een rechtsbijstandsverzekering, een aansprakelijkheidsverzekering en een verzekering voor goed werkgeverschap afgesloten. Vanaf 1 januari 2017 is de RUD eigen risicodragers te worden voor de WGA. De RUD heeft in 2017 een Werkhervatting Gedeeltelijk Arbeidsgeschikten (WGA)verzekering afgesloten.

7.6.5.5 Accountant

In 2017 zijn wij een contract aangegaan met de Hofsteenge Zeeman Groep voor de duur van 3 jaar. Het contractbedrag bedraagt per jaar € 17.940,- (excl BTW).

7.6.5.6 Licenties Digitale checklisten

We zijn per 1 september 2017 een contract aangegaan met Digitale Checklisten inzake het ontzorgen van de RUD Drenthe m.b.t. het opstellen en het bijhouden van checklisten voor milieu, asbest, vuurwerk en bodem. De licentiekosten bedragen € 31.915,- per jaar. Voor de kosten inzake de ondersteuning is in 2018 eenmalig een bedrag van € 23.969,- voldaan en jaarlijks dient € 8.250,- te worden betaald voor de ondersteuning. Het contract eindigt op 31 augustus 2020.

BIJLAGEN

BIJLAGE A: BIJDRAGE PER DEELNEMER IN 2018

Gewijzigde begroting 2018	
Deelnemersbijdrage regulier (geïndexeerd met 2,4% en 5%) €	12.802.011
Incidentele verhoging €	640.100
Correctie niet Drentse Maat €	187.124
Subtotaal €	13.629.235
Deelnemersbijdrage ontwikkelprogramma €	330.000
Totale deelnemersbijdrage €	13.959.235

Deelnemer	Deelnemers- bijdrage 2018	Correctie Niet Drentse Maat	Deelnemers- bijdrage 2018 ná begrotingswijziging	Verhouding
Gemeente Aa en Hunze	€ 426.935	€ -	€ 426.935	3,1%
Gemeente Assen	€ 771.238	€ 60.705	€ 831.943	6,0%
Gemeente Borger-Odoorn	€ 440.708	€ 2.422	€ 443.129	3,2%
Gemeente Coevorden	€ 785.010	€ -	€ 785.010	5,6%
Gemeente De Wolden	€ 702.378	€ 57.949	€ 760.327	5,4%
Gemeente Emmen	€ 3.167.586	€ -	€ 3.167.586	22,7%
Gemeente Hoogeveen	€ 1.129.313	-€ 95.357	€ 1.033.956	7,4%
Gemeente Meppel	€ 716.150	€ -	€ 716.150	5,1%
Gemeente Midden- Drenthe	€ 964.048	€ 89.178	€ 1.053.226	7,5%
Gemeente Noordenveld	€ 495.796	€ -	€ 495.796	3,6%
Gemeente Tynaarlo	€ 454.480	€ -	€ 454.480	3,3%
Gemeente Westerveld	€ 426.935	€ 72.228	€ 499.163	3,6%
Provincie Drenthe	€ 3.291.535	€ -	€ 3.291.535	23,6%
Totaal	€ 13.772.112	€ 187.124	€ 13.959.235	100,0%

BIJLAGE B: WNT-verantwoording 2018 RUD Drenthe

Op 1 januari 2013 is de Wet normering topinkomens (WNT) in werking getreden. De WNT is van toepassing op RUD Drenthe. Het voor de RUD Drenthe toepasselijke bezoldigingsmaximum is in 2018 € 189.000, (Algemeen bezoldigingsmaximum).

- Bezoldiging topfunctionaris

bedragen x € 1	M. Heidekamp-Prins
Functiegegevens	Directeur RUD Drenthe
Aanvang en einde functievervulling in 2018	01/01 – 31/12
Omvang dienstverband (als deeltijdfactor in fte)	1,0
Dienstbetrekking?	ja
Bezoldiging	
Beloning plus belastbare onkostenvergoedingen	107.218
Beloningen betaalbaar op termijn	16.796
<i>Subtotaal</i>	<i>124.014</i>
Individueel toepasselijke bezoldigingsmaximum	189.000
-/- Onverschuldigd betaald en nog niet terugontvangen bedrag	N.v.t.
Totale bezoldiging	124.014
Reden waarom de overschrijding al dan niet is toegestaan	N.v.t.
Toelichting op de vordering wegens onverschuldigde betaling	N.v.t.
Gegevens 2017	
bedragen x € 1	M. Heidekamp-Prins
Functiegegevens	Directeur RUD Drenthe
Aanvang en einde functievervulling in 2017	01-01 – 31-12
Omvang dienstverband (als deeltijdfactor in fte)	1,0
Dienstbetrekking?	ja
Bezoldiging	
Beloning plus belastbare onkostenvergoedingen	94.182
Beloningen betaalbaar op termijn	11.788
<i>Subtotaal</i>	<i>105.970</i>
Individueel toepasselijke bezoldigingsmaximum	181.000
Totale bezoldiging	105.970

- Toezichthoudende topfunctionarissen.

Kalenderjaar 2018

Naam	Functie	Duur dienstverband in het verslagjaar	Omvang dienstverband in het verslagjaar	Beloning
Gedeputeerde C. Bijl	Lid AB/DB	01/01/2018-31/12/2018	0	0
Wethouder H. Heijerman	Lid AB	01/01/2018-31/12/2018	0	0
Wethouder G. Smith	Lid AB	28/05/2018-31/12/2018	0	0
Wethouder F.A.J. Buijtelaar	Lid AB	01/01/2018-31/12/2018	0	0
Wethouder J. Huizing	Lid AB	01/01/2018-31/12/2018	0	0
Wethouder J. ten Kate	Lid AB/DB	01/01/2018-01/12/2018	0	0
Wethouder J. Otter	Lid AB/DB	01/01/2018-31/12/2018	0	0
Wethouder E. Slomp	Lid AB	28/05/2018-31/12/2018	0	0
Wethouder J. van der Haar	Lid AB	28/05/2018-31/12/2018	0	0
Wethouder J. Schipper	Lid AB	28/05/2018-31/12/2018	0	0
Wethouder J. Westendorp	Lid AB	28/05/2018-31/12/2018	0	0
Wethouder G. Vos	Lid AB	01/01/2018-28/05/2018	0	0
Wethouder J. de Vos	Lid AB	01/01/2018-28/05/2018	0	0
Wethouder G.J.W. Bent	Lid AB	01/01/2018-28/05/2018	0	0
Wethouder H. Lammers	Lid AB/DB	01/01/2018-31/12/2018	0	0
Wethouder H. Kusters	Lid AB	01/01/2018-28/05/2018	0	0
Wethouder W. de Jong	Lid AB	28/05/2018-31/12/2018	0	0
Wethouder A.M. Dieters	Lid AB	01/01/2018-28/05/2018	0	0
Wethouder H. Geertsma	Lid AB	01/01/2018-28/05/2018	0	0

Kalenderjaar 2017

Naam	Functie	Duur dienstverband in het verslagjaar	Omvang dienstverband in het verslagjaar	Beloning
Gedeputeerde C. Bijl	Lid AB/DB	01/01/2017-31/12/2017	0	0
Wethouder H. Heijerman	Lid AB	01/01/2017-31/12/2017	0	0
Wethouder M. Hoogeveen	Lid AB/DB	01/01/2017-30/09/2017	0	0
Wethouder F.A.J. Buijtelaar	Lid AB	01/01/2017-31/12/2017	0	0
Wethouder J. Huizing	Lid AB	01/01/2017-31/12/2017	0	0
Wethouder J. ten Kate	Lid AB/DB	01/01/2017-31/12/2017	0	0
Wethouder J. Otter	Lid AB/DB	01/01/2017-31/12/2017	0	0
Wethouder G. Vos	Lid AB	01/01/2017-31/12/2017	0	0
Wethouder J. de Vos	Lid AB	01/01/2017-31/12/2017	0	0
Wethouder G.J.W. Bent	Lid AB	01/01/2017-31/12/2017	0	0
Wethouder H. Lammers	Lid AB/DB	18/12/2017-31/12/2017	0	0
Wethouder H. Kusters	Lid AB	01/01/2017-31/12/2017	0	0
Wethouder A.M. Dieters	Lid AB	01/10/2017-31/12/2017	0	0
Wethouder H. Geertsma	Lid AB	01/01/2017-31/12/2017	0	0

Voor alle (top)functionarissen geldt dat het geldende beloningsmaximum over het jaar 2018 niet is overschreden. De RUD Drenthe heeft voldaan aan de WNT.

BIJLAGE C: DETAILLERING BODEMSANERINGSPROJECTEN

Bodemsaneringsprojecten Provincie Drenthe	Project-nummer	Saldo per 31 december 2017	Afrekening saldo Provincie	Ontvangen voor-schotten	Gemaakte kosten	Saldo per 31 december 2018
Diverse Bio's	18001354	227.374	-227.374			-
Paul Krugerstraat/Nijlandstraat Assen	18001368	27.054	-27.054	31.000	3.790	27.210
Noordzijde 107-109 Gasselternijveensemond	18001626	35.932	-35.932	90.000	150.749	-60.749
Gasfabriek Hogeveen	18001639	3.473	-3.473			-
Evenblij Hogeveen	18001640	-9.193	9.193	40.000	65.926	-25.926
Schoolstraat Hogeveen	18001644	-3.592	3.592			-
Fabrieksweg cofinanciering Hogeveen	18001717	7.425	-7.425	7.000	68.648	-61.848
Meppelerweg 1 Nijeveen	18001733	-260	260			-
Klieduvenschietbaan Oosterhesselen	18001737	-1.767	1.767			-
Van Wijk en Boerma Vries Tynaarlo	18001764	223.335	-223.335	1.000.000	218.840	781.160
Parallelweg 27 Holwert Coevorden	18001944	25.073	-25.073	100.000	79.662	20.338
De Wijken Nieuw-Buinen, Borger-Odoorn	18001442	-13.608	13.608			-
Huizing Nieuw-Roden	18001743	20.000	-20.000	10.000	8.275	1.725
1ste Energieweg 7-11 Roden	18001746	1.000	-1.000	2.000	2.000	-
Asserstraat 23 Norg	18001867	5	-5			-
Brugstraat	18001956	44.264	-44.264	295.000	30.181	264.819
Vaart 151, Gasselternijveen	18001971	-13.165	13.165			-
Bisschopswijk, Nieuw Roden	18001973	144.283	-144.283	9.000	24.905	-15.905
BIO Asbestbeleid	18002108	-	-	-	14.440	-14.440
BIO Spoedlocaties	18002137	-	-	180.000	226.605	-46.605
BIO Gebiedsgerichte aanpak Hogeveen	18002142	-	-	290.000	200.355	89.645
BIO Gebiedsgerichte aanpak Coevorden	18002143	-	-	100.000	19.866	80.134
BIO Gebiedsgerichte aanpak Meppel	18002144	-	-	-	2.088	-2.088
BIO Gebiedsgerichte aanpak Assen	18002145	-	-	14.000	46.318	-32.318
BIO Overgang omgevingswet	18002150	-	-	-	3.891	-3.891
BIO KRW-locaties	18002151	-	-	5.000	-	5.000
Totaal		717.633	-717.633	2.173.000	1.166.539	1.006.461

Bodemsaneringsprojecten Gemeente Emmen	Project-nummer	Saldo per 31 december 2017	Afrekening saldo Provincie	Ontvangen voor-schotten	Gemaakte kosten	Saldo per 31 december 2018
ISV Bodemtotaal	78004	-	-	-	8.081	-8.081
Project 0002 VOCL Emmen centrum EER	78006	-36.179	36.179	-	53.556	-53.556
Gero 1ste Kruisdiep	78010	-47.764	47.764	-	280.586	-280.586
Project 0452 Gat van Reef Schoonebeek	78013	-	-	-	27.200	-27.200
Ondergrond (ISV bodemsanering) incl GGB	78126	-8.330	8.330	-	24.413	-24.413
Saldo per 31 december 2018		67.726	-67.726	630.000	393.836	236.164

BIJLAGE D: CONTROLEVERKLARING ONAFHANKELIJKE ACCOUNTANT

- Volgt na definitieve besluitvorming in algemeen bestuur -

